

**JAARVERSLAG 2018
STICHTING
MOMMERSKWARTIER**

Voorwoord Raad van Toezicht

Succes consolideren en werken aan vernieuwing!

Voor Stichting Mommerskwartier is 2018 wederom een goed jaar geweest. Alle onderdelen “timmeren aan de weg” om kansen voor Tilburg en omgeving te benutten. Uiteraard springt onmiddellijk in het oog het winnen van de “Project of influence award 2018” tijdens het “The best in heritage” congres in Dubrovnik. Een belangrijke internationale erkenning voor het museumconcept dat door het TextielMuseum en het TextielLab in de praktijk wordt gebracht. Verleden, heden en toekomst worden rondom het textiele ambacht op een inspirerende wijze aan elkaar gekoppeld met een veelheid aan tastbare resultaten. Hoogtepunt in deze is de aankleding van de LochHal aan de noordzijde van het station van Tilburg met immens grote gordijnen, waarmee binnen de LochHal ruimtelijk kan worden gevarieerd.

Van een geheel andere orde maar niet minder belangrijk is de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming binnen het Regionaal Archief Tilburg. Het is gelukt om met de 12 deelnemende gemeenten te komen tot een verwerkersovereenkomst.

Maar ook het Stedsmuseum Tilburg timmert aan de weg met actuele en aansprekende erfgoedthema's. Wat te denken van de eerste editie van het educatieve programma “Wij Herdenken en Vieren” rondom 4-5 mei, waar 7 scholen aan hebben deelgenomen.

Al deze programma's en activiteiten worden binnen de stichting uitgevoerd onder handhaving van een financieel gezonde bedrijfsvoering.

Tot slot wordt achter de schermen hard gewerkt aan plannen voor de toekomst en de randvoorwaarden om die plannen ook te kunnen realiseren. Zo is het overleg met de gemeente gestart om plannen voor een volledig vernieuwd museum in samenhang met de ontwikkeling van het Museumkwartier in gezamenlijkheid tot stand te brengen.

Wat de Raad van Toezicht betreft is 2018 het jaar van het vertrek van een lid van de Raad van Toezicht, te weten Liesbeth Heenk. Stichting Mommerskwartier in het algemeen en de Raad van Toezicht in het bijzonder is haar veel dank verschuldigd voor haar inzet in de afgelopen jaren.

Stichting Mommerskwartier met de instellingen Stedsmuseum Tilburg, TextielMuseum en Regionaal Archief Tilburg, heeft in 2018 wederom meer dan duidelijk gemaakt dat zij er toe doet in Tilburg en ver daarbuiten. Mede namens alle leden van de Raad van Toezicht dank ik de medewerkers, vrijwilligers en allen die hieraan verder hebben meegewerkt voor hun enthousiasme en inzet.

De grote uitdaging ligt in het voortbouwen op het behaalde succes in combinatie met de realisatie van een geheel vernieuwd museumkwartier. De Raad van Toezicht volgt dit met grote interesse en kijkt uit naar de toekomst.

Wim Bens

Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Mommerskwartier

Voorwoord directie

Grote stappen voorwaarts.

De erfgoedkoepel bruist, schuurt en kraakt als een stoomlocomotief die op volle toeren is gekomen. De investeringen van de afgelopen jaren zijn in 2018 tot bloei gekomen en hebben het fundament voor een nieuwe toekomst gelegd. Uitdagingen zijn niet uit de weg gegaan. Ambitie, vernieuwing, internationalisering en sterke professionalisering waren kernwoorden in het afgelopen jaar voor alle aangesloten onderdelen. Het ging daarbij niet om de verandering omwille van de verandering maar om het besef dat stilstand verlies aan maatschappelijk draagvlak betekent. Erfgoed en cultuur liggen maatschappelijk gezien onder een vergrootglas. Hoe bereiden we ons voor op grote veranderingen in de samenleving. Hoe kunnen we beter op eigen benen komen te staan; door betekenis te hebben voor de samenleving en daar in concrete zin een bijdrage aan te leveren. Door bij te dragen aan een betere samenleving, door aandacht te geven en verantwoordelijkheid te nemen voor maatschappelijke vraagstukken op het gebied van duurzaamheid en sociale innovatie. Door een informele leeromgeving te zijn en een kweektuin voor nieuw talent. Door bij te dragen aan de ontwikkeling van de creatieve industrie. In 2018 werden cruciale stappen gemaakt om alle onderdelen voor te bereiden op die nieuwe maatschappelijke rol.

Het RAT loopt in de voorhoede voor wat betreft de ontwikkeling van het E- depot en vormde daarmee een betrouwbare partner voor de aangesloten contractgemeenten. De ontwikkelingen op dat terrein zijn nog steeds sterk in ontwikkeling. Voorop lopen betekent veel leren en ontdekken en soms met vallen en opstaan. Dat is een bewuste keuze geweest in plaats van afwachten en anderen volgen. In lijn met de strategie liep het aantal fysieke bezoekers terug en de digitale bezoekers op. Uitdagingen waren er ook met name op het gebied van de AVG en het auteursrecht. Zaken waar we mee werden geconfronteerd en die op basis van de wet werden opgelegd ook al schuurt die soms moesten worden uitgevoerd en vroegen substantiële capaciteit. De auteursrechtelijke complicaties werden op orde gebracht. De invoering van de AVG had en heeft forse consequenties en leverde met name beperkingen voor het beginsel van openbaarheid en transparantie waar het RAT bij de ontsluiting van gegevens voor staat. Dat zijn arbeidsintensieve trajecten geweest die om een focus vroegen voor deze kerntaken en ten koste gingen van andere zaken. Onderhoud van de huisvesting is een toenemende zorg gebleken.

Voor het stadsmuseum was het een veelbewogen jaar waarbij partnerships met de Bibliotheek Midden Brabant en de Stichting Straat werden aangegaan. Vincents Tekenlokaal startte in de spoorzone en begon een samenwerking met het Ontdekstation. Voor het paleisraadhuis werden ambitieuze plannen ontwikkeld. Met zeer beperkte middelen nam het Stadsmuseum op voorbeeldige wijze de taak op zich om met verschillende erfgoedinitiatieven in de stad een bijzondere erfgoedagenda in te vullen.

Grote stappen en resultaten werden geboekt bij het TextielMuseum en het TextielLab. De opdracht voor het maken van metershoge textiele wanden in de Lochal, een van de grootste opdrachten ooit, resulteerden in een groots gebaar in Tilburg. Naast alle grote internationale opdrachten vormt dit een belangrijk lokaal visitekaartje waar we enorm trots op zijn. Het museum won een prestigieuze internationale award voor het meest vernieuwende erfgoed concept ter wereld een enorme opsteker die nieuwe deuren voor het museum opent.

Het museum is begonnen zich maatschappelijk sterker te profileren in aanzet naar de vernieuwing door samen met Social Label en Handweverij ASVZ een nieuwe impuls te geven aan onze maatschappelijke rol om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief te betrekken. Ook de tentoonstelling Cultural Threads bedoeld als een eerste pilot tentoonstelling rondom het thema inclusiviteit, draagt daar aan bij.

Het vernieuwingsprogramma dat gericht is op de ontwikkeling van een museum dat toekomst proof is heeft in 2018 belangrijke resultaten opgeleverd. Een nieuwe merkstrategie, doelgroepenbeleid en een

inhoudelijk concept en verhaallijn werden uitgewerkt. Het architectenbureau UN studio begon met een verkennend onderzoek en met de gemeente werden constructieve gesprekken gevoerd over onze plannen.

In toenemende mate schuren de openstelling van het museum en Lab ten opzichte van alle werkzaamheden die uitgevoerd worden voor de vernieuwing. Dat is een belangrijk punt van aandacht voor het komende jaar.

Kortom het bruist schuurt en kraakt in positieve zin binnen het Mommerskwartier zoals nooit tevoren. Met volle vaart zetten we door naar het volgend jaar om voort te bouwen op wat in dit jaar werd gepresteerd.

Zeer veel dank ben ik verschuldigd aan alle medewerkers van alle onderdelen waaronder niet alleen de collega's in dienst, maar ook de diamantairs, vrijwilligers, stagiaires voor hun tomeloze inzet die zeer wordt gewaardeerd, Die inzet wordt nu ook breed in stad en land en elders in de wereld gezien en opgemerkt. Ook veel dank aan onze Raad van Toezicht en het gemeentebestuur voor de ruimte en het vertrouwen die ze ons geven.

Het beloofd een mooie toekomst te worden.

Errol van de Werdt

Directeur/CEO Stichting Mommerskwartier

Inhoud

Voorwoord Raad van Toezicht	2
Voorwoord directie	3
1. Stichting Mommerskwartier	6
2. TextielMuseum en TextlelLab.....	21
3. Regionaal Archief Tilburg	43
4. Stadsmuseum Tilburg.....	50
4.1 Vincents Tekenlokaal	56
Bijlage 1 Marketing en Communicatie	62
Bijlage 2 Tentoonstellingen 2018	67
Bijlage 3 Educatieve activiteiten ca.	68
Bijlage 4 Collectie op reis – Overzicht uitgaande bruiklenen 2018	70
Bijlage 5 Subsidies en Fondsen	76
Bijlage 6 Digitalisering 2018	77
Bijlage 7 Inventarisatie 2018 Particuliere archieven	79
Bijlage 8 Aanwinstenlijst 2018 Regionaal Archief Tilburg	81
Bijlage 9 Adviesgesprekken 2018 Stadsmuseum Tilburg	85
Bijlage 10 Overzicht gesubsidieerde projecten erfgoedfonds	86
Bijlage 11 Stichting Mommerskwartier: lezingen, openingen en bijeenkomsten – Directie	87
Bijlage 12 Prestatieafspraken 2018 gemeente Tilburg	88

1. Stichting Mommerskwartier

Stichting Mommerskwartier is de koepelorganisatie die de instellingen TextielMuseum (waaronder het TextielLab), Stadsmuseum Tilburg en Regionaal Archief Tilburg ondersteunt in een goede uitvoering van hun taken. De ondersteunende activiteiten zijn gebundeld in de eenheid bedrijfsvoering. De organisatie heeft de ambitie om met al haar onderdelen toonaangevend te zijn binnen de diverse onderdelen van de cultuursector. De gemeente Tilburg is de belangrijkste financier en opdrachtgever voor Stichting Mommerskwartier.

Binnen de koepel van Mommerskwartier wordt samengewerkt op basis van het shared service concept. Dit behelst facilitaire zaken, HRM, secretariaat, ICT, financiële zaken, controlling, juridische zaken en de dienstverlening door de accountant. Daar waar meerwaarde ontstaat wordt programmatisch samengewerkt en kennis en expertise gedeeld. Erfgoed is een verbindende schakel tussen de bedrijfsonderdelen.

In 2017 is het besturingsmodel (Resultaat verantwoordelijke eenheden met integrale managers, ondersteund door een shared service center) voorzien van een geheel herziene periodieke managementrapportagecyclus. De basis van deze rapportagecyclus vormt het jaarplan van een instelling, aangevuld met een aantal specifieke "control objectives" (o.a. financiën, ziekteverzuim, formatie, vacatures, risico's, etc.), dat wordt omgezet naar een format dat als agenda voor een managementgesprek dienst doet.

Aan de hand hiervan wordt door de bestuurder in het bijzijn van de controller het managementgesprek gevoerd met de integraal manager. Niet alle onderwerpen hoeven aan de orde te komen omdat veel onderwerpen cf. het jaarplan op schema liggen. In principe komen die onderwerpen aan de orde waar "iets mee aan de hand is". Deze onderwerpen worden in principe behandeld op basis van de TSP-methode. Tell me, show me, prove me. Dat wil zeggen:

Tell me: vertellen hoe de werkelijke situatie er uit ziet en hoe die is ontstaan, aangevuld met de juiste motiveringen;

Show me: Laten zien, ieder op zijn eigen manier, dat de werkelijke situatie er zo uit ziet als ook de gemotiveerde totstandkoming.

Prove me: werkelijk aantonen dat de bestaande situatie er zo uit ziet, als ook de gemotiveerde totstandkoming.

Deze methode is inmiddels volledig geïmplementeerd. In 2018 is begonnen met het opzetten en integreren van risicomangement in de managementcyclus. De ervaringen met deze aanpak die doorloopt in 2019 en 2020 zijn positief.

Subsidie- en cultuurbeleid

De gemeente Tilburg heeft ook in 2018 Stichting Mommerskwartier in de gelegenheid gesteld om het TextielMuseum, Stadsmuseum Tilburg en Regionaal Archief Tilburg te exploiteren. Dat is mogelijk gemaakt doordat de gemeente Tilburg hiertoe de financiële middelen beschikbaar heeft gesteld. Voor het eerst is dat voor een periode van 4 jaar (2017-2020).

Basis voor ons handelen is het Gemeentelijk Cultuurplan 2017-2020. In december 2016 hebben wij voor deze periode voor het TextielMuseum een subsidieaanvraag ingediend. Deze aanvraag is in 2017 goedgekeurd. Voor het Mommerskwartier zijn daarin de volgende aandachtspunten aangegeven:

- de versterking van het museumkwartier
- de verbetering van de depotvoorziening voor erfgoedcollecties
- het ontwikkelen van een gemeenschappelijke erfgoedkalender

De gemeente heeft de directeur/bestuurder van onze koepel aangewezen als adviseur bij de ontwikkeling van de plannen ten behoeve de versterking van het Museumkwartier. De ontwikkelingen binnen Mommerskwartier/TextielMuseum en binnen het Drögepand dienen op elkaar te worden afgestemd. Het initiatief voor de ontwikkeling van het Drögepand ligt bij de gemeente. Samen met ontwikkelingen binnen Mommerskwartier en andere partners wordt in deze planperiode gewerkt aan de realisatie van een culturele hotspot in het museumkwartier. In het kader van de uitwerking van de meerjarenstrategie voor het TextielMuseum hebben wij UN Studio's in 2018 opdracht gegeven voor het verrichten van ruimtelijk onderzoek naar de mogelijkheden van het Mommerscomplex inclusief het Drögepand.

Naast de gemeentelijke financiering heeft TextielMuseum ten behoeve van zijn maatschappelijke opdracht (collectieopdrachten, tentoonstellingen, educatie-activiteiten, etc.) ca. € 2,4 mln aan middelen gegenereerd. Dit bedrag is een mix van entreegelden, subsidies, verkopen in en van TextielLab, Textielshop en de horeca.

Vanaf 2015 heeft het Regionaal Archief Tilburg een contractrelatie met de gemeente Tilburg in plaats van een subsidierelatie. Regionaal Archief Tilburg is vanaf dat jaar met twaalf gemeenten voor een periode van tien jaar een dienstverleningscontract aangegaan, met een optie op verlenging van vijf maal twee jaar. Daardoor is er voor Regionaal Archief Tilburg een sterke basis gelegd waardoor het in staat is gesteld om een leidende positie in te nemen in de versnelde digitalisering van overheidsarchieven.

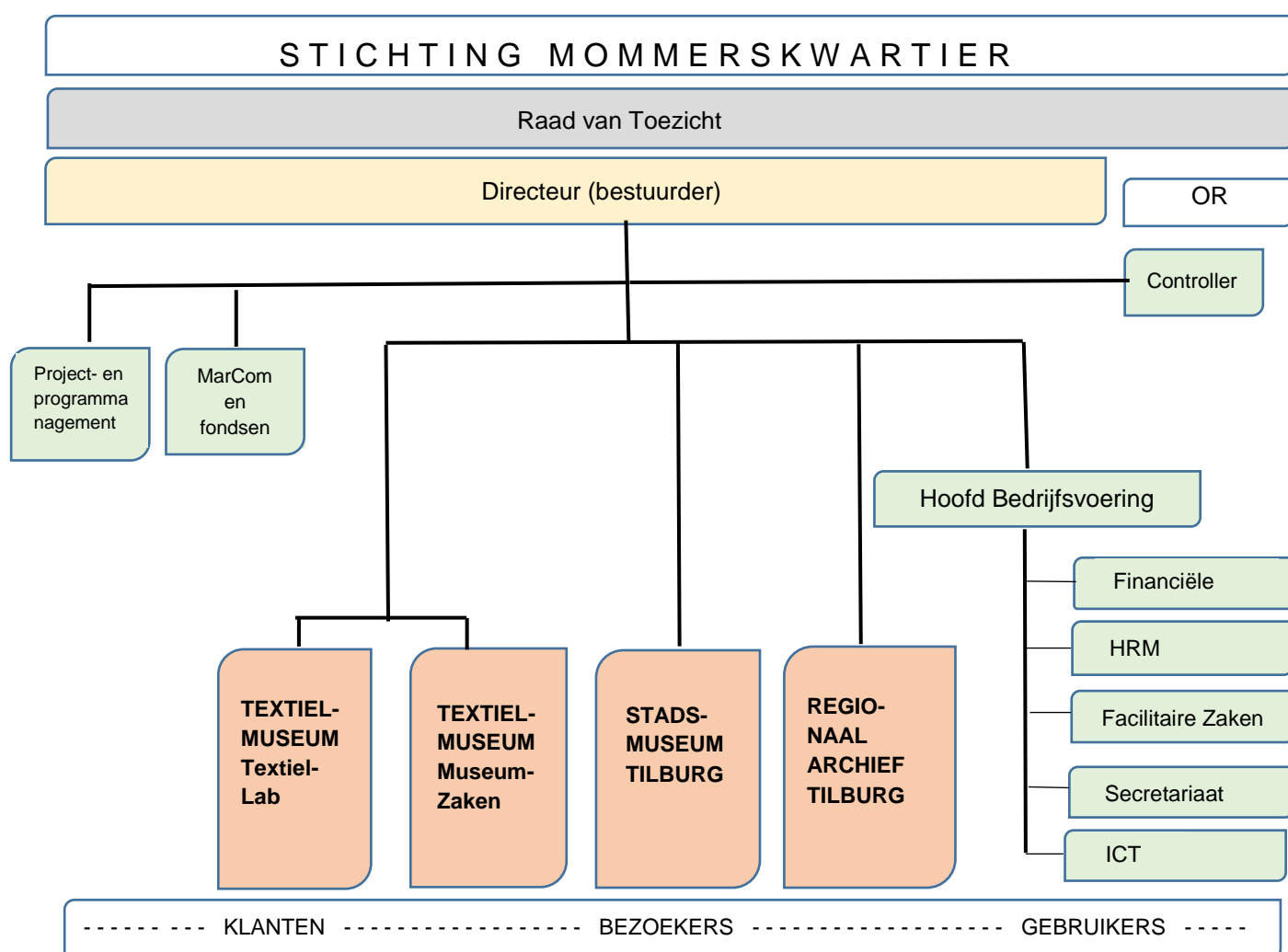
In het kader van het genoemde cultuurbeleid ondersteunt Stichting Mommerskwartier op verzoek van de gemeente Tilburg de Stichting Kessels. Deze stichting heeft tot doel het beheren en ontsluiten van een collectie muziekinstrumenten. De inhoud en wijze van samenwerking tussen Stichting Kessels en Stichting Mommerskwartier is in een overeenkomst vastgelegd. De verzameling is opgeslagen in het Drögecomplex en is op afspraak voor groepen te bezoeken.

Organisatie en financiën

Bestuur

Stichting Mommerskwartier bestaat uit drie instellingen met hun eigen ambities: TextielMuseum, Stadsmuseum Tilburg en Regionaal Archief Tilburg. De stichting bestaat sinds 2007 en kent een Raad van Toezicht model. Er wordt gewerkt volgens de code cultural governance. In 2019 gaan we aan de slag met de code Fair Practice en de code culturele diversiteit. De functiewaardering van de directeur is bepaald door de AWWN (Algemene Werkgeversvereniging Nederland) en vastgesteld door de Raad van Toezicht.

Organigram

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat statutair uit zeven leden die ieder voor maximaal drie termijnen van drie jaar in de Raad zitting hebben. De Raad van Toezicht bestaat volgens de in 2015 gewijzigde statuten uit 7 leden, die ieder voor maximaal een termijn van 3x3 jaar zitting nemen. De Raad van Toezicht bestaat uit mevrouw M. Frenk, de heer W. Bens (voorzitter), de heer E. van Nass, mevrouw R. Elzinga, de heer T. Thomassen en mevrouw E. Teune. Mevrouw L. Heenk heeft in 2018 afscheid genomen van de Raad van Toezicht.

Er wordt naar gestreefd verschillende kennis-/ervaringsgebieden binnen de Raad vertegenwoordigd te hebben. Met de huidige samenstelling denken wij daarin te hebben voorzien. Voor een goede vervulling van de ontstane vacature wordt daarom ook de tijd genomen.

De Raad van Toezicht kent twee commissies: de Remuneratiecommissie en de Audit & Risico-commissie. De Remuneratiecommissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht en houdt zich bezig met de bezoldiging en overige arbeidsvoorwaarden van de directeur/bestuurder, het beoordelen van de directie en de vastlegging daarvan. De Audit & Risico-commissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht en houdt zich o.a. bezig met risicoprofiel, accountant, begroting, financiële verslaglegging en jaarrekening.

De Raad van Toezicht is in 2018 viermaal, in aanwezigheid van de directie bijeen geweest. Strategisch beleid, financiën, personeel, AVG, organisatieontwikkeling, informatievoorziening, risicomanagement en gebouwen zijn de belangrijke en terugkerende gespreksonderwerpen. In het najaar heeft tevens een overleg met de Ondernemingsraad plaatsgevonden, waarbij ook de directie aanwezig was. De Remuneratiecommissie is tweemaal en de Audit & Risico-commissie is eenmaal zijn elk tweemaal bijeen geweest. In verband het toegenomen belang van risicomanagement zal de audit & risicocommissie in 2019 weer tweemaal per jaar bij elkaar komen.

De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd, waarbij de aan hun lidmaatschap gerelateerde kosten kunnen worden gedeclareerd.

Personeel

Bij de instellingen van Stichting Mommerskwartier staan de klanten, bezoekers en gebruikers centraal. Alle medewerkers dragen, vanuit hun eigen vakgebied, hun steentje bij om mooie resultaten neer te zetten. De al eerdergenoemde kerncompetenties, te weten: ondernemend, klant- en resultaatgericht spelen daarbij een leidende rol.

Het personeelsbestand van de stichting bestaat uit diverse categorieën personeel. Naast de vaste medewerkers (met arbeidsovereenkomst en vallend onder de Museum CAO) en de gedetacheerde medewerkers vanuit de Diamantgroep, is een groot aantal vrijwilligers bij de instellingen werkzaam. Rondleidingen worden verzorgd door inhuurkrachten. Ook worden regelmatig stagiaires ingezet en wordt incidenteel (bij pieken en als ziektevervanging) gebruik gemaakt van de inzet van uitzendkrachten.

De verdeling van de verschillende categorieën personeel (peildatum 31 december 2017 en 2018) is als volgt:

	31-12-2017		31-12-2018	
	aantal medewerkers	aantal plaatsen in fte	aantal medewerkers	aantal plaatsen in fte
Medewerkers met arbeidsovereenkomst	84	67,3	88	71,15
Gedetacheerden vanuit Diamantgroep	24	17,48	21	15,72
Rondleiders	27	oproep	26	oproep
Vrijwilligers	138	22,36	128	19,93
Stagiaires	5	4,89	8	7
Uitzendkrachten	9	oproep	9	oproep
Overige inhuur	1	0,67	2	0,89
Totaal	288	112,7	282	114,69

Medewerkers met arbeidsovereenkomst

In 2018 is de totale bezetting in lijn met de begroting (71,92 fte) gelijk gebleven. Wel heeft er mobiliteit plaatsgevonden, en zijn 10 medewerkers in dienst getreden en 6 uit dienst getreden.

Gedetacheerden vanuit Diamantgroep

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Bij onze stichting zijn echter nagenoeg nog alle gedetacheerden vanuit de Diamantgroep werkzaam op grond van de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening). Er zijn in 2018, 3 medewerkers vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd uitgestroomd.

Rondleiders

Op oproepbasis zijn 16 rondleiders werkzaam: 15 voor het TextielMuseum en 1 voor het Regionaal Archief Tilburg. Daarnaast zijn er nog 5 rondleiders op ZZP-basis voor het Stadsmuseum en 5 workshopsleiders voor het TextielMuseum.

Vrijwilligers

Bij de instellingen wordt een groot aantal vrijwilligers ingezet, die allen een vrijwilligerscontract hebben. Een grote groep vrijwilligers verricht – gedurende een beperkt aantal uren per week – werkzaamheden voor Regionaal Archief Tilburg (o.a. het beschrijven van foto's en het indiceren van genealogische bronnen). Ook leveren vrijwilligers een bijdrage aan projecten. Bij het TextielMuseum worden vrijwilligers met name ingezet bij het TextielLab, waaronder ook de TextielShop. Het aantal vrijwilligers is op 31-12-2018 128.

Stagiaires

De stichting vindt het belangrijk om jongeren de kans te geven aan het werkproces deel te nemen. Omdat het kunnen bieden van goede begeleiding hierbij van groot belang is, hangt de inzet van stagiaires samen met beschikbare capaciteit hiervoor. De inzet van stagiaires is wisselend. Sinds 2015 bieden we structureel stageplaatsen aan in samenwerking met Beroepsonderwijs Bedrijfsleven. Gedurende 2018 zijn in totaal 24 stagiaires (2017: 34) ingezet binnen de stichting op diverse plekken.

Uitzendkrachten

Ook in 2018 is gebruik gemaakt van de inzet van uitzendkrachten die vooral zijn ingezet bij de horeca en de balie van het Textielmuseum.

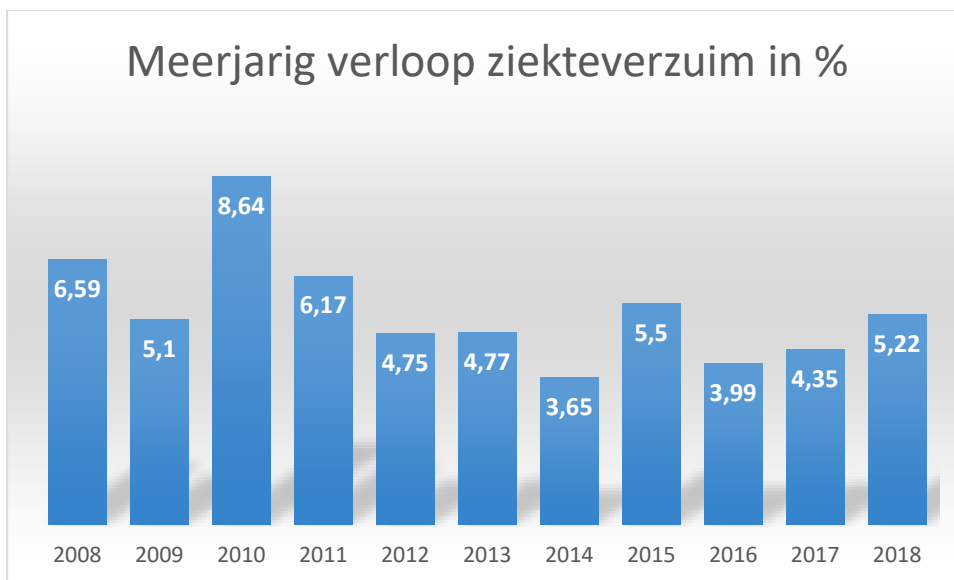
Vincentius

Vanuit ASVZ Zuid West/ locatie Vincentius Udenhout vinden ongeveer vijftien cliënten met een verstandelijke beperking sinds jaar en dag een dagbesteding in het TextielMuseum. Vanuit Vincentius zijn begeleiders aangesteld voor dit project.

Ziekteverzuim

De wettelijke taken inzake de ziekteverzuimbegeleiding ligt bij Stichting Mommerskwartier bij ziektegevallen van het personeel, werkzaam met een directe arbeidsovereenkomst.

Het ziekteverzuimpercentage 2018 ligt op 5,27%. Het ligt net boven het stuurgetal van maximaal 5% uit het jaarplan 2018. Tijdens de periodieke managementgesprekken wordt expliciet ingegaan op het actuele niveau van het ziekteverzuim. In het algemeen is het bij Stichting Mommerskwartier voorkomende ziekteverzuim niet werk gerelateerd en niet beïnvloedbaar.

Medewerkers Tevredenheidsonderzoek

In 2018 is een MTO (MedewerkersTevredenheidsOnderzoek) gehouden. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een mooi gemiddeld rapportcijfer voor algemene tevredenheid van 7,7 (2016: 7,6). Bij vrijwilligers, gedetacheerden vanuit de Diamantgroep en uitzendkrachten ligt de tevredenheid zelfs op 8,3 (2016: 8,1).

Met de resultaten gaan de instellingen in 2019 verder aan de slag.

Een volgend MTO is voorzien in 2020.

Arbeidsomstandigheden

Op het gebied van de arbeidsomstandigheden heeft er zich in 2018 één bedrijfsongeval voorgedaan. Verschillende aspecten van de arbeidsomstandigheden zijn voortdurend onder de aandacht geweest, zoals de klimaatomstandigheden in de verschillende werkruimtes. Eind 2018 is een RI&E uitgevoerd. De resultaten worden begin 2019 verwacht.

Ondernemingsraad

In 2018 bestond de Ondernemingsraad (OR) van Stichting Mommerskwartier uit zeven leden.

Alle afdelingen van Stichting Mommerskwartier zijn vertegenwoordigd, inclusief de medewerkers die vanuit de Diamantgroep werkzaam zijn. In september is het vicevoorzitterschap overgedragen, waardoor de samenstelling van het dagelijks bestuur is veranderd.

Vanuit de directie is er een adviesaanvraag gekomen over de AVG en een instemmingsaanvraag over de openstelling van het TextielMuseum op 5 mei. De OR heeft positief geadviseerd op de adviesaanvraag over de AVG. De instemmingsaanvraag over de openstelling op 5 mei loopt momenteel nog. De OR is in 2018 betrokken geweest bij de RI&E en het MTO.

In maart en mei heeft de OR cursussen gevolgd bij MZ Services. Tijdens de eerste cursus hebben de leden zich verdiept in strategisch personeelsmanagement. De tweede cursus handelde over de communicatie van de OR met zowel directie als achterban. In juni heeft de OR zich aan de collega's van de stichting gepresenteerd met het nieuwe logo, een digitale nieuwsbrief en een vlog.

In 2017 zijn er verschillende portefeuilles samengesteld, de OR heeft zich in 2018 hierin verder verdiept. Het betreft de volgende portefeuilles:

- ICT
- Arbo
- Positie VTL/SMT
- Strategisch personeelsbeleid
- Samenwerking + best practice
- Herinrichting TM

Karel Heijs, controller van de stichting, heeft in mei, samen met Jeroen Blommensteijn (coördinator van de financiële administratie), een uitleg gegeven over de jaarrekening 2017.

De ondernemingsraad vergaderde zeven maal intern. Daarnaast hebben er twee Artikel 24-overleggen, vier formele overlegvergaderingen en vier informele vergaderingen met de directie plaatsgevonden. In november vond het jaarlijks overleg met de Raad van Toezicht en de directie plaats.

ICT

In 2018 zijn verschillende projecten afgerond dan wel gestart. Deze worden hieronder kort beschreven.

- Als gevolg van de migratie naar de nieuwe ICT-infrastructuur, waarbij we zoveel mogelijk gebruik maken van applicaties in de Cloud zijn we volledig overgestapt op office 365. Dat had behoorlijke gevolgen voor het gebruik van de kantoorautomatisering op de werkplek. Het werken in office 365 volgens verschillende interne standaarden en afspraken is nog volop in ontwikkeling. Dat project loopt tot ver in 2019 door.
- In het kader van AVG is een informatiebeveiligingsbeleid opgesteld. Van hieruit zal in 2019 onder andere een acceptable use policy worden vastgesteld en een reglement inzake mobile device management. Tevens hebben we in 2018 besloten dat we onze ICT-veiligheidssysteem in 2019 extern willen laten certificeren.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywet in werking getreden, AVG geheten (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Deze wet gaat veel verder dan de WBP (Wet Bescherming Persoonsgegevens) en stelt verdergaande eisen aan organisaties betreffende privacyregels en hun verantwoordelijkheid daarin. In december 2017 is Stichting Mommerskwartier met de inzet van externe expertise gestart met een inventarisatie om vast te stellen waar we (nog) niet aan de nieuwe regelgeving voldoen en wat we moeten doen om daar wel aan te voldoen. Hier is een implementatieplan uit voortgekomen dat voor een belangrijk deel al in 2018 is uitgevoerd (o.a.

verwerkingsregister, privacy beleid, informatiebeveiligingsbeleid, datalekprotocol, etc. etc.). De implementatie van de AVG tot op het niveau van de medewerkers (gedrag) en het borgen van de taken en verantwoordelijkheden in de organisatie loopt nog door in 2019.

Financiën

Exploitatie 2018

Gedurende het jaar is doormiddel van periodiek overleg met budgethouders strak de hand gehouden aan de uitvoering van begroting. Tweemaal is in de vergadering van de Raad van Toezicht een financiële prognose gepresenteerd. Op hoofdlijnen kan de exploitatie van Stichting Mommerskwartier als volgt worden weergegeven:

Budgetten (x 1.000 euro)	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Verschil t.o.v. begroting	Begroting 2019
Baten:					
Subsidie gemeente Tilburg	4.446	4.491	4.508	V 17	4.636
Subsidie Provincie	150	150	150	0	150
Omzet TextielMuseum	2.417	1.917	2.440	V 523	2.232
Omzet Regionaal Archief	2.281	2.222	2.283	V 61	2.357
Omzet Stadsmuseum	110	88	87	N 1	78
Totaal baten	9.404	8.868	9.468	V 600	9.453

Budgetten (x 1.000 euro)	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Verschil t.o.v. begroting	Begroting 2019
Lasten:					
Kostprijs van de omzet TM	1.331	1.740	1.552	V 188	1.422
Kostprijs van de omzet RA	336	342	347	N 5	487
Kostprijs van de omzet SM	147	208	170	V 38	195
Salarissen en sociale lasten	3.952	4.410	4.326	V 84	4.628
Inhuur Diamantgroep	271	255	252	V 3	242
Overige personeelskosten	511	407	642	N 235	483
Afschrijvingskosten	199	226	127	V 99	235
Huisvestingskosten	1.615	1.463	1405	V 58	1.485
Kantoorkosten	234	215	188	V 27	214
Algemene kosten	43	60	48	V 12	58
Overige kosten	0	0	6	N 6	773
Totale lasten	8.638	9.326	9.063	V 263	10.222
Saldo omzet en kosten	V 767	N 459	V 405	V 863	N 769
Renteopbrengst/ vrijval voorziening	V 2	V 2	V 0	N 2	V 0
Resultaat < bestemming	V 769	N 457	V 405	V 861	N 769

Door afronding kunnen er kleine verschillen ontstaan
(N = nadeel/ V = voordeel)

De omzet van Stichting Mommerskwartier bestaat in 2018 voor 47% uit subsidie van de Gemeente Tilburg.

Het te bestemmen exploitatieresultaat bedraagt ca. € 405.000. Dit exploitatieresultaat is vertekend, aangezien een deel van het resultaat is veroorzaakt door het trager verloop van grote vernieuwingsinitiatieven die wel waren begroot in 2018. Deze bestedingen zullen alsnog in 2019 en verder plaatsvinden. Het exploitatieresultaat 2018 is het gevolg van een groot aantal verschillen in zowel de baten als de lasten:

Wat de baten betreft is er sprake van een aantal bewegingen, die ten opzichte van de begroting per saldo ca. € 600.000 hoger zijn. Op hoofdlijnen betreft het de onderstaande posten en oorzaken.

- De subsidie van de gemeente Tilburg is ca. € 17.000 hoger als gevolg van gestegen exploitatiekosten voor het Stadsmuseum, die optreden door de verhuizing van het Paleis Raadhuis naar het Ontdekstation.
- De omzet van het TextielMuseum is ca. € 523.000 hoger dan begroot. De belangrijkste onderdelen van dit verschil betreffen:
 - hoger aantal bezoekers (begroot 63.000, gerealiseerd: 69.012) dat er toe heeft geleid dat de bezoekers gerelateerde inkomsten zoals de museumkaart, de TextielShop, entreegelden, etc. per saldo ca. € 290.000 hoger zijn.
 - Hogere omzet Textiellab en Textiellab gerelateerde verkoop (o.a. webshop en externe verkooppunten) van per saldo ca. € 142.000
 - Hogere baten betreffende meerdere projecten van ca. € 64.000.
 - Hogere overige baten binnen het TextielMuseum (o.a. educatie) van ca. € 27.000.
- Bij het Regionaal Archief is een hogere omzet gerealiseerd van ca. € 61.500. Dit is voornamelijk het gevolg van de toekenning van de subsidie Metamorfose fase 1.

Wat de kosten betreft is er sprake van een aantal bewegingen die ten opzichte van de begroting per saldo ca. -/- € 263.000 lager zijn. Op hoofdlijnen vormen de onderstaande posten de verklaring van dit verschil:

- Lager gerealiseerde kosten (kostprijs omzet) binnen het TextielMuseum en het TextielLab van ca. -/- € 188.000. De (verklaarbare) vertraging in de uitvoering van de het complexe vernieuwingsprogramma alsmede de exploitatiesubsidie van de provincie zijn hiervoor de belangrijkste redenen.
- Lagere inkoopkosten voor het Stadsmuseum op verschillende onderdelen van de exploitatie van per saldo ca. -/- € 37.000.
- De per saldo lagere salarissen ten opzichte van de begroting van ca. -/- € 174.000 zijn het gevolg van een lagere bezetting (met name vacatures) ten opzichte van de begrote formatie gedurende het jaar. In deze post is een "min" van € 53.868 begrepen voor ziektevervangning. Deze post compenseert deels de hogere kosten voor inhuur derden die noodzakelijk was als gevolg van het vervangen van enkele zieke medewerkers.
- Tegenover de lagere salarissen staan hogere overige personeelskosten van ca. € 235.000. Dit betreft voornamelijk kosten voor inhuur van derden, die noodzakelijk was om vacatureruimte tijdelijk te overbruggen, voor vervanging bij langdurige ziekte alsmede inhuur ten behoeve van de implementatie van de AVG.
- Lagere afschrijvingskosten (ca. -/- € 99.000) als gevolg van het in opbouw zijn van een meerjaren investeringskader. Hetgeen de verklaring is van een terughoudend investeringsprogramma in 2018.
- Verder vallen op lagere kantoor- en huisvestingskosten (ca. -/- € 85.000). Dit betreft voornamelijk lagere lasten (ca. -/- € 51.000) voor energie (zachte winter, lange zomer) en lagere kantoorkosten (ca. -/- € 27.000) met name op repro en drukwerk en personele zorg (wervingsactiviteiten, coaching, etc.

- Ter dekking van toekomstige kosten van jubileum gratificaties is een dotatie van ca. € 90.000 in de kosten verwerkt.

Resultaat en bestemmingsreserves

Het resultaat

Het resultaat 2018 van ca. € 405.000 is als volgt bestemd cf. het beleid waarin is afgesproken dat positieve exploitatieresultaten terugvloeien naar het desbetreffende organisatieonderdeel:

1. Onttrekkingen aan bestemmingsreserves voor in totaal € 248.771
 - a. ter dekking van werkelijke kosten 2018 Vernieuwing TextielMuseum van € 143.979
 - b. ter dekking van afschrijvingskosten 2018 van geactiveerde investeringen herinrichting TextielMuseum en Kazernehof voor € 25.936.
 - c. ter dekking van over de jaargrens lopende kosten van tentoonstellingen (€ 20.685).
 - d. ter dekking van de kosten van stichting brede organisatieontwikkeling (€ 35.671) o.a. t.b.v. invoering AVG.
 - e. Ter gedeeltelijke dekking van het project Stalenarchief in 2018 (€ 22.500).
2. Toevoegingen aan de bestemmingsreserves voor in totaal € 641.922
 - a. € 35.671 aan de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling (totaal € 60.000). De organisatie van Stichting Mommerskwartier is volop bezig om het meerjarig strategisch kader voor de 3 instellingen en de stichting als geheel verder in te vullen en uit te voeren. Voor stichting brede aanpassingen is de bestemmingsreserve 'organisatie-ontwikkeling' ingesteld. Jaarlijks wordt bezien of deze reserve nog nodig is, in samenhang met de plannen en de reeds in de reguliere begroting beschikbare middelen.

In 2019 zijn in het kader van ontwikkelingen in de organisatie nog middelen nodig voor:

- beleidsruimte ten behoeve van de bestuurder (€ 30.000) cf. afspraak begrotingskader 2018.
- incidentele ontwikkelprojecten (€ 30.000). Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de vervolgcosten van de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG).

Binnen bestaande budgetten is voor bovenstaande zaken in 2019 onvoldoende ruimte.

- b. ten behoeve van de vernieuwing van het TextielMuseum en het TextielLab wordt cf. de hierboven beschreven kaders € 399.349 van het resultaat 2018 aan deze reserve toegevoegd. Deze reserve zal in meerjarig perspectief worden ingezet voor de vernieuwing van het TextielMuseum en TextielLab. De verwachting is echter dat er veel meer middelen nodig zullen zijn voor de realisatie van de voorgenomen vernieuwing dan wij zelf kunnen genereren. De omvang van de bestemde reserve moet in dit perspectief dus worden gerelativeerd.
- c. ten behoeve van de structurele versterking van Stadsmuseum Tilburg wordt cf. de hierboven beschreven kaders € 30.487 van het resultaat 2018 aan de reserve doorontwikkeling toegevoegd. De bestemde reserve wordt ingezet voor de doorontwikkeling van het Stadsmuseum. Hoe die eruit zal zien is mede afhankelijk van de besluitvorming over de vraag of het stadsmuseum in de toekomst mogelijk in het Paleis Raadhuis gevestigd wordt.
- d. aan de bestemde reserve overlopende tentoonstellingen € 25.209. Tentoonstellingsbudgetten zijn jaar gebonden, maar dat geldt echter niet voor de

tentoonstellingen zelf. Het budgetrestant 2018 is aan deze reserve gedoteerd om de kosten in 2019 te kunnen dekken.

- e. Aan de bestemde reserve Digitalisering Archief wordt € 151.206 toegevoegd.

Bestemmingsreserves

Voorafgaand aan het opstellen van de jaarrekening 2016 zijn binnen Stichting Mommerskwartier afspraken gemaakt over de wijze waarop de jaarrekening wordt opgesteld en de vraag hoe vermogen en voorzieningen worden gevormd. Deze afspraken zijn in 2018 niet veranderd. Ten eerste is afgesproken dat eventueel te vormen (extra) reserves (zowel algemeen als bestemmingsreserves) altijd herleidbaar moeten zijn naar het onderdeel dat verantwoordelijk is voor het resultaat van waaruit de reserve is gevormd. Ten tweede zullen, bij voldoende niveau van de algemene reserve, positieve exploitatieresultaten terugvloeien naar het desbetreffende onderdeel en projectmatig (incidentele besteding) ingezet worden ter versterking van de strategie en beleidsdoelen van het desbetreffende onderdeel en daarmee de structurele bedrijfsvoering. De hierboven toegelichte bestemde reserves zijn vanuit dit kader gevormd en zullen in lijn met dit kader worden ingezet.

Balans 2018

De balans van Stichting Mommerskwartier ziet er als volgt uit:

ACTIVA

Bedragen x 1.000 euro	2017		2018	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		499		697
- Verbouwingen	325		352	
- Machines en installaties	174		345	
Totaal staat van vaste activa	499		697	
- Onderhanden werk				
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorraden		123		137
Vorderingen op korte termijn		838		610
- Debiteuren	283		201	
- Belastingen en sociale lasten	179		120	
- Overlopende activa	376		289	
Liquide middelen		2.410		2.810
TOTAAL ACTIVA		3.870		4.254

PASSIVA

Bedragen x 1.000 euro	2017		2018	
Eigen vermogen		544		544
- Stichtingskapitaal	544		544	
Bestemmingsreserves		1.919		2.325
- Diverse bestemmingsreserves	1.919		2.325	
Voorzieningen		14		104
- Overige voorzieningen	14		104	
Kortlopende schulden		1.393		1.281
- crediteuren	591		490	
- belastingen en sociale lasten	205		222	
- overige schulden	251		289	
- overlopende passiva	346		280	
TOTAAL PASSIVA		3.870		4.254

Door afronding kunnen er kleine verschillen ontstaan
(N = nadeel / V = voordeel)

Materiële vaste activa

De Stichting Mommerskwartier is huurder van de gebouwen die eigendom van de gemeente Tilburg zijn. De materiële vaste activa betreffen verbouwingen met functie-indelingswijzigingen en inventaris.

Stichtingskapitaal

Het stichtingskapitaal is bedoeld als buffer om normale exploitatierisico's te kunnen opvangen. In het afgelopen half jaar is op basis van een eerste risico-inventarisatie kritisch gekeken naar de noodzakelijke omvang van deze buffer. Vooralsnog is daaruit de conclusie getrokken dat een buffer van € 544.000 voldoende is om de financiële gevolgen van mogelijke, ongewenste gebeurtenissen op te vangen en de bedrijfsvoering aan de nieuwe situatie aan te passen. Risicomanagement wordt stap voor stap geïntegreerd in de periodieke managementcyclus.

Bestemmingsreserves en voorzieningen

Het totaal van de bestemmingsreserves bedraagt per ultimo 2018 € 2.325.263 (2017: € 1.919.915).

De bestemmingsreserves bestaan eind 2018 uit:

- Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling van € 60.000. (2017: € 60.000).
 - € 30.000 beleidsruimte ten behoeve van de bestuurder. Hiermee wordt de afspraak ingelost, gemaakt bij het begrotingskader 2018.
 - € 30.000 is beschikbaar voor incidentele ontwikkelprojecten. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vervolgcosten van de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensverwerking.
- Bestemmingsreserve investering herinrichting TextielMuseum van € 1.251.716 (2017: € 984.147). Deze zal in meerjarig perspectief worden ingezet voor de vernieuwing van het TextielMuseum en TextielLab. De verwachting is echter dat veel meer middelen nodig zullen zijn voor de realisatie

van de voorgenomen vernieuwing dan wij zelf kunnen genereren. De omvang van de bestemde reserve moet in dit perspectief dus worden gerelativeerd.

3. Bestemmingsreserve digitalisering archief € 575.325 (2017: € 424.119). Deze reserve is gevormd uit voordelen op directe budgetten van het Regionaal Archief Tilburg. In het in 2013 vastgestelde nieuwe strategische beleid voor het Archief speelt digitalisering een grote rol; deze bestemmingsreserve legt daarvoor een goede basis. In de komende jaren zullen deze middelen worden aangewend.
4. Bestemmingsreserve geactiveerde investeringen herinrichting TextielMuseum € 58.519 (2017: € 70.309). De hiermee samenhangende investering wordt in de komende 5 jaar afgeschreven, waarbij de jaarlijkse dekking uit deze bestemmingsreserve komt.
5. Bestemmingsreserve geactiveerde investeringen verbouwingen Regionaal Archief Tilburg/ locatie Kazernehof € 80.558 (2017: € 94.777). De hiermee samenhangende investering wordt in de komende 6 jaar afgeschreven, waarbij de jaarlijkse dekking uit deze bestemmingsreserve komt.
6. Bestemmingsreserve doorontwikkeling Stadsmuseum € 185.364 (2017: € 154.878). De bestemde reserve wordt betrokken bij de doorontwikkeling van het Stadsmuseum. Hoe die eruit zal zien is mede afhankelijk van de besluitvorming over de vraag of het Stadsmuseum in de toekomst mogelijk in het Paleis Raadhuis gevestigd wordt.
7. Bestemmingsreserve ten behoeve van dekking van overlopende tentoonstellingen van € 25.209 (2017: € 20.685).
8. Bestemmingsreserve vervanging machines TextielMuseum van € 88.500 (2017: € 88.500). De omvang van deze bestemmingsreserve en de noodzaak jaarlijks te doteren wordt in 2019 beoordeeld in het perspectief van het in 2018 ontwikkelde meerjaren investeringskader.

Per 1 juli 2013 is Stichting Mommerskwartier eigen risicodrager geworden voor de gedifferentieerde premie WGA. Dit heeft tot gevolg dat er maandelijks afdracht moet worden gedaan aan het UWV voor WGA-gevallen die hun oorsprong hebben in de twee ziektejaren voor 1 januari 2007 (datum verzelfstandiging). We waren in de veronderstelling dat deze verplichting maximaal 10 jaar zou gelden en in 2016 zou aflopen. In 2017 is gebleken dat de regeling zal doorlopen tot het duur van de uitkering of de pensioengerechtigde leeftijd.

In verband met de uitdiensttreding van medewerkers is in 2014 vanwege nog te verwachten uitgaven een voorziening voormalig personeel van € 10.000 getroffen. In 2018 hebben onttrekkingen aan deze voorziening plaatsgevonden. Vanaf 2020 gaan we de deze kosten structureel begroten. De voorziening zal voortaan als egalisatiereserve worden gebruikt.

Tot slot is in de jaarrekening 2018 een voorziening (ca. € 90.000) getroffen voor dekking van uitgaven als gevolg van toekomstige jubileum gratificaties.

(Financiële) risico's

Risico definiëren we als de mate waarin (schade) een organisatie een doelstelling niet kan realiseren als gevolg van de kans van voorkomen van één of meer ongewenste voorzienbare gebeurtenissen.

Vertaald naar de financiële bedrijfsvoering gaat het om de vraag of wij gebeurtenissen kunnen voorzien met een kans van voorkomen die ertoe kunnen leiden dat er financiële tegenvallers kunnen ontstaan. Als dat het geval is, is de vraag of en hoe we dat risico kunnen beheersen.

In de onderstaande inventarisatie hebben we ook mogelijke risico's voor 2018 en 2019 voortkomend uit de Governance Check 2017 meegenomen. De opstelling en bespreking van de Governance Check met de Raad van Toezicht eind 2017 is mede het startpunt geweest om risicomanagement stap voor stap in de bedrijfsvoering (-sprocessen) van de onderdelen te gaan integreren en daar vervolgens in de managementcyclus over te rapporteren. In het kader van het verhogen van het risicobewustzijn zijn de resultaten van de Governance Check door de controller gedeeld met de Integraal Managers. Door

de controller is een aanpak bedacht die in samenwerking met de Integraal managers en de programmamanager in 2019 verder wordt uitgevoerd. De Governance Check zal in het najaar van 2019 weer worden herhaald.

Het kernwoord in de aanpak van risicomanagement is het woord “doelstelling”; op het niveau van de stichting; het onderdeel; het proces of het project. Steeds zal met de IM'er of andere medewerkers worden nagegaan of er gebeurtenissen denkbaar zijn die tot gevolg hebben dat de doelstelling of doelstellingen op het desbetreffende niveau (onderdeel, proces, project) niet of niet volledig gerealiseerd kunnen worden en welke schade dat met zich meebrengt. Vervolgens wordt bezien of en zo ja welke beheersingsmaatregelen getroffen kunnen of moeten worden.

We stoppen veel “effort” in de inventarisatie, analyse en beheersing van met name ICT-risico's. Zo beschikken we in 2019 over de eerste resultaten van een “stress test” van onze ICT-infrastructuur door een White Hat Hacker en maken we ons op om het beveiligingsniveau van onze ICT-infrastructuur in 2019 aantoonbaar op het niveau “voldoende” te krijgen (Information Security Management System).

De resultaten tot nu toe geven geen concrete aanleiding om het eigen vermogen van € 543.385 neerwaarts dan wel opwaarts aan te passen.

1. Meerjarenonderhoud van de gebouwen

Voor het meerjarenonderhoud is structureel ca. € 80.000 begroot. Echter we beschikken nog niet over een onderbouwing op basis van een actueel meerjarenonderhoudsplan. In 2016 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle parameters die bepalend zijn voor de uitvoering van het groot onderhoud voor zover dat tot de verantwoordelijkheid van de stichting behoort. Het databestand dat het resultaat van deze inventarisatie is kan echter nauwelijks als een managementtool gebruikt worden. Daarom hebben we in 2017 een Programma van Eisen opgesteld waar een dergelijke (geautomatiseerde) managementtool aan moet voldoen. In 2018 hebben we stappen gezet in het zoeken naar een geautomatiseerde management tool ten behoeve van het sturen, ondersteunen en borgen van het meerjarenonderhoud. We streven er naar begin 2019 tot implementatie over te gaan. De verwachting is echter dat het structureel begrote bedrag voldoende is om adequaat onderhoud te kunnen uitvoeren.

2. Tegenvallende omzet TextielLab

De omzet van het TextielLab is elk jaar een onzekere factor. Uiteraard wordt deze geraamd op basis van ervaring en reële verwachting. Mocht deze tegenvallen dan zullen maatregelen in de kosten genomen moeten worden om het verlies zo klein mogelijk te laten zijn. Dit wordt via de kwartaalrapportages gemonitord.

3. Structurele financiële effecten vernieuwingsprogramma

Als gevolg van het uitwerken en (in de toekomst) implementeren van de resultaten van het vernieuwingsprogramma lopen we een risico dat kosten niet langer in evenwicht zijn met de baten. Dit risico wordt beheerst doordat bij de goedkeuring van elk project expliciet wordt gekeken naar de structurele gevolgen voor de exploitatie. Bij twijfel gaat het project niet door.

4. Strategisch HRM/Overgang van WSW naar participatiewet en reguliere formatie

De overgang van WSW naar participatiewet heeft substantiële gevolgen voor de personeelsvoorziening van onze stichting in de komende 5-10 jaar. Kunnen we in de toekomst gebruik blijven maken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en zo ja, hoe? Dit is een belangrijke bouwsteen ten behoeve van het strategisch HRM. Stichting Mommerskwartier heeft 25 fte WSW in dienst. Wanneer deze mensen via de reguliere arbeidsmarkt geworven zouden moeten worden zou dit ca. € 550.000 extra aan salariskosten met zich meebrengen. Dat is binnen de huidige exploitatie niet op te vangen. Er is echter bij de verzelfstandiging van Stichting Mommerskwartier een raadsbesluit genomen waarin is geregeld dat wanneer er bij vertrek van een WSW'er geen gelijkwaardige vervanging door de Diamantgroep kan worden geboden, de gemeente het verschil in loonkosten

tussen een WSW'er en een reguliere werknemer compenseert. We zijn inmiddels in gesprek met de gemeente om deze afspraak in het kader van strategisch HRM en de structurele dekking van onze loonkosten te operationaliseren. Vooralsnog hebben we het risico onder controle.

5. Vennootschapsbelasting

De stichting is met terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 mogelijk belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Op dit moment loopt er een onderzoek in samenwerking met onze belastingadviseur naar de vraag of dit werkelijk zo is en als daar duidelijkheid over is welke stappen wij daarin vervolgens moeten zetten.

6. Gespannen arbeidsmarkt in relatie tot de personeelsbehoefte

De economische groei die Nederland op dit moment laat zien heeft tot gevolg dat er steeds meer sprake is van een gespannen arbeidsmarkt. Het aantal openstaande vacatures heeft inmiddels een recordhoogte bereikt. Naast het niet kunnen vervullen van vacatures leidt dit tot een opwaartse druk op de lonen. Daarnaast is Nederland koploper in een arbeidspotentieel dat niet beschikt over een vast contract.

Ook wij merken direct dan wel indirect de gevolgen van hierboven beschreven economische trend. Direct zien we dat het heel moeilijk is om vakmensen voor het Lab te werven en indirect hebben we onder andere de hierboven beschreven vervangingsproblematiek van de Diamantairs. Het is nodig dat we in het kader van het strategisch HRM dit probleem verder adresseren. Kunnen wij ondanks de gespannen arbeidsmarkt in de komende 5-10 jaar toch blijven voorzien in onze kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbehoefte en zo ja hoe?

De Museumvereniging heeft onlangs een studie gepresenteerd onder de titel "Toekomst van werken in musea". Dat heeft tot een aantal aanbevelingen geleid waar musea mee aan de slag zullen moeten. Wij zullen deze aanbevelingen betrekken bij ons strategisch HRM. De aanbevelingen gaan gepaard met allerlei concrete uitwerkingen en voorbeelden waar musea gebruik van kunnen maken. De belangrijkste aanbevelingen luiden:

1. Versterk samen de aantrekkingskracht van musea als werkgever

Analoog aan de discussie over de naam TextielMuseum, die enerzijds associaties oproept met "het verleden" en anderzijds niet goed weergeeft wie we zijn, geldt dat evenzeer voor de museumsector als geheel. De enorme ontwikkeling die de musea in de afgelopen 10 jaar hebben doorgemaakt zijn nog onvoldoende terug te zien in een daadwerkelijk veranderd publiek imago respectievelijk in een sterk tot de verbeelding sprekend aantrekkelijk arbeidsmarktprofiel. Naast een goede CAO zijn dat belangrijke randvoorwaarden voor het succesvol kunnen werven van nieuwe medewerkers. Maar daar kunnen en zullen we zelf zeker ook het nodige aan moeten doen.

2. Geef meer aandacht aan diversiteit

Het rapport ziet kansen in het vergroten van de basis van waaruit geworven kan worden door concreet werk te maken van diversiteit.

3. Waardeer vrijwilligers

Deze aanbeveling spreekt voor zich.

4. Creëer stages en fellowships

Dit pleidooi voor samenwerking met o.a. onderwijsinstellingen ten behoeve van het realiseren van eigentijdse vormen van instroom doen wij al.

5. Creëer een gezond werkklimaat

Deze aanbeveling bevat een pleidooi voor een open en transparante organisatie (-cultuur) waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen, die stimulerend is, waarin de werklast past bij de kennis en de kunde van de medewerkers. De resultaten van de MTO zijn een indicatie van de mate waarin wij binnen Stichting Mommerskwartier beschikken over een gezond werkklimaat.

2. TextielMuseum en TextielLab

Voorwoord

Groots

2018 was voor het TextielMuseum | TextielLab het jaar van de grote projecten. Groot in formaat was de opdracht voor de LocHal. Met het realiseren van metershoge textiele wanden maakte het museum letterlijk een groots gebaar in het eigen Tilburg. Groots gingen we grenzen over; van exclusief geweven wandkleden voor de Noorse kunstenaar Kari Dyrdal te zien in museum Sèvres Parijs tot innovatief gebreide wandpanelen voor de Braziliaanse architect Isay Weinfeld voor het beroemde restaurant The Four Seasons in New York. Groots vielen wij in de prijzen met het winnen van de Best in Heritage Prijs, dé internationale prijs voor meest innovatieve erfgoed concept (Creative Europe, International Council of Museums (ICOM) en Best in Heritage). Groots werkten wij samen als netwerkorganisatie, zoals met het ontwikkelen van een gezamenlijk textielproduct met Social Label en Handweverij ASVZ. Met als doel een nieuwe impuls te geven aan onze maatschappelijke rol om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief te betrekken.

En groots vonden we ons museum opnieuw uit. Wij zien het als onze missie om het museum de komende jaren toegankelijker te maken voor een breed publiek en doelgroepen te bereiken die doorgaans niet in ons museum te vinden zijn en een inclusief museum te zijn. Met de tentoonstelling 'Cultural Threads' zette het museum voor het eerst inclusie op het programma, een lijn die wij in de toekomst gaan voortzetten. Ook zetten wij het afgelopen jaar grootse stappen in ons ambitieuze vernieuwingsprogramma om de koppositie die we nu innemen te kunnen blijven behouden en uit te bouwen. Educatie, cultureel ondernemerschap en maatschappelijk verantwoord ondernemen staan hoog in het vaandel. In dit vernieuwingsprogramma laten wij ons brede maatschappelijk gezicht zien om door niet alleen professionals maar ook bezoekers met de nieuwste technologieën textiel te laten ontwerpen en maken. Daarnaast willen we onze positie als kweekvijver voor talentvolle ontwerpers uitbouwen en het educatieve aanbod voor scholen uitbreiden. Een mooie eerste mijlpaal was het realiseren van de Sample Studio met R&D weefruimte.

Vernieuwing

In 2018 heeft het Vernieuwingsprogramma in het teken gestaan van de verdere definiëring, aanscherping en toetsing van de strategie en meerjarenkoers die het museum zal moeten gaan maken om zich door te ontwikkelen.

We zijn 2018 gestart met een aantal werksessies met de stuurgroep vanuit de notitie ‘Wij gaan het maken’, die in 2017 is opgesteld. Er zijn 5 trajecten vastgesteld, waarvan we bij 4 de expertise van derden nodig hadden. Voor één traject hebben we bewust gekozen om dit met een groep interne medewerkers - in de rol van trekker - op te gaan pakken. Uiteraard zijn de trekkers vanuit hun expertise ingezet, maar daarnaast speelde ook de motivatie om hen als ambassadeur bij de vernieuwingsplannen te betrekken. Zo wordt het inzicht en draagvlak vergoot en kan de vernieuwing voor de organisatie meer gaan leven.

De 5 trajecten die we formuleerden, waren:

1. Aanscherpen van merkstrategie, missie, visie, strategische doelstellingen i.s.m. extern bureau
2. Het aanscherpen van de doelgroepenstrategie met ondersteuning van een onderzoeksbureau
3. Een haalbaarheidsonderzoek met plan van aanpak voor strategisch development gericht op de externe financiering i.s.m. een externe partner
4. Het uitwerken van het inhoudelijke concept en verhaallijn en het functioneel programma van eisen met interne medewerkers/ trekkers vanuit de diverse afdelingen
5. De werving van een architectenbureau en kwartiermaker die met ons een verkennend onderzoek uitwerkt op verschillende niveaus, waarbij de gemeente Tilburg als partner wordt meegenomen om onze ambities en die van de stad te matchen en te versterken.

De trajecten hadden als resultaat het opleveren van input die nodig is om de volgende versie van het bidbook (2014-2018) en een meerjarig programmaplan te realiseren en presenteren. Het streven was om het bidbook (2019-2023) eind 2018 te presenteren. We zijn ver gekomen en hebben mooie en flinke stappen gemaakt. Maar de deadline is niet helemaal gehaald en enkele trajecten zijn nog niet volledig afgerond, waardoor de definiëring van de strategie doorloopt in de 1^e helft van 2019.

De grootste uitdaging ook dit jaar bleek wederom om de lopende programmering naast de vernieuwing te realiseren. Ook in 2018 kozen we er bewust voor om de reguliere programmering van het TextielMuseum op kwalitatief en kwantitatief niveau te houden, zodat we onze jaarlijkse prestatieafspraken na konden komen. Dit betekende continue afwegingen en keuzes in inzet van

capaciteit en middelen, ook door (on)verwachte wisselingen en ziektes van personeel en meerdere selectie- en wervingstrajecten van medewerkers, projectleiders en inhuur van derden, die tijd en aandacht vroegen. Dit verklaart de vertragingen in het vernieuwingsprogramma waardoor we een aantal onderdelen hebben moeten doorschuiven naar 2019.

Gerealiseerde stappen 2018 op strategisch vlak

In de eerste helft van 2018 hebben we de strategie aangescherpt, met als doel om het cultureel & maatschappelijk ondernemerschap verder uit te bouwen en de doorontwikkeling tot vernieuwd museum te realiseren. We hebben hiervoor drie strategische lijnen geformuleerd.

1. Textielerfgoed beheren én toegankelijk maken en herinterpreteren
2. Vakmanschap en expertise beheren én door ontwikkelen door innovatie
3. Textielerfgoed presenteren én publiek wordt maker

Uitgaande dat we:

- A. Ideale werkomgeving voor professionals zijn
- B. Leeromgeving voor talenten creëren
- C. Bezoeker als maker inspireren
- D. Maatschappelijke positie uitbouwen

Om deze lijnen en uitgangspunten verder invulling te geven is een heldere merkstrategie nodig, die voor alle doelgroepen werkt. Het nadrukkelijk profileren van onze maatschappelijke bijdrage en het unieke concept van lab én museum, waarbij we iedereen als maker gaan benaderen, is uitgangspunt. Het onderzoek van Hendrik Beerda (2017) gaf duidelijk aan dat er nog uitdagingen liggen om ons merk meer bekendheid, duiding te geven en waardering te genereren. Vraag die we ons hierbij stelden is of de huidige naamgeving en propositie de lading nog dekken en of deze passend zijn voor het toekomstige museumconcept. Oftewel; er is helderheid en samenhang in missie, visie op de toekomst én een eenduidige branding nodig, die in samenhang focus geven en ons merk beter duiden.

Voor het onderzoeken en definiëren van onze merkkracht en het aanscherpen hiervan hebben we merkstrategiebureau N=5 gevraagd om ons te begeleiden. Eind 2018 presenteerden zij ons de eerste versie van een inspirerend merkverhaal waarin we ons herkenden en dat ons gaat helpen om het museum te positioneren en focus geeft in strategie, uitwerking, communicatie. Dit loopt door in 2019.

Het onderzoek naar de doelgroepenstrategie zijn we in 2018 gestart met een opdracht aan het marktonderzoeksbureau MWM2. Zij hebben een o-meting gedaan, om meer inzicht te krijgen in onze huidige doelgroepen en de groeipotentie voor bestaand en nieuw publieksbereik. Ook het onderzoek geïnitieerd door de Cultuuralliantie (culturele instellingen uit Tilburg), waarbij het publieksbereik van Tilburgers aan culturele instellingen is getoetst, is meegenomen in deze 0-meting. Dit is voor ons de basis om in 2019 de doelgroepenstrategie met kwantitatieve en kwalitatieve groeiambities uit te werken. Verjonging, verbreding en inclusiviteit, zonder huidige doelgroepen te verliezen, zijn uitgangspunten. Het toetsen, meten en monitoren i.r.t. de vernieuwingsplannen, en de uitwerking van de concepten en programmering, worden hierin meegenomen.

In 2018 heeft het museum Funding Factory (Katharina Grosser) opdracht gegeven om ons te adviseren op het gebied van strategisch development. Hiermee bedoelen we alle inspanningen die gericht zijn op het binden en werven van partners bij overheid, filantropische fondsen, particulieren en bedrijven. Doel was om per doelgroep de kansen voor het werven van partnerships en middelen in kaart te brengen en een advies uit te brengen over de juiste strategie en tactiek om de maatschappelijke binding en financiering structureel te kunnen versterken. De opdracht kende 2 fasen. Eerst is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd waarbij het in beeld brengen van kansen centraal stond. Daarop volgde het ontwikkelen van een strategisch plan met concreet jaarplan 2019 m.b.t. wat de organisatie nodig heeft, om business development in 2019 verder uit te kunnen rollen.

Het uitwerken van de inhoudelijk verhaallijn en het functionele programma van eisen is het traject dat we met een groep medewerkers hebben opgepakt in de eerste helft van 2018. We formuleerden 12 deelthema's - van ontvangen en ontmoeten, vernieuwing TextielLab tot leren en overdragen. Opdracht aan de trekker van elk thema was om zowel het inhoudelijke concept als de functionele eisen uit te werken. Deze input hadden we nodig, zodat we samen met een architectenbureau de eerste verkenning en vertaalslag (inhoudelijk, fysiek, financieel e.d.) konden maken. De programmamaker coördineerde en bewaakte de voortgang en samenhang. De stuurgroep was verantwoordelijk voor de opdrachtformulering aan de architect. Na de zomer hebben we zes architectenbureaus uitgenodigd. Voor dit traject hebben we BBAS (Bas van der Pol) als kwartiermaker aangesteld om ons hierin te begeleiden. Na zorgvuldige selectie is gekozen voor UNStudio.

Doel van deze verkenning is om enerzijds de diverse concrete en minder concrete perspectieven die het TextielMuseum heeft ontwikkeld voor het museum van de toekomst met elkaar te verbinden, uitgaande van de ruimtelijk analyse van het huidige TextielMuseum in relatie tot de nieuwe perspectieven. Hierin is nadrukkelijk ook het openen van nieuwe perspectieven op de toekomst van het totale Mommerscomplex meegenomen. Zodat het vernieuwde museum van de toekomst zich optimaal kan ontwikkelen, ingebed in de ambities van de stad en de kansen en opgaven van de plek en de wijk. Nevendoel is het bouwen aan een netwerk van vernieuwers in Tilburg dat deze ambities weet te verbinden aan een bredere cultuurverandering in de stad op het snijvlak van ruimtelijke kwaliteit en creatieve (maak)industrie. Hierbij zijn we in gesprek met en trekken we samen op met de gemeente Tilburg zodat de plannen en ambities van de stad en het stadsbestuur en de onze matchen en elkaar gaan versterken.

Bovenstaande toelichting geeft inzicht in de trajecten die we in 2018 zijn gestart en die een vervolg krijgen in 2019. De geformuleerde resultaten zijn:

1. Uitgewerkte strategie (missie, visie, branding, doelgroepen, programmering e.d.) met inhoudelijk concept / verhaallijn voor alle doelgroepen: overall en op onderdelen
2. Fysieke ruimtelijke verkenning (routing en ruimtes en faciliteiten t.o.v. elkaar gepositioneerd om mede ook de inhoudelijk verhaallijn / customer journey te realiseren (min. 2 scenario's)
3. Contourschetsen irt programma van eisen
4. Vlekkenplan & artist impressie (exterieur / interieur) museum i.r.t. Mommerscomplex / wijk
5. Financiële ramingen zowel investerings- als exploitatiegevolgen / businesscase
6. Uitgewerkt meerjaren programmaplan incl. MarCom strategie (intern/ extern) & uitgewerkt strategisch development plan (fonds- & wervingsplan)
7. Inventarisatie risico's

Uitgaande van verkenningen op drie aggregatieniveaus - (hyper)lokale schaalniveau van het complex aan de Goirkestraat (i); lokaal- regionale schaalniveau waarin de ruimtelijke en programmatische verbinding met de stad centraal staat (ii); en het (inter)nationale cultuur- en innovatienetwerk waarin het TextielMuseum begrepen wordt (iii).

De input wordt samengebracht in een 'visueel' document (bidbook 2.0) dat in tekst, beeld en cijfers het vernieuwde museum representeert en verbeeldt en dat extern gepresenteerd en gedeeld kan worden.

Bouwsteenprojecten in 2018

Naast het doorlopen van dit strategisch traject hadden we in ons jaarplan 2018 ook 4 bouwsteenprojecten binnen het vernieuwingsprogramma geformuleerd. Drie van de projecten zijn succesvol en binnen de gestelde doelstellingen gerealiseerd. Het project CYDP is voorbereid en gedefinieerd. De ontwerp-, voorbereidings- en uitvoeringsfase zijn echter doorgeschoven naar 2019.

- Stalenarchief
- Nieuwe lasermachine
- Customize Your Design Product (CYDP)
- Social Label

Eén van de uitgangspunten van de vernieuwing is het creëren van een optimale werk- en leeromgeving voor de professionals en talenten. Het ontwikkelen van nieuwe faciliteiten en updaten van het machinepark zijn de doelen van de bouwsteenprojecten die we in 2018 hebben geprogrammeerd. Het project **Stalenarchief** en de aanschaf van een **nieuwe lasermachine** geven hier invulling aan. Deze twee projecten worden later in dit verslag toegelicht, zie p. 33.

Een ander doel van de vernieuwing is de bezoeker als maker inspireren in een informele leeromgeving. Het ontwikkelen van bezoekersfaciliteiten in het TextielLab is één van de invullingen hiervan. Het project **Customize Your Design Product** geeft invulling aan het realiseren van een faciliteit om de bezoekers zelf maker te laten zijn. Om een nieuwe impuls te geven aan onze maatschappelijke rol als museum, initieerden we het **Social Label** project, waarbij we samen met Social Label, Handweverij ASVZ en Studio Rens een nieuw textielproduct hebben ontwikkeld. De verdere toelichting op deze activiteiten is te vinden op p. 29 en 38 in dit verslag.

Voor de bouwsteenprojecten en het programma talentontwikkeling (zie p. 39) ontvingen we financiële ondersteuning van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie (SCI) binnen de activiteitenregeling. Ook kregen we een bijdrage van Het Nederlands Textielinstituut voor het Stalenarchief.

MUSEUMZAKEN

Voor 2018 is een divers tentoonstellingsprogramma gerealiseerd:

JAZZ AGE I Fashion & Photographs (december 2017-mei 2018)

In de 'roaring twenties' ontstaat een radicale maatschappelijke verandering, die zich uit in een nieuwe tijdgeest, een sterk toenemende welvaart en verandering. Vrouwen knippen hun haar, roken sigaretten in pijpjes en dragen lange parelsnoeren. Van Parijs tot Londen, New York en Hollywood, in de periode na de Eerste Wereldoorlog valt de moderne vrouw voor een compleet nieuwe kledingstijl, die ook haar veroverde vrijheid symboliseert.

De tentoonstelling, samengesteld door het Fashion & Textile Museum in Londen, bood met de meer dan 150 gevarieerde kledingstukken en accessoires, een blik op de glamour, overdaad en frivoliteit van dit moderne decennium. Er is een uitgebreid programma aan publieksevenementen, masterclasses en workshops opgezet. De masterclasses en workshops waren vrijwel allemaal uitverkocht en het openingspubliekswEEKEND is enthousiast ontvangen.

Simply Scandinavian I Nordic Design 1945-2017 (juni 2018-november 2018)

De hoge kwaliteit en actuele internationale belangstelling voor het Scandinavische textiel- en interieurdesign van de afgelopen 70 jaar was aanleiding voor deze tentoonstelling. De expositie toonde textiel, meubels en interieurproducten uit drie periodes, die hoogtepunten van het Scandinavisch design vertegenwoordigen.

Iconische meubelontwerpen van Arne Jacobsen, Hans Wegner en Bruno Mathsson als belichaming van het organisch modernisme van de jaren '50 werden getoond. Spectaculair was het woonlandschap van Verner Panton, dat bezoekers mochten betreden en daardoor onderwerp was van veel social media momenten. Ook het Zweedse Ikea, het Deense Kvadrat en het Finse Marimekko en ook nieuwkomers als het Deense Hay waren te zien in de tentoonstelling. Het Amsterdamse design duo Scholten & Baijings was verantwoordelijk voor het ontwerp van de tentoonstelling en ontwikkelde in het TextielLab stoffen en een meubel voor de collectie van het museum en werden gepresenteerd in de tentoonstelling. Bij deze tentoonstelling is een publicatie verschenen van de hand van conservator Suzan Rüsseler en diverse gastauteurs.

Kleur + abstractie (maart 2018-maart 2019)

De aspecten kleur en abstractie lopen als een rode draad door de 20ste- eeuwse kunstgeschiedenis. In deze tentoonstelling traden de werken uit eigen collectie van een oudere en een jongere generatie in dialoog. Van de Nederlands-Braziliaanse kunstenaar Rafael Rozendaal was het monumentale tiendelige werk *Abstract Browsing* te zien. Dit werk werd gemaakt in opdracht van het museum in het eigen TextielLab. Hij treedt daarmee in de voetsporen van Peter Struycken, ook te zien in de tentoonstelling, die als één van de eerste kunstenaars experimenteerde met kleurcombinaties van het computergestuurde weven. Ook het onderzoek naar driedimensionaliteit in textiel was onderdeel van de tentoonstelling zoals de polyesterdoeken van Loes van der Horst, de serene driedimensionale weefsels die de Berlijnse Ursula Wagner in het TextielLab heeft ontwikkeld en de lichtobjecten van Formafantasma.

Storytelling I Dutch Design Damast (november 2017-december 2018)

Hoewel verhalende ontwerpen van alle tijden zijn, nemen ontwerpers die Dutch Design wereldberoemd maakten, vaak verhalen als startpunt voor hun werk. In de DamastWeverij was in 2018 tafelgoed met een verhaal te zien, dat werd uitgevoerd op de weefmachines van het TextielLab. Hierbij kwamen verhalen aan de orde uit de persoonlijke geschiedenis een ontwerper, zoals bij het ontwerpersduo Formafantasma maar ook referenties aan vakmanschap, tradities en historische verhalen, zoals in het werk van Studio Minale Maeda. Andere ontwerpers richtten zich op de oorsprong en het ontstaan van een product. Zo kocht Christien Meindertsma de oogst van een compleet kavel vlas op en maakte er textiel, olie, verf en papier van. Het tafelgoed dat getoond werd in de expositie, is niet alleen uitgevoerd in het linnen van dit kavel, maar ook het dessin vertelt wat de bron van de vezels is: het laat luchtfoto's zien van het kavel.

Fotografie van Wil van Dusseldorp (oktober 2018-november 2018)

Op het PanoramaDeck werd van 21 oktober tot en met 4 november in samenwerking met het Regionaal Archief Tilburg werk getoond van de Tilburgse fotograaf Wil van Dusseldorp. Zijn werk omvat een tijdspanne van veertig jaar en brengt de metamorfose van Tilburg Textielstad naar trots

stad van makers in beeld. In 2008 droeg Van Dusseldorp een groot deel van zijn negatievenarchief over aan Regionaal Archief Tilburg. Het gaat om vele duizenden negatieven, waaruit een selectie is gemaakt voor deze tentoonstelling.

Cultural Threads (november 2018-mei 2019)

De tentoonstelling 'Cultural Threads' haakte aan bij actueel artistiek onderzoek van kunstenaars naar culturele machtsverhoudingen, invloeden en relaties in een sterk globaliserende wereld.

Textiel kent een lange geschiedenis van productie en handel. Kunstenaars laten zich door de rijke beeldtaal van textiel inspireren. Zij gebruiken het als symbolische drager om culturele invloeden en vraagstukken aan de orde te stellen. Of zij verbinden het aan hun eigen wereld.

Het TextielMuseum nodigde vier kunstenaars uit om projecten rond het thema 'Cultural Threads' in het TextielLab te ontwikkelen. In deze projecten, van Jennifer Tee, Vincent Vulsmas, Eylem Aladogan en Célio Braga, staan culturele verwevenheden centraal. Ook werd werk van verschillende (inter)nationale kunstenaars gepresenteerd.

Bij de tentoonstelling is een audiotour van Akwasi aangeboden, waarin hij reflecteert op vier werken uit de tentoonstelling. Op het Panoramadeck was de tentoonstelling van Kunstkameraden te zien, een project in samenwerking met De Cultuurkantine waarbij nieuwkomers

worden gekoppeld aan kunstenaars en samen werk maken.

Met de tentoonstelling 'Cultural Threads' zette het museum voor het eerst inclusie op het programma, een lijn die wij in de toekomst graag willen voortzetten.

Programma 2019/2020

Uiteraard is in 2018 ook gewerkt aan het programma voor 2019 en 2020. Het betreft onder andere:

- **Black & White**

Kleuren kennen van oudsher een eigen symboliek. Wereldwijd kan er een verschil in betekenis zijn en ook de tijd heeft invloed op de duiding ervan. Wit en zwart zijn eigenlijk geen kleuren. Wit is licht en zwart is het gebrek aan licht. Zwart en wit worden beiden geassocieerd met rituelen en essentiële vragen omtrent menszijn, leven en dood. De collectie van het TextielMuseum bevat een rijke schat aan beeldende kunst en design die de symbolische waarde van zwart en wit aftast: van Marinus Boezem tot Bart Hess.

- **Bauhaus&**

In 2019 is het 100 jaar geleden dat het Bauhaus, een vooruitstrevende school voor ontwerpers, kunstenaars en architecten, in Duitsland is opgericht. De moderne en idealistische ontwerpvoorvattingen van de opleiding laten hun sporen ook in de Nederlandse textielvormgeving na. De tentoonstelling 'Bauhaus& | Modern textiel in Nederland' zoomt in op de invloed van het Bauhaus in de Nederlandse textielvormgeving en toont de lijn van het verleden naar het heden. Een handvol Bauhäusler, zoals de studenten worden genoemd - afgestudeerd in de weverij van het Bauhaus in Dessau - gaat hier in Nederland aan de slag. Zij inspireren latere generaties textielontwerpers en kunstenaars. In de expositie 'Bauhaus&' is de blik ook gericht op een viertal kunstenaars van nu, die in opdracht van het TextielMuseum nieuw werk maakten dat reflecteert op het erfgoed van de befaamde opleiding.

- **The Art of Lace**

De internationaal georiënteerde tentoonstelling 'The Art of Lace' werpt een nieuw licht op de hedendaagse toepassingen van mechanisch kant door modeontwerpers. Mechanisch kant, geïnspireerd op handgemaakt kant, combineert traditie met innovatie. De mechanische productiemethode, in tegenstelling tot het handwerk, maakt een oneindig aantal kleuren, texturen en motieven mogelijk: transparant, ondoorzichtig en zelfs driedimensionaal. De schijnbare breekbaarheid van kant is een illusie: de geweven textuur maakt de stof onverwoestbaar. Door deze veelzijdigheid is mechanisch kant een inspiratie voor vele modehuizen.

Aan de hand van zestig jurken uit haute-couture en prêt-à-porter modeshows, onthult de tentoonstelling kant als een materiaal dat modehuizen aan het denken zet. 'The Art of Lace' laat zien hoe kant transformeert tot een haute-couture kledingstuk, soms is het nauwelijks nog herkenbaar als het oorspronkelijke materiaal.

- **Kiki van Eijk**

In 2020 bestaat de ontwerpstudio van Kiki van Eijk 20 jaar. Om dit te vieren, organiseert het museum in dat jaar een solotentoonstelling van haar werk. Aan de hand van werken uit de collectie en diverse bruiklenen, kruipt de bezoeker in de huid van Kiki.

- **Damastpublicatie**

Conservator Caroline Boot zal in een nieuwe publicatie een overzicht van de topstukken uit de bijzondere damastcollectie van het museum geven, voorzien van veel beeldmateriaal. Deze publicatie zal verschijnen in 2020 tijdens een overzichtstentoonstelling van de topstukken uit de damastcollectie van het TextielMuseum.

Social Label (bouwsteenproject van de vernieuwing)

Om een nieuwe impuls te geven aan onze maatschappelijke rol die we als museum innemen, initieerden we het Social Label project om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief te betrekken en een 'respectvolle' plek te geven. Zo is er al jarenlang een structurele samenwerking met Handweverij ASVZ. Handweverij ASVZ is een ambachtelijke textielwerkplaats, gelegen naast het TextielMuseum, waar cliënten zelf textielproducten maken. Om een nieuwe impuls aan de samenwerking te geven heeft het TextielMuseum het initiatief genomen om deel te nemen aan het Social Label-project, een initiatief van Petra Janssen & Simone Kramer. Social Label ontwikkelt hoogwaardige designproducten met makers, die om diverse redenen een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. In 2017 is de samenwerking bekend gemaakt tijdens de Dutch Design Week in Eindhoven.

In 2018 is door Social Label, Handweverij ASVZ en TextielMuseum gezamenlijk een nieuw textielproduct ontwikkeld. Studio Rens heeft als jong ontwerpersduo, dat al (inter)nationaal bekend is in de ontwerperswereld, het ontwerp hiervoor gemaakt en de productie door de cliënten van ASVZ begeleidt. Zij zijn als ontwerpers zeer gemotiveerd om iets te betekenen voor de wevers van de handweverij en hebben veel affiniteit en ervaring met textiel. Het duo is innovatief in hun processen en in hun kleurgebruik. Ook hebben ze tijdens hun opleiding en als startende ontwerpers al gewerkt in het lab.

Gedurende de DDW is het prototype van het product *SKIN* gepresenteerd. Het TextielMuseum | TextielLab heeft de ontwikkeling van het product begeleid: het bieden van advies op het gebied van garens en de te gebruiken technieken in de handweverij en in het TextielLab, het leveren van garens voor de ontwikkeling van de productlijn en het bieden van ontwikkeldagen in het Lab bij de technieken laseren, borduren en twijnen van garens. In het TextielLab is ook de sluiting van de armband ontwikkeld (technieken laseren en borduren).

Publicaties

De tentoonstellingen 'Simply Scandinavian' en 'Cultural Threads' zijn in 2018 begeleid door een publicatie (in een respectievelijke oplage van 500 en 350 stuks). Publicaties zijn uitermate geschikt om tentoonstellingen en onderzoek in te kunnen vastleggen, documenteren en daarnaast verdieping aan de bezoeker aan te bieden. Achter het format van onze publicaties zit bovendien een verdienmodel. In 2018 zijn er in totaal 885 publicaties (recente publicaties en eerdere publicaties, gemaakt in eigen beheer) verkocht in de TextielShop.

Collectie

Collectieopdrachten

Naast de collectieopdrachten voor 'Cultural Threads', die 2017 en 2018 werden gerealiseerd, maakten vier ontwerpers in het TextielLab werk in opdracht van het TextielMuseum: Saskia Noor van Imhoff, Krijn de Koning, Marijn van Kreijl en Koen Taselaar. Het onderliggende thema was 'Inspired by Bauhaus'. In 2019 is het 100 jaar geleden dat het Bauhaus in Weimar werd opgericht. In het kader hiervan organiseert het TextielMuseum in 2019 de tentoonstelling 'Bauhaus&', waar de collectieopdrachten getoond zullen worden. Het werk van deze kunstenaars toont verwantschap met de interesses van het Bauhaus in kleur, structuur en ruimtelijke constructies. Het Bauhaustextiel uit de collectie van het TextielMuseum diende als referentiepunt.

Collectie en registratie

Naast de collectieregistratie van aanwinsten uit 2018 op het gebied van textielvormgeving, beeldende kunst en industrieel erfgoed zijn twee grote schenkingen afgerond. Dit betrof een verzameling van 500 ontwerptekeningen van Herman en Desirée Scholten en een verzameling damasten en ontwerptekeningen van de firma W.J. van Hoogerwou uit Boxtel.

In 2018 is een verdere uitwerking gemaakt van een plan voor collectiehulpverlening. Hierbij is een lijst opgesteld van museale objecten die prioriteit krijgen bij evacuatie in geval van brand en calamiteiten.

Ook is ruim aandacht besteed aan de voorbereiding van de invoering van de *Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)* op 25 mei 2018 en welke gevolgen dit heeft in relatie tot het collectiebeleid van het TextielMuseum. Verschillende formulieren voor bruiklenen, aanwinsten en collectie-opdrachten zijn AVG-proof gemaakt.

Beeldmateriaal wordt in alle afdelingen van het museum toegepast. Nieuwe aanwinsten en ouder werk worden gefotografeerd en toegevoegd aan het collectieprogramma Adlib Museum. Zo houden wij de collectieregistratie up to date en werken wij achterstanden van nog niet gefotografeerde collectiestukken weg. In 2018 is er bovendien een flexibel DAMS-systeem aangeschaft (mediafiler), dat primair gebruikt wordt voor PR-en courant beeldmateriaal. Het wordt gebruikt als aanvulling op de bestaande beeldfaciliteiten van Adlib Museum.

Naast de eigen collectiewebsite participeert het museum met de collectiedata in tal van platforms, zoals Brabants Erfgoed, Digitale Collectie Nederland, Europeana en diverse themaportals, zoals ModeMuze. Voor sieraden in Nederland wordt op dit moment een nieuw platform ingericht.

Project Textieltechniek

In het kader van het Collectieplan heeft het TextielMuseum in 2017-2018 een herwaarderingsproject uitgevoerd van de deelcollectie textieltechniek, onderdeel van de collectie Industrieel Erfgoed. De deelcollectie bestaat uit grondstoffen, halffabricaten, gereedschappen, hulpmiddelen, werktuigen en machines, die gebruikt zijn bij de vervaardiging of bewerking van een textielproduct. De voorwerpen zijn afkomstig uit de periode circa 1850 tot heden: de tijd vanaf de industrialisering tot nu. Een honderdtal werktuigen stamt uit de vroege 19^e eeuw. Het geografisch accent ligt op Tilburg (wol) en Noord-Brabant (linnen). Daarnaast ligt de focus op Nederland en de aangrenzende gebieden België en Duitsland. De objecten zijn zowel afkomstig uit of representatief voor de Nederlandse textiele huisnijverheid als de textielindustrie. De omvang van de collectie is circa 3000 objecten: waaronder 1750 textielgereedschappen, 450 handwerkgereedschappen, 300 verf- en drukgereedschappen en 500 algemene gereedschappen.

De objecten zijn langs de meetlat van het collectieprofiel gelegd en gewaardeerd volgens de methodiek Op de museale weegschaal. De collectiedata zijn inhoudelijk verbeterd, aangevuld en verrijkt door middel van verhalen. Waar mogelijk zijn gebruikte termen gelinkt aan

terminologiebronnen. De collectiedata zijn opgenomen in Digitale Collectie Nederland. Daarnaast is een demo samengesteld waarop de data en bijbehorende content toegankelijk is gemaakt. Met Netwerk Digitaal Erfgoed is afstemming gaande hoe de content duurzaam kan worden opgenomen in een toekomstige nationale infrastructuur voor digitaal erfgoed. Partners in het project waren Erfgoed Brabant en de Stichting Historie der Techniek. Het project is gerealiseerd met subsidie van het Mondriaan Fonds en de Erfgoed Academie Brabant.

Bibliotheek

De bibliotheek heeft in 2018 bijna 5.000 bezoekers ontvangen. Daarvan bezochten 2.250 bezoekers de bibliotheek tijdens een rondleiding of voor uitleg over de Textielwarenkast. Het grootste deel van het groepsbezoek bestond uit studenten van kunstacademies, mode-, design- en andere opleidingen. De groep individuele bezoekers bestond uit museumbezoekers, ontwerpers, onderzoekers en uit bijna 150 studenten. Ontwerpers, onderzoekers en studenten krijgen uitgebreid hulp bij het zoeken naar informatie, de museumbezoekers kijken zelf rond en zijn vooral geïnteresseerd in de Textielwarenkast. Ook interne stagiaires, rondleiders, vrijwilligers en medewerkers gebruikten de bibliotheek regelmatig, ruim 80 keer. Via telefoon en e-mail werden ruim 160 vragen opgelost. Sinds september 2017 werkt Marcia Zaaijer (archivaris) als vrijwilliger in de bibliotheek van het TextielMuseum. Zij werkt aan het verbeteren en opstellen van inventarissen van de archiefcollecties van de bibliotheek (m.n. aan collecties van Nederlandse textielontwerpers die aan het Bauhaus werkten: Kitty van der Mijll Dekker, Lisbeth Oestreicher, Greten Neter-Kähler. Het TextielMuseum beheert ongeveer drie meter archief van deze kunstenaars.

Vrijwilliger Dorien van Ham is in 2018 gestart met het ompakken van tentoonstellingsmappen (van alle tentoonstellingen van het TextielMuseum is documentatie verzameld in ordners).

We waren verheugd met de schenking van Wyers stalenboeken en tijdschriften. Wyers was tot in de jaren '60 een belangrijke groothandel in woninginrichting. De stalenboeken *Déwiho dessins: 50 jaren tapijtindustrie, 1880-1930* en *Tapis & Tissues Déwiho ensemble* zijn opgenomen in de museumcollectie. Het tijdschrift *Interieur: geïllustreerd tijdschrift voor woninginrichting*, op in de bibliotheekcollectie, uitgegeven door J.P. Wyers Industrie- en handelonderneming is opgenomen in de bibliotheek. Door deze aanvulling heeft de bibliotheek nu de jaren 1923 t/m 1968 van dit tijdschrift in haar bezit.

Educatie & publieksevenementen

Enkele van de belangrijke speerpunten voor het TextielMuseum zijn het 'onderzoekend leren' en het 'uitwisselen en overdragen van kennis en expertise rondom textiel'. In 2018 bleven we educatie breed inzetten in alle facetten van het museum en het TextielLab. Leerlingen, studenten en geïnteresseerden konden terecht in de TextielStudio's, de werkplaats, de bibliotheek, de tentoonstellingen, de collectie en bij de vakmensen van het museum en het lab.

De educatieve programma's werden in verschillende vormen en op verschillende tijdstippen aangeboden: workshops op zondag voor jongeren en volwassenen, inloopworkshops voor de spontane bezoeker en masterclasses voor (semi)professionals onder leiding van experts en ontwerpers uit het werkveld. Het programma was divers en sprak verschillende doelgroepen aan. Waar mogelijk werden educatieve activiteiten of programma's gekoppeld aan de thematiek van de tentoonstellingen.

In 2018 werden de vaste gratis minirondleidingen die gedurende de dag worden gegeven en die gericht zijn op de individuele bezoeker voortgezet. Deze rondleidingen duren een halfuur en gingen langs de vaste opstellingen in het museum (damastweverij, TextielLab en Wollendekenfabriek).

Een overzicht van alle educatieve activiteiten is te vinden in bijlage 3 van dit jaarverslag.

Horeca & verhuur

In 2018 zijn de faciliteiten in de vergaderruimtes vernieuwd, waardoor ze op een eigentijds eiseniveau zijn gebracht en er is een nieuwe wervende verhuurbrochure gemaakt met daarin alle vernieuwde vergaderarrangementen. Deze inspanningen hebben het mogelijk gemaakt om extra inkomsten te genereren voor het TextielMuseum.

TextielShop

De winkel van het TextielMuseum heeft in 2018 weer veel mooie producten ingekocht passend bij de lopende tentoonstellingen; 'Simply Scandinavian' en 'Cultural Threads'. De publicaties die zijn uitgegeven ter gelegenheid van deze tentoonstellingen werden uiteraard ook in de shop verkocht. De nieuwe producten van by TextielMuseum hebben een prominente plek gekregen aan het begin van de winkel.

Verkochte producten (soort) in percentages:

by TextielMuseum	30%
Boeken	20%
Designartikelen	14%
Sjaals	11%
Plaids	8%
Artikelen voor kinderen	4%
Sieraad	3%
Artikelen van linnen	5%
Overig	6%

TEXTIELLAB

THREAD

Net voor de zomer van 2018 kwam onze nieuw publicatie *THREAD* van de drukker. Met *THREAD* profileren we ons hele instituut als centrum voor experiment, ontwikkeling, inspiratie en kennisuitwisseling waarbij het maken door professionals in het TextielLab nog steeds centraal staat (voorheen Yearbook). De vernieuwde publicatie toont dan ook de meerwaarde van het TextielLab als onderdeel van het TextielMuseum. We besteden meer dan ooit aandacht aan het vakmanschap en het maakproces door de makers, de productontwikkelaars en de technische deskundigen en laten hen aan het woord over de eindeloze mogelijkheden op het gebied van garens, computergestuurde technieken en ambachten en de wijze van co-creatie. *THREAD* is vormgegeven door Raw Color en wordt als een promotie- én relatiemiddel ingezet om het TextielLab te profileren als kennis- en expertisecentrum met als doel het genereren van (nieuwe) gebruikers en samenwerkingsverbanden voor innovatie en ontwikkeling van projecten in co-creatie. Stakeholders van het TextielMuseum | TextielLab kregen deze nieuwe publicatie toegezonden.

In *THREAD* hebben we een fotoserie opgenomen, Collection Compositions, samengesteld en gefotografeerd door Floor Knaapen. Alle stukken komen uit onze eigen collectie.

Nieuwe Sample Studio en Research & Development ruimte

Meteen na de zomer 2018 opende het Lab twee nieuwe ruimtes; de Sample Studio en de vernieuwde research & development ruimte. De Sample Studio is hét portfolio van 10 jaar werk uit het TextielLab. Meer dan 250 projecten, die in samenwerking met kunstenaars en ontwerpers tot stand kwamen, zijn ontsloten in zowel een fysiek als een digitaal archief. Van alle 250 stalen is informatie verzameld in woord en beeld. Van de doeken zijn productfoto's beschikbaar, maar ook hebben we procesfoto's verzameld en eindresultaten in situ. De stalen dienen ter inspiratie en kennisoverdracht ten behoeve van nieuwe projecten. Tevens staat er een grote vergadertafel om met een (potentiële) opdrachtgever een intakegesprek te houden. Voor de museumbezoeker is de nieuwe Sample Studio een

interessante toevoeging aan de beleving van TextielLab. Mensen kunnen op deze manier eindresultaten zien en voelen. In de vernieuwde research & development ruimte (voormalige productontwikkeldruimte weven) starten studenten, kunstenaars en ontwerpers samen met onze experts met het ontwerpproces. Dit deel, exclusief bedoeld voor de professionele maker, is volledig ingericht als optimale werkplek waar hij/zij onderzoek kan doen naar de mogelijkheden op het gebied van materialen en technieken en kan bepalen aan de hand van de geweven proefstalen hoe het product het beste kan worden uitgevoerd. De vele verschillende garens hebben hun eigen plek, de ruimte is wit en licht voor de beste beoordeling van kleur en er zijn vele ophangsystemen voor textiel. De twee ruimtes versterken elkaar inhoudelijk en hiermee komen we tegemoet aan de vraag vanuit de professionals en talentvolle gebruikers van het lab.

Projecten werkplaats

2018 was voor de werkplaats van het TextielMuseum een vol geboekt jaar door de extreem grote opdracht voor de stad Tilburg: de textiele architectuur voor de LocHal. Studio Inside Outside, onder leiding van designer Petra Blaisse werkte intensief samen met de mensen uit het TextielLab aan de realisatie van zes grote gordijnen, die samen bijna een half voetbalveld in beslag nemen. De 15 meter hoge en 50 meter brede textiele wandelementen hebben een prominente plek gekregen in de industriële Tilburgse LocHal in de Spoorzone waar o.a. de bibliotheek Midden-Brabant; KunstLoc en BrabantC huizen. Omdat deze enorme opdracht veel van onze ontwikkel & productie capaciteit in beslag nam hebben we een stuk minder opdrachten voor andere professionele makers kunnen realiseren waardoor er een lange lijst met wachtende ontstaan is.

De LocHal in Tilburg, foto: Frans Parthesius

“Het was belangrijk om energie toe te voegen aan de ruimte. Grote gordijnen kunnen een ruimte ook heel zwaar laten aanvoelen, balans in kleurgebruik is van groot belang. En daarnaast moeten textiele wanden zo’n sterk en opzichzelfstaand ontwerp zijn dat wat er ook in de komende jaren in de ruimtes veranderd het als een belangrijk onderdeel van de fundatie van het gebouw overeind blijft staan.”

[Petra Blaisse, Inside Outside]

Toch is de lijst met professionele makers die we wél hebben kunnen begeleiden weer indrukwekkend en was het werk gemaakt in het Lab te bewonderen in de hele wereld. Steeds meer internationale professionele makers verbleven langere tijd in Tilburg om samen met de productontwikkelaars hun kunstwerken te realiseren. Zo werkte de Noorse kunstenaar Kari Dyrdal, die al ruim zes jaar haar weg naar het TextielLab weet te vinden, aan grote wandkleden voor de tentoonstelling 'Forces de la Nature' in museum Sèvres Parijs. In een ander Frans museum; het Abbaye d'Auberive, was een solo tentoonstelling te zien van de Franse kunstenaar Stéphane Blanquet die al eerder samenwerkte met het Lab. De wandkleden die hij maakte voor deze tentoonstelling ontwierp hij samen met de Japanse kunstenaar Tanaami Keiichi. Elementen uit de werken van de twee kunstenaars werden samengevoegd in een groot wandkleed. Het kleed werd geweven met garens die contrasteren met elkaar in kleur en structuur, waardoor het geheel een cartoonachtige uitstraling kreeg.

Stéphane Blanquet & Tanaami Keiichi 'Unexpected Incident'

Kari Dyrdal - Museum Sèvres, Parijs

De Braziliaanse architect Isay Weinfeld ontwikkelde voor het chique Four Seasons Restaurant in New York een bijzonder en innovatief interieur. Op de computergestuurde breimachines in het Lab maakte

hij UV bestendige, brandwerende, semi-transparante panelen met een gradiënt van dicht naar open gebreid. Deze werden geplaatst voor alle ramen in het restaurant waardoor een fantastische lichtwerking is ontstaan. Voor de Braziliaans – Nederlandse kunstenaar Rafaël Rozendaal ontwikkelde we nieuwe 3d structuren op de computergestuurde weefmachines van het Lab. Door met verschillende hoogtes en lagen te werken verandert het wandkleed van beeld op het moment dat je voorbij loopt: een lenticulair effect opgespannen op frames. Het jonge ontwerp duo Wisi Will uit België ontwikkelde voor het interieur van het Antwerpse Mode Museum MoMu een aantal gebreide installaties onder de naam Air Dancers. Het zijn transparante breisels geworden met vele lagen, kleurvlakken en bloemmotieven. Ook Studio Truly Truly werkten weer met ons samen, we kennen hen van de plaids uit de by TextielMuseum collectie uit 2016. Dit keer ontwikkelden het duo grote gebreide structuren voor de trendpresentatie tijdens de belangrijke design beurs IMM Cologne in Keulen.

Wisi Will voor het MoMu in Antwerpen

Studio Truly Truly voor IMM Cologne Keulen

Naast internationale makers werkten we ook voor Nederlandse makers; ontwerpster Kiki van Eijk ontwikkelde in opdracht van Google een serie wandkleden met als titel *Softwear*; een serie die de sensoriele ervaring van hardware tot leven brengt en gepresenteerd werd tijdens de Salone del Mobile in Milaan. De beelden op de wandkleden zijn technologische hardware, zoals bijvoorbeeld een laptop, oordopjes etc. van Google tussen alledaagse voorwerpen in verschillende leefstijlidealën. Ook de Amsterdamse mode ontwerper By Borre wist zijn weg naar de breimachines van het Lab weer te vinden. Hij ontwikkelde onder andere 100% ecologische gebreide katoen gevuld met polyester voor zijn eigen modecollectie die hij presenteerde tijdens de Parijse Fashion Week. De Nederlandse Anastasia Starostenko kreeg de opdracht om voor de Rietveld Academie gordijnen te ontwerpen en maken. *Peeping curtain* is op maat geweven op een hemelsblauwe ketting, gebaseerd op het idee van interactie tussen binnen en buiten. Door delen van verschillende grootte te weven zonder inslag, ontstaan er 'peeping holes'. De ontwerpster verbeeldt hiermee de focus op samenwerking en uitwisseling tussen studenten en docenten van verschillende afdelingen. Met de techniek tuften realiseerden we een nieuw tapijt voor kunstenaar Lizan Freijzen met plantaardig geverfde garens en voor kunstenaar Luxuria van Catherina van der Ven, tuften we het grote kleed met 99 uniek geverfde kleuren met de titel *Luxuria* dat op Art Miami en Art Basel getoond is. De Tilburgse binnenhuis-architecte Laura van der Gun en kunstenaar Simone Theelen werkten in het Lab aan hun project *Art & Architecture* waarin zij het wonen uit de functionele hoek halen en de kijker meenemen naar de wereld van de kunst. Voor het eigen TextielCafé produceerden de computergestuurde breimachines in het Lab twee nieuwe lampen naar ontwerp van Rik ten Velde.

Ook nationaal & internationaal toptalent kreeg de kans om met de gespecialiseerde mensen van het Lab te werken voor hun eindexamencollectie of eerste opdracht uit de markt. Zo maakte Marie Schumann (die in 2016 werd geselecteerd om haar afstudeerwerk in het TextielLab te ontwikkelen) voor een kantorencomplex in Zurich verschillende textielen die als installaties in de kantoren werden geplaatst. De ontwikkelingen die ze tijdens haar afstudeerproject is gestart met het Lab zijn verder uitgewerkt en de limieten van de machines zijn verder opgezocht. Door het werken met losliggende draden, ontstaat er een atmosferisch en driedimensionaal effect.

Foto: Marie Schumann *Softspace*

De jonge opkomende mode ontwerpster Yamuna Forzani (die ook in 2016 geselecteerd werd om haar afstudeercollectie i.s.m. het Lab te maken voor haar studie aan de Koninklijke Academie voor de Kunsten in Den Haag) werkt verder door aan haar spraakmakende en kleurrijke modecollecties rondom de thema's gender en seks. Ze breidde in het Lab op de rondbreimachine grote kleurrijke lappen die ze verwerkten in haar kledingstukken (zie foto).

Joana Sneider, die met haar eindexamenwerk ook winnaar van de keep-an-eye award 2018 was, werkten op de handmatige passement machines in het Lab. Haar afstudeerwerk, geknoopte en gevlochten koorden van gerecycled touwen en netten uit de visindustrie, is dit jaar opgenomen in de

museumcollectie van het TextielMuseum. Inès Sistiaga, een Spaanse studente van de Design Academie, werkte op de breimachines aan haar op maat gemaakte kniebanden voor patiënten met unieke problemen. Ze studeerde hiermee dit jaar cum laude af (met onderscheiding) aan de Design Academy Eindhoven.

Aanpassingen & aanvullingen machinepark (bouwsteenproject van de vernieuwing)

In 2018 kochten we diverse nieuwe machines aan voor de werkplaats om het machinepark up-to-date te houden. In het begin van 2018 kwam er de nieuwe lasermachine BRM100160. Deze nieuwe laser heeft een groter snijoppervlak dan de vorige en kan rollen stof en dikkere materialen, alsook leer verwerken.

De oudste breimachine van Stoll (aanschaf 2000) is dit jaar ook vervangen door het nieuwste type Stoll ADF 830-24 W multi gauge. Deze ADF vlakbreimachine is

multifunctioneel. Je kan er van alles op breien; stoffen, kant en klare producten maar ook panddelen. De machine heeft een extra 'weave in' mogelijkheid zodat er draden tussen het breisel geweven kunnen worden. De machine biedt daarnaast veel meer mogelijkheden dan onze andere breimachines om kleuren in te breien. Ook zijn de twee oudste tuftmachines vervangen voor twee nieuwe tuftpistolen type VML 16, zijn er twee Condair vernevelaars aangeschaft voor het bevochtigen van de polyesterkettingen, is er een handpalletwagen met weegschaal gekocht om de extern geschoren kettingen te kunnen wegen en een nieuwe wasmachine voor het wassen van stalen. De drie weefmachines zijn voorzien van diverse extra sensors, voorspoelapparaten, USB poorten en knopenvangers waardoor we nog mooiere en betere kwaliteit kunnen leveren.

Customize Your Design Product (bouwsteenproject van de vernieuwing)

Het project 'Customize Your Design Product' geeft invulling aan het realiseren van een faciliteit om de bezoekers zelf maker te laten zijn. We sluiten hierbij aan op ontwikkelingen op het gebied van digitaal fabriceren en persoonlijk maken. Internationaal is er een tendens te zien van (jonge) ontwerpers, makers en ondernemers die nieuwe diensten aanbieden om producten te personaliseren. Ook grote bedrijven zoals Nike en Adidas bieden de mogelijkheid je schoenen en kleding te personaliseren. Wij krijgen vanuit de bezoekers steeds vaker de vraag of er voor hen ook ruimte is om iets te maken of om invloed te krijgen op de producten uit ons label, op de materiaalkeuze, de kleur, het dessin, de afmeting of de afwerking van (textiel)producten.

In 2018 hebben we deze nieuwe activiteit voor de bezoekers uitgewerkt en gedefinieerd. Uitgangspunt is dat bezoekers zelf een gebreed textielproduct kunnen 'customizen'. Dit wil zeggen: zelf aan de computer met aangepaste software het ontwerp beïnvloeden, dat ter plekke geproduceerd wordt op een computergestuurde machine. Zo eindigt de bezoeker niet alleen met een op maat gemaakt hoogwaardig persoonlijk (design) product, maar krijgt hij, door het zelf te doen, ook inzicht in het proces. Voor deze activiteit creëren we in het TextielLab een inspirerende werkplek - een 'ontwerp-maakstudio' - vergelijkbaar met de werkplekken die we hebben voor de gerenommeerde ontwerpers en talenten. Deze activiteit wordt gefinancierd met het bedrag dat we ontvingen in 2017 als winnaar van de BakGiro Loterij Museumprijs. De verdere uitwerking en de realisatiefase van deze

activiteit is doorgeschoven naar 2019. Dit heeft vooral te maken met capaciteit; de werving van een projectleider en de werving van een marketeer waren pas rond de zomer ingevuld.

Educatie & talentontwikkeling werkplaats

Maar liefst 4 HBO vakopleidingen en 2 MBO vakopleidingen werkten in groepen op de diverse machines in de werkplaats. Daarnaast werkten ca. 18 (internationale) individuele studenten met de experts uit het Lab aan hun (afstudeer) werk; een kleine greep uit de projecten van studenten in het TextielLab; Tactile Bond was het project van Ines Sistiaga, waarmee zij Cum laude aan Design Academy Eindhoven afstudeerde. Joanna Schneider werkte bij de passamentafdeling aan haar werk *A memorial for the netmaker*. Het TextielMuseum heeft dit werk aangekocht voor in de collectie. Bij de tufterij werkte Susanne Yusef aan haar wandkleden gebaseerd op haar recente reizen naar Palestina in Israël en waarin zij refereert naar haar Palestijnse roots. En ook dit jaar selecteerde een team van inhoudelijke en technische medewerkers van het TextielMuseum een zestal studenten die hun afstudeerwerk konden uitwerken in het Lab; Yuchen Jao, studeerde met haar project *Mice on Mars* af aan de Koninklijke Academy van Beeldende Kunst in Den Haag.

Talent in de dop Tanja Kirst (oud-stagiaire) wil met hennepstoffen een duurzamer alternatief bieden voor de huidige katoenproductie. 'Mijn ervaring is dat textiel gemaakt van hennep nog steeds te veel wordt geassocieerd met een ruwe, matte en jeukende kwaliteit. De intentie van mijn afstudeerproject was om een textielkwaliteit van hennepgaren te ontwikkelen die er aantrekkelijker uitziet en delicateser aanvoelt.' Het TextielLab ging de uitdaging aan om haar hennepgaren te verwerken in geweven stoffen (zie foto). Adam Bletchly, student Sandberg Institute, werkte aan een serie wandkleden met als titel *Whole Earth Tapestries*. Een drieluik: elke afbeelding toont een visuele interpretatie van moderne wetenschappelijke informatie en gegevens. Voor *Whole Earth Tapestries* deed Bletchly uitgebreid onderzoek naar klassieke en moderne kunst. Sofie Leenen, student aan de Design Academy Eindhoven heeft gordijnpanelen geweven die het licht in een ruimte beïnvloeden om aan de veranderende seizoens behoeften te voldoen; de structuur van het weven geeft de gordijnpanelen een industrieel

kwaliteitsniveau. Emma de Meulenaer, masterstudent textielontwerp van LUCA Arts Gent werken op de weefmachines aan stoffen die ze uiteindelijk verwerkt in kleding.

Adam Bletchly, Sandberg Institute, *Whole Earth Tapestries*

Stagiaires van (internationale) vakopleidingen (HBO & MBO)

Het belang van het opleiden van goed gekwalificeerde vakmensen is belangrijk zeker nu de meeste opleidingen gekozen hebben voor een veralgemenisering van het (beroeps)onderwijs. Het textiel vakmanschap wordt voornamelijk in de praktijk geleerd; de student ontwikkelt de beheersing ervan gedurende de uitoefening. Bij een stageperiode in het TextielLab staat leren op de werkplek centraal. Het gaat primair om vaardigheden opdoen en kennis overdragen op de werkplek zelf want alleen daar kan de beheersing van het vak worden gedemonstreerd. Het TextielLab speelt hierbij een cruciale rol door de semi-industriële omgeving die het kan bieden en de ervaren vakspecialisten die aanwezig zijn. Het zijn op maat gesneden werkperiodes met keuzemogelijkheden en ruimte voor persoonlijke invulling. We bieden het toptalent hierdoor professionele perspectieven die hen helpen bij de voorbereiding op hun toekomstige carrière in de (textiel) industrie. Een langdurige stage/werkervaringsplaats in het TextielLab werkt (mede door het strenge selectiebeleid) als kwaliteitsstempel en draagt direct bij aan de kansen op de arbeidsmarkt van deze toptalenten.

Bij de afdeling MuseumZaken krijgt jong talent de kans om zich te ontwikkelen tot conservator, tentoonstellingsmaker en educator.

Nieuwe producten Scholten & Baijings

In 2018 gingen we de samenwerking aan met ontwerpersduo Scholten & Baijings. De ontwerpstyl van het duo, hun 'atelier-manier-van-werken' levert unieke creaties op. Het is daarom niet vreemd dat zij gevraagd zijn om nieuwe producten voor het label te ontwerpen. In ditzelfde jaar ontwierpen ze de vormgeving voor de tentoonstelling 'Simply Scandinavian – Nordic Design 1945-2018'.

Het werd een nieuwe serie collectie kussens, gemaakt op de computergestuurde breimachines van het TextielLab. De kussens, met de naam *Grid Knit*, zijn niet de eerste producten die Scholten & Baijings ontwerpen voor by TextielMuseum. Momenteel bevat het label drie producten van de ontwerpers, namelijk het *Life of a Tuna Fish* tafelgoed, bestaande uit een tafelkleed en servetten en een op papier geïnspireerde tafelloper uit de *Paper Table* collectie. De kussens zijn subtiel en toch trekken ze de aandacht door de zachte gloed die de kleuren geven. Deze nieuwe serie lag in oktober in de webshop en de TextielShop van het museum en internationale museum-, design- en interieurshops.

Met de presentatie van de nieuwe producten hebben we het label middels een Influencerdag onder de aandacht gebracht bij museum-, cultuur- en interieurliefhebbers. We hebben influencers uitgenodigd die volgers hebben binnen deze bereiken en ze geïnformeerd over de manier van werken van de ontwerpers en specifiek het totstandkomen van de kussens.

“The colour ways of the pattern are so subtle, inviting you to look closer. So beautiful!”
[influencer Angel Trinidad]

“Omdat het voor ons de eerste keer is dat we de techniek breien hebben toegepast, was het zoeken naar de juiste look en feel: Hoe groot moet de steek zijn? Hoe werken de kleuren van het grid samen? Wat is het denkproces dat hoort bij het ontwerpen van een breisel? De technische specialisten uit het TextielLab hebben ons fantastisch geholpen met het realiseren van ons ontwerp. We zijn heel trots op het resultaat.”
[Carole Baijings]

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De thema's duurzaamheid, sociale innovatie en een inclusie hebben voortdurend onze aandacht, zowel in het museum als in het TextielLab. Hieronder lichten we er enkele voorbeelden uit:

- Bij de inrichting van tentoonstellingen hergebruikt het museum zoveel mogelijk materialen (vitrines, hout, overig tentoonstellingsmateriaal)
- Bij het museum en lab werkt een groot aantal mensen met een contract via de Diamant Groep. Dit zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Om een nieuwe impuls te geven aan onze maatschappelijke rol die we als museum innemen, initieerden we het Social Label project om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief te betrekken en een 'respectvolle' plek te geven.
- Met de tentoonstelling 'Cultural Threads' zette het museum voor het eerst inclusie op het programma, een lijn die wij in de toekomst willen voortzetten. Het KunstKameraden project, onderdeel van Cultural Threads, gaf een podium aan creatieve nieuwkomers uit de omgeving.
- Om de toegankelijkheid van het museum voor alle doelgroepen te stimuleren kent het museum het beleid dat gehandicapten gratis een begeleider mogen meenemen.
- Het TextielCafé werkt bij voorkeur met lokale en biologische producten.
- In 2018 is een kennisdocument *Duurzaam textiel* opgesteld met daarin kennisoverdracht over duurzaam textiel voor medewerkers en de toepassing van duurzaam werken in de organisatie.
- Het TextielMuseum besteedt in tentoonstellingen geregeld aandacht aan het thema duurzaamheid (vb: High Tech Low Tech, reTHINK, Earth Matters).
- In de Textielwarenkast in de bibliotheek en in het garenmeubel in het Lab zijn duurzame grondstoffen en garens te vinden.
- Het TextielMuseum beschikt over een uitgebreide bibliotheek met literatuur over duurzaamheid en textiel, materialen en technieken.
- Het TextielLab koopt zoveel mogelijk lokaal (in Europa) garens in.
- Voor alle geweven producten van het label by TextielMuseum wordt biologisch katoen gebruikt in ketting en inslag, al ook linnen garens van Europese spinnerijen. Het biologisch katoen van de inslag is GOTS (Global Organic Textile Standard) gecertificeerd;
- In de ververij is een palet kleurstalen met natuurlijke verfstoffen ontwikkeld. De tuftgarens worden in de ververij geleverd, waar mogelijk met natuurlijke verfstoffen.
- Bij de (re)productie van kleine series werken we *on demand*: er worden nooit grote hoeveelheden geproduceerd en dus alleen op vraag van de kunstenaar.
- Het TextielLab biedt textielafval aan lokale hobbyclubs en educatieve instellingen aan.
- De producten ontwikkeld in het TextielLab zijn kwalitatief hoogwaardig en esthetisch duurzaam, wat de gebruiksduur van deze producten verlengt.

3. Regionaal Archief Tilburg

Voorwoord

Het jaar 2018 stond in het teken van een viertal uitdagingen:

- Doorontwikkeling van het e-depot
- Het hoofd bieden aan de implicaties van het auteursrecht
- Het hoofd bieden aan de implicaties van de AVG (bescherming persoonsgegevens)
- Het hoofd bieden aan het dreigend tekort aan depotruimte

Het archief had dus zijn handen vol. Gelukkig is er veel goed nieuws te melden, maar er zijn ook zaken die minder verliepen dan we hoopten. Al met al is 2018 een jaar geworden waarin veel tot stand gebracht is, ook al ging dat niet gepaard met grote spectaculaire en daarmee in het oog springende aangelegenheden. De uitdaging lagen op het gebied van de kerntaken van het archief (beheren en beschikbaar stellen) en dat is niet een terrein voor spektakel, maar voor soliditeit.

De highlights van 2018 waren de volgende:

- Er zijn e-depotcontracten afgesloten met de gemeente Oisterwijk en Gilze en Rijen
- Met alle gemeenten zijn verwerkingsovereenkomsten afgesloten in het kader van de AVG
- Er is een derde archiefdepot gehuurd
- De auteursrechtelijke risico's van de beeldcollecties lijken onder controle
- Er vond een succesvolle tentoonstelling van de Tilburgse fotograaf Wil van Dusseldorp plaats
- Er is een drukbezocht symposium i.s.m. de COC Tilburg, Breda en omstreken georganiseerd over de geschiedenis van LHBT's in Nederland

Strategie

Digitale duurzaamheid

Regionaal Archief Tilburg is een betrouwbare partner voor de contractgemeenten. Wij combineren expertise en ervaring van het traditionele archiefdomein met expertise die hoort bij ons vak in het

digitale tijdperk. Deze kennis wil het archief ten dienste van zijn partners inzetten om hen te ontzorgen voor wat betreft hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de archivering van (ook) digitale archieven.

Het zal duidelijk zijn dat dit nieuwe terrein nog steeds sterk in ontwikkeling is. Het archief loopt mee in de voorhoede. Dit zorgt ervoor dat onze gemeenten snel kunnen profiteren van onze kennis en middelen. Aan de andere kant heeft het in de voorste linies meedoen als nadeel dat er veel ontdekt en ontwikkeld dient te worden. En dat verloopt weleens met horten en stoten. Zo ook de ontwikkeling van fase 2 van ons e-depot, waarin automatische koppeling tussen systemen van archiefvormers en het e-depot mogelijk wordt. Samen met West-Brabants Archief (WBA) is Regionaal Archief Tilburg opdrachtgever van dit project. Dat is de formele kant, in werkelijkheid ziet het archief zich meer als partner van zowel WBA als de leverancier (Picturae) in een gezamenlijke ontwikkeltraject. In het verslagjaar is aanwijsbaar minder voortgang geboekt dan was gepland. De door de stuurgroep (Regionaal Archief Tilburg, West-Brabants Archief Picturae) vastgestelde planning is niet gehaald.

In de loop van 2018 deed zich een complicerende factor voor, waarvan de gevolgen in 2019-2020 duidelijk gemerkt zullen worden: Picturae heeft besloten zijn product Memorix Archieven, het archiefbeheersysteem dat logisch deel uitmaakt van de e-depot, te vervangen door ATOM-software. Op zich een te billijken keuze: evenals Archivemica is ATOM open source software, ondersteund door een grote internationale community. In de komende jaren zal ATOM door Picturae worden uitgebreid zodat het gaat voldoen aan de functionaliteit die de huidige gebruikers nodig hebben. De benodigde uitbreidingen liggen niet zozeer op het gebied van de koppeling tussen beheersysteem en e-depot (dat is juist aanmerkelijk beter in de nieuwe opzet) maar wel op het gebied van het beheer van fysieke archieven, waarvoor Regionaal Archief Tilburg immers het huidige archiefbeheersysteem heeft aangeschaft. Dit zal de nodige tijd en de nodige expertise van de leverancier vergen. Dit laatst is dan weer een risico voor de voortgang aangezien het dezelfde expertise betreft als nodig voor het e-depot.

Anderzijds geeft dit ons de gelegenheid om ons gedegen voor te bereiden op een conversie naar een nieuw archiefbeheersysteem. Uit het verleden weten we dat dit veel voeten in de aarde heeft. Naast softwareontwikkeling bestaat de inspanning op het gebied van digitale duurzaamheid voor een belangrijk deel in het uitvoeren van implementatieprojecten bij onze contractgemeenten. In 2018 zijn projectplannen getekend voor de invoering van e-depot met de gemeenten Oisterwijk, Hilvarenbeek en Gilze en Rijen. Dat stemt tot tevredenheid. Aan de andere kant moet worden geconstateerd dat in 2018 minder voortgang is geboekt dan gehoopt en verwacht. Met uitzondering van Geertruidenberg, dat al zijn fase 1 materiaal inmiddels in het e-depot heeft opgeslagen, werden geen aansprekende resultaten geboekt. Met wisselende voortvarendheid zijn de lopende projecten begonnen met de voorbereidingen voor hun eerste ingests. Niet onderschat mag worden hoeveel beslag deze voorbereidingen leggen op de deelnemende gemeenten. In de eerste fase moet niet alleen kennis worden opgedaan over het hanteren van de vereiste metadataset, maar moet in de meeste gevallen ook heel veel handmatig herstelwerk worden uitgevoerd. Dan lopen we snel op tegen de beperkte capaciteit die de meeste gemeenten hiervoor kunnen inzetten.

Om hierbij te helpen heeft Regionaal Archief Tilburg het initiatief genomen om software te laten ontwikkelen die het gemeenten gemakkelijker maakt om gegevensbestanden voor te bereiden voor ingest in het e-depot. Deze software (de zogenaamde Topx-creator) wordt ontwikkeld in opdracht van vier archiefdiensten en na oplevering (voorjaar 2019) als open source software gratis ter beschikking gesteld aan de gemeenten.

Tijdens een goed bezochte kennisdeelsessie voor de contractgemeenten, collega-archieven en andere belangstellenden in november 2018 is dit hulpmiddel aangekondigd.

Naast deze tool zal Regionaal Archief Tilburg in 2019 ook extra personele capaciteit inzetten om de gemeenten zo goed mogelijk te ondersteunen op het terrein van digitale duurzaamheid.

Dienstverlening en publieksbereik

Geheel in lijn met de strategie (inzetten op digitale dienstverlening) liep het [aantal bezoekers aan de studiezaal](#) ook in 2018 weer verder terug tot 2065 (in 2017 was dat 2234). In verband met de invoering van de AVG is de registratie van bezoekers m.b.v. registratiekaarten gestaakt.

Eveneens geheel in lijn bleef het aantal digitale bezoekers aan onze website toenemen van 311.000 in 2017 naar 326.000 in 2018.

De kwaliteit van de dienstverlening kreeg in 2018 een impuls doordat het nu mogelijk is om (ook vanaf thuis) digitaal stukken aan te vragen. Bij aankomst op het archief liggen deze dan al klaar. Hiernaast is in 2018 voor bezoekers de mogelijkheid geïntroduceerd om digitale exemplaren (scans) op verzoek te laten maken, zodat niet langer gefotokopieerd hoeft te worden.

Het door branchevereniging BRAIN tweejaarlijks georganiseerde onderzoek naar de kwaliteit van dienstverlening leverde Regionaal Archief Tilburg in het voorjaar een fraai cijfer 8 op. Hiermee revancheerde het archief zich voor de tegenvallende score van het vorige onderzoek (dat plaatsvond in de maand waarop onze vernieuwde website het levenslicht zag). We zijn dus weer terug waar we willen zijn: gewaardeerd door onze bezoekers voor wie wij graag ons beste beentje voorzetten.

Zoals inmiddels bekend is ook in 2018 de digitale dienstverlening speerpunt geweest. Zo langzaam wordt manifest dat de keuze van kanalen (digitaal in plaats van fysiek) extra problemen met zich meebrengt als het gaat om de ter beschikking stelling van archiefmateriaal. Zo werd in het verslagjaar de Algemene Verordening Gegevensbescherming formeel van kracht. Voor het archief heeft dit op twee gebieden consequenties.

In de eerste plaats moest er formeel een veel worden geregeld. Hiervoor heeft RAT kunnen meeliften op de Mommerskwartierbreed ingezette externe expertise. Dit heeft ertoe geleid dat we in het verslagjaar overeenstemming met alle contractgemeenten hebben bereikt over af te sluiten verwerkersovereenkomsten. Doordat met alle gemeenten dezelfde overeenkomst werd gesloten, werd

het mogelijk deze door te vertalen naar verwerkersovereenkomsten tussen het archief en leveranciers van het archief (met name Picturae). Hiernaast zijn intern maatregelen genomen en Privacy Impact Assessments (PIA's) uitgevoerd om te voldoen aan de wettelijke voorschriften.

In de tweede plaats heeft de invoering van de AVG forse consequenties voor onze kerntaak: ter beschikking stellen van informatie. Kort gezegd: de nieuwe regelgeving legt zware beperkingen op aan het beginsel van openbaarheid en transparantie. In de praktijk zien we dat materiaal dat momenteel wordt overgedragen door gemeenten bol staat van de openbaarmakingsbeperkingen. Daarnaast zijn in het verslagjaar landelijk grote collecties materiaal dat al vele jaren openbaar toegankelijk was afgesloten. In het bijzonder geldt dit de [gezinskaarten 1921-1939](#) (zie: <https://www.regionaalarchieftilburg.nl/home/blog-detail/algemeen/2018/05/18/gezinskaarten-en-bevolkingsregisters-offline/>). Maar ook bij de publicatie van bouwvergunningen (de categorie waarvoor het merendeel van onze nieuwe bezoekers komen) duiken steeds weer nieuwe 'beperkingen op grond van de AVG' op. Lastig hiervan is dat bij het digitaliseren van archieven en bouwen van publicatiemedia hiermee nog geen rekening gehouden kon worden. Laat staan bij de vorming van archieven. Zo hebben veel gemeenten jarenlang BSN-nummers uitgevraagd aan aanvragers van bouwvergunningen. In de gedigitaliseerde bouwdoSSIers bevinden zich dus aanvraagformulieren waarop een BSN staat. Dat is een beschermd persoonsgegeven onder AVG. De aanpassing aan de nieuwe situatie zal Regionaal Archief Tilburg (en met ons alle archiefinstellingen) nog jaren bezig houden. Onze inspanningen blijven erop gericht zoveel mogelijk materieel openbaar te maken. Dat betekent concreet dat we liever op zoek gaan naar een methode om een BSN-nummer te filteren uit een bouwdoSSier dan het gehele bouwdoSSier op zwart te zetten.

Naast de komst van AVG hield ook het auteursrecht het archief in het verslagjaar zeer bezig. Al in 2017 werd extra personele capaciteit ingezet op het minutieus doornemen van de beeldcollectie. Dit proces is in 2018 voortgezet. Inmiddels bevat de beeldbank nog slechts 40.000 afbeeldingen die openbaar zijn (dat waren er enkele jaren geleden nog 125.000). Uiteraard is Regionaal Archief Tilburg hard aan het werk om nog niet eerder gepubliceerd materiaal waarvan we de auteursrechten bezitten te identificeren, digitaliseren en toegankelijk te maken, maar dat is een zeer arbeidsintensief karwei. Langzaam zal de beeldbank weer toenemen, niet alleen in aantallen, maar vooral ook in kwaliteit. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de in 2018 gedigitaliseerde en gepubliceerde fraaie albums van de Tilburgse maatschappelijk werkster [Bertje Eijgenraam](#) (zie: <https://www.regionaalarchieftilburg.nl/home/blog-detail/algemeen/2018/05/24/een-kijkje-in-het-leven-in-de-koningswei/>).

In 2018 werd het webcareteam ingericht. In dit team wordt de strategie ten aanzien van de inzet van social media bepaald en uitgevoerd. Sinds februari wordt als [nieuw medium de vlog](#) ingezet: met enige regelmatig verschijnen nieuwe korte filmpjes. Net als de website nam ook het gebruik van de (meeste) [andere sociale media](#) toe.

In 2018 zette het archief regelmatig de deuren wijd open voor het publiek. Zo werd in samenwerking met het BHIC en Tilburg University een serie lezingen Moord en Doodslag in het Archief georganiseerd. Deze cyclus was dermate succesvol dat in 2019 een tweede cyclus volgt. In het kader van de jaarlijkse open dag werd dit jaar een [druk bezochte dag](#) georganiseerd voor de inwoners van Alphen en Riel, tezamen met de Heemkundige vereniging Carel de Roy, die zijn 70 jarige bestaan vierde.

Een aantal topstukken uit de collectie van de bekende fotograaf Wil van Dusseldorp werd in een tentoonstelling in het TextielMuseum geëxposeerd waar honderden bekende en minder bekende Tilburgers op af kwamen. Ritme van een Nieuwe Stad was een terecht eerbetoon aan deze fotograaf, van wie Regionaal Archief Tilburg de collectie beheert.

In november werd een symposium “Uit de Kast, de roze geschiedenis in archieven” georganiseerd, waar ruim 80 bezoekers op af kwamen. Dit symposium focuste op wat er in archieven te vinden is over homosexualiteit. LHBTI’s uit verschillende delen van Nederland kwamen af op de lezingen die onder andere gegeven werden door schrijvers, historici en onderzoekers van Stadsarchief Amsterdam en ILHIA.

Reguliere werkzaamheden

Samenwerking met collega archiefinstellingen

In 2018 bleef samenwerking met collega's een onverminderd speerpunt van Regionaal Archief Tilburg. De gezamenlijke chat-functie werd uitgebreid tot West-Brabants Archief. Met BHIC zijn gezamenlijke projecten op het gebied van dienstverlening, educatie en participatie uitgevoerd. Met RHCE werd samengewerkt op het gebied van educatie. Met Streekarchief Langstraat Heusden Altena (ALHA) is een samenwerkingsrelatie aangegaan voor de komende 5 jaar (zie hierna: Archiefdepots). Samen met WBA fungeerde Regionaal Archief Tilburg als opdrachtgever voor de ontwikkeling van de tweede fase e-depot.

Archiefdepots

Nadat in 2016 de capaciteit van het depot aan de Kazernehof tot het uiterste is uitgebreid bleek, zoals vorig jaar reeds aangekondigd, de aanwas dermate groot dat het nodig was extra archiefdepotruimte te organiseren. Dat is gerealiseerd door de huur van 1500 strekkende meter in de archiefbewaarplaats van SALHA per 1 januari 2019. Een meerjaren-overeenkomst met het streekarchief werd in 2018 ondertekend. Hierdoor is ook in de toekomst de beschikbaarheid van aan alle eisen voldoende archiefruimte geborgd.

Tot onze spijt zijn ook in 2018 geen vorderingen gemaakt ten aanzien van de tenuitvoerlegging van de maatregelen van het Helicon-rapport uit 2016. Hierdoor blijven kansen op duurzamer en energie-efficiënter archiefbeheer liggen. Wederom is bij de verhuurder (gemeente Tilburg) zonder resultaat aangedrongen op effectuering van maatregelen. Realisatie zal naar verwachting wel in 2019 gaan plaatsvinden.

Digitalisering

In 2018 is weer een groot aantal archieven gerestaureerd en gedigitaliseerd (zie bijlage 6). Een mooi resultaat was de digitalisering door onze eigen scanstraat van het archief van het gemeentebestuur Tilburg: maar liefst een [miljoen scans kwamen online](#)).

Verreweg het grootste digitaliseringsproject betreft de eerste helft van het schepenbankarchief Tilburg en Goirle 1408 – 1811, waarvoor Regionaal Archief Tilburg een subsidie van programma Metamorfoze heeft toegewezen gekregen. Het project ging van start en de restauratie van het archief werd afgerond. De digitalisering loopt door in 2019.

Particuliere archieven

Ook in 2018 werd een aantal particuliere archieven nader toegankelijk gemaakt. In totaal betrof het 46 archieven (voor een overzicht zie bijlage 7).

Bouwtool

Het gebruik van de Bouwtool, een door Regionaal Archief Tilburg ontwikkeld hulpmiddel voor de publicatie van gedigitaliseerde bouwdoSSIERS kreeg in 2018 een stevige duw in de rug doordat grote collecties bouwdoSSIERS beschikbaar kwamen voor plaatsing in de tool. Dit betreft zowel interne publicatie (alleen voor ambtenaren van betreffende gemeente) als externe publicatie (beschikbaar voor iedereen). Op het eerste gezicht lijkt er overlap tussen de Bouwtool en het e-depot. Dit is niet per se het geval: voor opname in de bouwtool gelden minder strikte kwaliteitseisen dan voor opname in e-depot. Dat geldt zowel de kwaliteitseisen voor scanning als de metadataset. In 2019 zal, op verzoek van een aantal gemeenten, worden onderzocht in hoeverre de Bouwtool kan worden ingezet als publicatiemedium voor in het e-depot opgenomen bouwdoSSIERS.

Educatie en participatie

In het verslagjaar werd 20 maal een educatief programma verzorgd. Dit betreft zowel de reguliere programma's (Marietje Kessels, Willem II, Groei van de Stad) als maatwerk. Het archief streeft er met toenemend succes naar om de leraren van morgen (studenten pabo of lerarenopleidingen) middels een educatief programma kennis te laten maken met het archief.

Ook in 2018 werd de Heemkundekring Tilborch gefaciliteerd door de ter beschikking stelling van ruimtes voor vergaderingen en lezingen. De voorgenomen website voor de heemkunde vereniging in

Gilze en Rijen werd wegens andere prioriteiten binnen de vereniging niet tot stand gebracht, maar verplaatst naar de toekomst.

Vrijwilligers blijven onverminderd belangrijk voor het archief. Het Vele Handen project is behoorlijk op streek en loopt door in 2019. Het aantal vaste vrijwilligers van het archief bedroeg eind 2018: 85. Ook dit jaar werden excursies en plenaire bijeenkomsten georganiseerd voor onze vrijwilligers.

Invoering Sharepoint

In 2018 werd stichtingbreed Office 365 ingevoerd. Voor Regionaal Archief Tilburg was dit dé gelegenheid om het bestaande document management systeem te vervangen. Er werd onder leiding van een interne projectleider een projectgroep en stuurgroep ingericht die vanuit de door eindgebruikers gewenste functionaliteit aan de slag gingen met de voorbereiding van de implementatie van Sharepoint, als onderdeel van de office-suite. In combinatie met de hardware voorziening (iedereen met mobiele werkplek werd voorzien van laptops) zal hierdoor een optimale situatie voor tijd- en plaats onafhankelijk werken ontstaan. Het project heeft wegens ziekte vertraging opgelopen, maar zal in 2019 worden afgerond, inclusief de migratie van data. Het huidige DMS (Alfresco) wordt afgesloten.

Huisvesting

In 2018 werd het archief nog immer geplaagd door de uitval van elektriciteit. Sinds 2015 betreft dit ongeveer 1000 incidenten (stroomuitval). Herhaaldelijk zijn maatregelen genomen in de vorm van onder andere extra groepen in de meterkast. Het probleem lijkt inmiddels beter onder controle te zijn. Dit zelfde geldt voor het versleten dak van het gebouw. Jaarlijks ontstaan bij stevige buien kleine lekkages op de zolder van de kantoorvleugel en soms in de kantoorruimtes. Het is al langer bekend dat het folie dat onder de dakpannen ligt is vergaan.

De verwarmingsinstallatie is inmiddels 35 jaar oud en loopt op zijn laatste benen. Onderhoud aan de klimaatinstallaties is in 2018 uitgevoerd door ondeskundige installateurs. Dit is mede het gevolg van de wisseling in 2018 van de partij (van ENGIE naar BAM) waaraan de gemeente Tilburg (verhuurder) het beheer van het vastgoed heeft uitbesteed. De continuïteit van de dienstverlening was niet geborgd.

De extreme hitte in zomer 2018 zorgde daarnaast in één week voor een groot aantal incidenten: lekkages door onoordeelkundig schoonmaken van de klimaatinstallatie in kantoorruimtes, defecte klimaatinstallatie in het depot, stroomuitval, defecte depotlift, door de warmte kromgetrokken buitendeur, waardoor binnen een insectenplaag ontstond. We hebben zelfs bezoekers weg moeten sturen wegens te hoog opgelopen temperatuur. Dit maakte nog eens duidelijk dat een oud gebouw weliswaar charme heeft, maar wel extra goed beheerd dient te worden. Helaas ontbrak het ook in het verslagjaar aan slagvaardig en degelijk gebouwenbeheer mede als gevolg van de reeds gememoreerde wisseling van beheerpartij. Wat betreft het groot onderhoud aan het gebouw en de diverse bouwinstallaties zijn wij als huurder in sterke mate afhankelijk van het uitbestedingsarrangement dat de gemeente daarvoor heeft georganiseerd.

Stadsmuseum Tilburg

4. Stadsmuseum Tilburg

Voorwoord

Het jaar 2018 was voor Stadsmuseum Tilburg een veelbewogen jaar.

Het was het jaar waarin langlopende partnerships werden aangegaan met Bibliotheek Midden Brabant en Stichting Straat. Vincents Tekenlokaal betrok de nieuwe locatie in de spoorzone en startte de ontdekkingsreis van samenwerking met Ontdekstation.

In opdracht van de gemeente Tilburg werd een succesvolle pilot uitgevoerd van het educatieve programma Herdenken en Vieren. Voor dit educatieve programma rondom de Tweede Wereldoorlog werden voor het eerst sociale media ingezet met de erfgetuige Marie-Jes van Ierlant als hoofdpersoon. Hiermee werd zelfs het NOS-journaal gehaald.

In het najaar voerde het Stadsmuseum voor het eerst de samenwerking uit met Stichting Straat en Factorium Podiumkunsten (zie verder). In de nieuwe LocHal nam Stadsmuseum zijn plek in als mede programmeur van het Tijdlab¹.

De stadscollectie werd succesvol toegevoegd aan de digitale omgeving van Brabants Erfgoed.

Organisatie

Tot en met 2020 gaat Stadsmuseum Tilburg zich concentreren op de kernactiviteiten. De missie van het Stadsmuseum is:

- Bevorderen van de interesse en de waardering voor de stad
- Het leveren van een bijdrage bij vragen rond de identiteit van groepen, mensen van de stad
- Mensen de kans geven om actief deelgenoot te worden van de gemeenschap waar ze wonen

Daarvoor zijn beleidsdoelen geformuleerd als: Het organiseren van de dialoog tussen verleden, heden en toekomst; Het vertellen van een basisverhaal van Tilburg, vanuit diverse perspectieven; Het Stadsmuseum is front-office voor het erfgoed; Stadsmuseum zorgt voor een inhoudelijke erfgoedagenda; Stadsmuseum zoekt mensen, groepen, organisaties die vanuit de vraag naar identiteit projecten en activiteiten willen organiseren.

In 2018 was Stadsmuseum Tilburg betrokken bij de plannen van gemeente Tilburg om het paleis-raadhuis te herbestemmen. Stadsmuseum Tilburg ontwikkelde daarvoor een visie, namelijk om het paleis meer open te stellen voor de Tilburgers zodat zij zich met deze locatie kunnen identificeren. Daarnaast heeft het Stadsmuseum geopperd om er een deel van de stadscollectie te exposeren. Voor educatieve groepen acht Stadsmuseum Tilburg het wenselijk dat er een Historische canon van Tilburg wordt gerealiseerd om op speelse wijze de geschiedenis van de eigen stad te leren. Daarbij moet er in het nieuw bestemde paleis-raadhuis ruimte zijn voor een debat over stedelijke onderwerpen zoals erfgoed en identiteit. Deze voorstellen wachten nog op bestuurlijke besluitvorming door de gemeente.

¹ In het TijdLab dwaal je door verleden, heden en toekomst van de stad Tilburg. Je vindt er niet alleen de uitgebreide Tilburgcollectie van de Bibliotheek, maar stuit er ook op allerlei voorwerpen, foto's en films over de stad. Ook Tilburgse tradities en rituelen worden er belicht. Vanuit steeds weer andere invalshoeken krijg je zo een beeld van de geschiedenis, het heden en de toekomst van Tilburg en haar inwoners, voortdurend in ontwikkeling.

Werkgroepen

Gert-Jan de Graaf, Lid bestuur Stichting Van Gogh Brabant

Marloes Coppes, betrokken bij overleg Van Gogh Brabant, Visit Brabant

Petra Robben lid Werkgroep Open Monumentendag (ca. 10 bijeenkomsten per jaar en OMD zelf); lid

Werkgroep Platform Ruimtelijk Erfgoed Tilburg (PRET ca. 5 à 6 bijeenkomsten per jaar)

Samenwerking

Voor het project Tussen Klooster, Kwetterie en Kerk (zie ook activiteiten) werkte Stadsmuseum Tilburg samen met Stichting Straat en Factorium Podiumkunsten. Met Stichting Straat is een langdurige samenwerkingsovereenkomst getekend.

Met Bibliotheek Tilburg Centrum trof Stadsmuseum Tilburg de voorbereidingen voor het TijdLab in de nieuwe LocHal. Met Bibliotheek Midden Brabant is een samenwerkingsconvenant getekend inzake de gezamenlijke programmering van het Tijdlab.

Met de Werkgroep Driekoningen van Heemkundekring Tilburg trof Stadsmuseum Tilburg voorbereidingen voor een gezamenlijke flyer om de aandacht te vestigen op het driekoningen zingen in de verzorgingstehuizen en de Driekoningenstoet / Het Vierde Geschenk op 5 en 6 januari 2019.

Huisstijl

In 2018 liet Stadsmuseum Tilburg een nieuw logo ontwikkelen. De Tilburgse kunstenaar Ivo van Leeuwen en grafisch vormgever Sander Neijns tekenden voor het ontwerp.

Erfgoed Tilburg

In 2018 waren er succesvolle bijeenkomsten die door Stadsmuseum Tilburg georganiseerd werden. Het doel daarvan is om de krachten te bundelen en samenwerking te bevorderen onder andere door het ontwikkelen van gezamenlijke programmering. Het concept van een bottom up community blijkt nog steeds over voldoende vitaliteit te beschikken. We zien her en der samenwerkingsverbanden opbloeien van groepen/individuen die met elkaar via de community in contact kwamen. Het voornemen is om Tijdlab ook o.a. ten behoeve van de community te programmeren.

Bijeenkomsten van de community vonden plaats:

Woensdag 21 februari 2019 in Gebouw 88 met een rondleiding door architect Ed Bergers.

24 mei 2018 bij Fabriek 59. Ontvangst door Greg Kalfus. Tijdens deze bijeenkomst werd de samenwerking tussen Stadsmuseum Tilburg en Bibliotheek MB ondertekend.

7 september 2018 in Peerke Donders Park. Ontvangst door Esther Beckx.

21 november 2018 in Cinecitta. Wandeling van Stadsgidserij Tilburg en vervolgens presentatie van diverse initiatieven van Erfgoedpartners.

Adviesgesprekken

Door het Stadsmuseum worden adviesgesprekken gevoerd met mensen of organisaties die een erfgoedproject willen uitvoeren. Ze worden geadviseerd over hoe ze dat zouden kunnen doen, met wie ze zouden kunnen samenwerken en aan welke eisen een eventuele subsidieaanvraag bij het erfgoedfonds moet voldoen. In 2018 zijn er weer een groot aantal van deze adviesgesprekken gevoerd. Voor een overzicht wordt verwezen naar bijlage 9.

Erfgoedfonds

Stadsmuseum beheert het door de gemeente Tilburg ter beschikking gestelde Erfgoedfonds. Hieruit worden initiatieven m.b.t. erfgoedprojecten in de stad ondersteund. Voor een overzicht van projecten die in 2018 vanuit het erfgoedfonds werden gesubsidieerd wordt verwezen naar bijlage 10.

Educatie

Educatieteam CiST

In 2018 namen Marloes Coppes en Petra Robben deel aan het Educatieteam van CiST. In het najaar van 2018 is een vacature uitgezet voor een medewerker Educatie & Publieksactiviteiten. Deze vacature is in 2019 ingevuld met Sandra van Dam.

Wij Herdenken en Vieren

In 2018 vond de eerste editie van Wij Herdenken en Vieren plaats. Er deden in totaal 7 scholen aan mee. In navolging van het stickerboek ter gelegenheid van Koningsdag 2017 is een soortgelijk lesboekje ontwikkeld met bijbehorende stickers. Naast een educatief programma in de klas was er een social media-traject met erfgetuige Marie-Jes van Irlant in de hoofdrol. Ook konden de scholen deelnemen aan een buitenprogramma.

Kasteel van Tilburg

Voor het Kasteel van Tilburg was al in eerdere jaren onderwijsaanbod gecreëerd. Slechts één school heeft hier in 2018 gebruik van gemaakt. Het kasteel van Tilburg werd in 2013 in MFA De Poorten gerealiseerd. Een lesprogramma is opgenomen in het aanbod van CiST (Bureau Cultuur in School Tilburg). Bij gebrek aan een educatief medewerker is het programma Kasteel van Tilburg tot dusverre niet geactualiseerd. Het voornemen bestaat dit in 2019 wel te doen.

Activiteiten

Museumweekend Puk & Muk in herdruk

Tijdens het nationale Museumweekend organiseerde Stadsmuseum Tilburg een evenement rondom de legendarische figuurtjes Puk & Muk. Het voormalige R.K. Jongensweeshuis ontwikkelde vanaf de jaren 1930 een boekenserie rondom de mannetjes Puk & Muk. Een hele generatie Nederlanders groeide met deze boekenserie op. Het museumweekend werd dan ook druk bezocht met meer dan 400 personen.

Tilburg Maquette

De Tilburg Maquette werd aan het einde van 2018 opgeleverd nadat er zowel in MFA Het Spoor als in de Bibliotheek aan het Koningsplein vele uren aan werden besteed. De maquette is gereed gekomen zoals Ruud Cleverens die gepland had in 2016. De maquette is tijdelijk opgeslagen in het depot. In 2019 gaat de maquette reizen langs enkele verzorgingstehuizen in Tilburg.

Open Monumentendag

Stadsmuseum Tilburg neemt deel aan de overleggen van de Werkgroep Open Monumentendag. Voor alle opengestelde locaties zorgde Stadsmuseum Tilburg voor een inhoudelijke toelichting met illustraties.

Tussen Klooster, Kwetterie en Kerk

Voor het eerst deed Stadsmuseum Tilburg mee aan de manifestatie van Stichting Straat die elk jaar een straat of wijk van de stad onder de aandacht brengt middels erfgoed en culturele activiteiten. Het stadsmuseum organiseerde een hondenexpositie, een onderwijsexpositie en een film over de winkels in de wijk. Tijdens de slotmanifestatie konden Tilburgers op de foto met een achtergrond uit de wijk naar keuze.

Publicatie

In 2018 werd in opdracht van Stadsmuseum Tilburg de teksten geschreven voor de Historische Atlas van Tilburg. Daarbij werden foto's gemaakt door Jan van Oevelen. In december 2018 werd de kopij aangeleverd aan Uitgeverij Vantilt. In het najaar van 2019 wordt de atlas uitgegeven.

Collectie

Digitale ontsluiting

Waar het jaar 2017 vooral in het teken stond van grip krijgen op de materie, is er in 2018 een digitaliseringsslag gemaakt. Stadsmuseum Tilburg sloot zich aan bij de Brabant Cloud en voegde de collectie toe aan het beheerssysteem Memorix Maior. Via de website Brabants Erfgoed is de collectie al ontsloten. In 2019 komt de collectie eveneens op de vernieuwde website van Stadsmuseum Tilburg. De digitale collectie foto's Caribisch Erfgoed zijn verplaatst van Regionaal Archief Tilburg naar de collectie van Stadsmuseum Tilburg. Deze bevat momenteel 12.726 digitale foto's Caribisch

Erfgoed. De objecten uit de stadscollectie zijn toegevoegd met 747 objecten. Deze zijn deels voorzien van foto's van de objecten. In de categorie 'Bibliotheek' bevinden zich 10.043 titels van objecten uit de collectie Zwijsen.

Ingevoerd in Memorix Maior1	
Digitale foto's Caribisch Erfgoed	12.726
Objecten Stadscollectie	747
Collectie Zwijsen	10.043
Totaal	23.516

Inventarisatie

De collectie is verdeeld in de volgende thema's, met daarachter het aantal objecten.

Beeldende kunst	117
Gemeente en bestuur	135
Handel en Nijverheid	89
Timmerwerkplaats	1
VOLT-Collectie	750
Religie en Devotie	52
Sociaal Maatschappelijk Leven	32
Collectie Schrijfmethoden fr. Fererius van den Berg	950
Collectie Zwijsen / Stoomdrukkerij R.K. Jongensweeshuis	10.043
Collectie foto's Caribisch Erfgoed Fraters van Tilburg	12.726
Topografie / De verbeelde stad	44
Verenigingsleven	72
Gildeschat	250
Wereldoorlog I en II	33
Koning Willem II	52
Collectie prenten Koning Willem II	250
Niet als collectie aangemerkte objecten	Circa 150
Totaal	25.746

Het aantal ingevoerde inventarisnummers in Memorix Maior en de inventarisatie van de collectie lopen nog niet synchroon.

Waardering

In 2018 is de collectie gewaardeerd volgens de criteria van de Museale Weegschaal. Per thema zijn criteria benoemd zoals onder andere kenmerken, cultuurhistorische waarde, sociaal-maatschappelijke waarde en gebruikswaarde. Een aantal thema's behoeven nog nadere afweging en overleg met adviseurs. In 2019 wordt een collectiebeleidsplan opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd aan gemeente Tilburg.

Bruiklenen

In 2018 is de bruikleen van de Zusters van Liefde geretourneerd. Voor een educatief project dat ontwikkeld was in 2008 had Stadsmuseum Tilburg nog steeds een koffer in bruikleen. Het boekje 'De kleine Bloedgetuige' uit de collectie Zwijsen werd in bruikleen gegeven aan de tentoonstelling 'Met nieuwe ogen'. Deze vond plaats in Bibliotheek Tilburg Centrum. Aan burgemeester Weterings is het schilderij 'De intocht van Koning Willem II in Tilburg' (1841) in langdurige bruikleen gegeven. Het schilderij hangt op zijn werkkamer naast een foto van Koning Willem-Alexander die op zijn 50e verjaardag in Tilburg werd onthaald.

Peerke Donders Paviljoen organiseerde de tentoonstelling 'Arm in Arm met Peerke. Hiervoor verzorgde Stadsmuseum Tilburg een bruikleen van drie objecten: twee collectebussen en een beeld van St. Vincentius.

Communicatie

Website Stadsmuseum Tilburg

De 'website' van Stadsmuseum Tilburg is een weblog, waarop regelmatig een post is geplaatst. Totaal waren dat er in 2018 28 (2017 43). De weblog werd in 2018 49.000 keer (2017 ruim 50.000 keer) bekeken. Het aantal views van de website is in het verslagjaar verder toegenomen tot 199.000 (2017 150.000) views.

Topberichten in 2018 waren:

- Stadsbeeld Peerke Donders in samenleving op drift: 516 views.
- Een steen ter herinnering: 492 views
- Vacature medewerker Stadsmuseum Tilburg: 632 views.

Geheugen van Tilburg

Al enkele jaren beheert Stadsmuseum Tilburg de website Geheugen van Tilburg: een interactieve verhalenbank waar de Tilburgers zélf hun verhalen vastleggen of op verhalen kunnen reageren. Er staan nu 4.399 verhalen op. In 2017 waren dat er 4.360 verhalen. Toevoeging verhalen 39. De website www.geheugenvantilburg.nl kende in 2018 59.450 bezoekers.²

Social media

- Twitter: @Stadsmuseum013: 1.216 volgend, 621 volgers.
- @ErfgoedTilburg 292 volgend, 199 volgers.
- Facebook:Stadsmuseum Tilburg: 1.767 vrienden
- Erfgoed Tilburg; 105 volgers
- Vincents Tekenlokaal: 1209 vrienden

Aanwezigheid in de stad

Stadsmuseum Tilburg was vertegenwoordigd bij diverse bijeenkomsten en presentaties in de stad. Zo waren medewerkers o.a. aanwezig bij afscheid medewerker Art-Fact; prijsuitreiking Erfgoedprijs in Zutphen; 4-Meiherdenking in het Vrijheidspark; afscheid directeur Frans Ellenbroek van Natuurmuseum Brabant; inloopmiddag Brabants Erfgoed Collecties.

² (Bron: Google Analytics).

4.1 Vincents Tekenlokaal

Verhuizing

De eerste helft van 2018 stond voor Vincents Tekenlokaal in het teken van de verhuizing vanuit het Paleis naar Ontdekstation013 in de Tilburgse Spoorzone. Op 7 februari was het laatste schoolbezoek op de oude locatie en op 9 februari stond de verhuiswagen voor de deur. Dankzij de grote inzet van medewerkers en de facilitaire dienst van Mommerskwartier ging de verhuizing zeer voorspoedig. Het Paleis kon keurig en tijdig opgeleverd worden. In de tweede helft van 2018 lag de nadruk op het werken met de nieuwe samenwerkingspartner(s), een nieuw te ontwikkelen onderwijsaanbod en een algehele nieuwe workflow.

Locatie en interieur

Om de tekentablets in een beschermde omgeving te kunnen opstellen is er in december 2017 in Ontdekstation013 een nieuw lokaal gebouwd. Gedurende het hele jaar 2018 hebben aanpassingen plaatsgevonden aan het interieur zodat het gebruik ervan steeds praktischer en werkbaarder werd.

De technische dienst van Stichting Mommerskwartier heeft nieuwe tafels gemaakt voor 20 tablets. Door Ontdekstation is in het tekenlokaal een grote kastenwand gebouwd waarin alle tekenmaterialen worden opgeslagen en een verrijdbare multifunctionele tafel.

Eén ruimte is ingericht als analogo tekenlokaal.

In het tekenlokaal zijn vensterbanken aangebracht waardoor de oude tekenmodellen een vaste plek hebben en permanent geëxposeerd worden,

Het grote bord dat bij ingang van het Paleis/Raadhuis stond is verplaatst naar de spoorzijde van de hal. Door de slechte vindbaarheid van de locatie is professionele signing aangebracht.

Bij meerdere klassenbezoeken tegelijkertijd moesten de medewerkers van Vincentslokaal erg wennen aan het geluid. In de loop van het jaar lukte het alle partijen steeds meer rekening met elkaar te houden. Maar geluidsoverlast zal ook in 2019 aan de orde zijn. Ook het feit dat er weinig (afgesloten) kantoorruime beschikbaar is maakt het Ontdekstation een onrustige werkplek. Inmiddels zoeken we naar alternatieve oplossingen om de publiekstaak goed te kunnen combineren met de back office taken. De resultaten uit de in 2018 uitgevoerde RI&E worden daarbij betrokken.

Educatie

Door de verhuizing is de context van het tekenlokaal veranderd. Het Paleis was de voormalige school waar Vincent van Gogh tekenles kreeg. De tekenlessen gingen over hoe er vroeger én nu tekenles werd en wordt gegeven. Daarnaast lag de focus op talentontwikkeling en *21st century skills* als digitale vaardigheden. Op de nieuwe locatie kan een ander verhaal worden verteld waar uitgegaan kan blijven worden van het erfgoed van Vincent van Gogh, talent- en creativiteitsontwikkeling en de 21st century skills. Het is tenslotte Vincents Tekenlokaal. Maar er kan veel breder worden ingezet op kunsteducatie in combinatie met techniek en wetenschap. Leidraad van zowel VTL als Ontdekstation013 is talentontwikkeling, Daarbij ontstaat meerwaarde door elkaars expertise in te zetten.

Op 13 maart is het vaste VTL-team (Chiel, Wietske, Marloes) naar de Dag van de Cultuur Educatie (LKCA, Utrecht) geweest. Het doel: een zinvolle en inspirerende voorbereiding op de nieuwe inhoud die aan de nieuwe lessen moeten worden gegeven, is hiermee zeker gehaald.

In maart werden gratis 'verhuizingpiloten' aangeboden. Hierbij werd dankbaar gebruik gemaakt van het netwerk van Ontdekrijk (ook aanwezig in Ontdekstation). Zij boden de pilot-workshops aan in hun nieuwsbrief. Zo kon op korte termijn gereageerd worden door scholen. De respons was groot: 11 scholen gaven een thema aan waarop lessen werden ontwikkeld en vervolgens gegeven. Zo kon onderzocht worden hoe de voormalige erfgoedlessen een andere, meer kunstzinnige inhoud konden krijgen. Leerkrachten van de deelnemende scholen werd gevraagd naar hun ervaringen in het nieuwe tekenlokaal. Sommigen misten de oude locatie, velen roemden de nieuwe. De verrijkende kansen die locatie en samenwerking bieden werden herkend. De nieuwe lessen werden enthousiast ontvangen. Dit was belangrijk voor de nieuw te bedenken lessen voor de CIST-brochure die op 1 april moesten

worden aangeleverd. Hiervoor werden 6 nieuwe kunsteducatieve workshops ontwikkeld voor onder-, midden-, bovenbouw en het voortgezet onderwijs. Sommigen lessen hebben een erfgoedcomponent: voor Museumschatjes werd Vincents Reis (landschap vanuit de trein) ontwikkeld. Ook de les over het Zelfportret, gaat uit van die van Vincent. Daarnaast zijn er zijn lessen die uitgaan van andere kunstenaars of een techniek (perspectief/model tekenen, optisch bedrog). In het volgende seizoen wordt nadrukkelijker gekeken naar combi-workshops met Ontdekstation013, hoe kunnen beiden elkaar versterken. Een doel zal dan ook zijn nóg beter aan te sluiten bij de vraag van de scholen, hoe kan het aanbod nog meer complementair zijn aan het curriculum van het onderwijs. Enkele lessen zijn tevens in te zetten bij bezoeken door volwassenen.

Het afgelopen jaar zijn ook activiteiten ontwikkeld buiten het onderwijs om. Zo werden er twee nieuwe websites gelanceerd: www.vincentstekenlokaal.nl en www.denieuwevincent.nl. Van februari tot juni vond weer een editie plaats van DIY (Do It Yourself) samen met De Pont Museum. En van september t/m december vond het talentetraject De Nieuwe Vincent 2018 plaats. De voorbereidingen hiervoor startten in mei. De expositie in Kunstpodium T werd geopend door wethouder Marcelle Hendriks. Jannis Feenstra won de Jan Naaijkensprijs en werd daarmee De Nieuwe Vincent 2018. In 2018 zijn contacten versterkt en vernieuwd o.a. met de Fontys Academie voor Beeldende Vorming en het Natuurmuseum.

Activiteitenoverzicht

- 10 januari een introductie van VTL op de nieuwe locatie voor de ICC-cursisten o.l.v. Ineke Frijters/Bureau Cist
- 24 januari, TETWalk van 013straatjes, een introductie van de nieuwe lichting studenten
- 27 januari de expositie in Museum De Pont van DIY 2018
- 4 maart de feestelijke opening van het nieuwe tekenlokaal voor bezoekers.
- Rond 15 maart namen we deel aan verschillende inspiratieavonden van Ontdekrijk
- 22 maart de officiële opening van VTL door Wethouder Marcelle Hendriks.
- 11 april was er een ontvangst van internationale studenten van het Odulphuslyceum
- 12 april een bezoek van beeldende docenten uit stedenbandstad Matagalpa, contact via de PaBo Tilburg
- 29 mei een teamuitje voor docenten van het Reeshofcollege
- 7 juni een introductie voor 150 leerkrachten van VMBO/HAVO samen met Ontdekstation013
- 7 juni presentatie op de CISTmarkt in het Jan van Besouwhuis
- 9 juni deelname met de V.R.-set aan de Dutch Technologieweek
- 17 juni expositie in Museum De Pont van DIY 2019
- 5 juli een teamuitje kunstvakdocenten Beatrixcollege
- 11 juli mede-aanbieder voor zomerschool van Laudy Brouwer/Ontdekrijk
- 20 t/m 29 juli Tilburgse Kermis*
- 4 t/m 19 augustus was Vincents Tekenlokaal gesloten i.v.m. vakantie van het team
- 20 augustus 013straatjes, een introductie voor de nieuwe lichting studenten
- 24 augustus bekendmaking deelnemers De Nieuwe Vincent
- 29 augustus opening studiejaar PaBo Fontys bij VTL, gecombineerde workshop Planeten samen met Ontdekstation, daarna evaluatie in de Kennismakerij i.s.m. docenten PaBo
- 9 september Start De Nieuwe Vincent
- 1 oktober start Museumschatjes, bezoekende klassen t/m december 2018: 35. Actie loopt nog tot 1 maart 2019.
- 9 oktober Cultuurdag MillHill
- 25 oktober Theresia Jongerencultuurdag
- 16 november: workshopronde docententeam De Nieuwste School, samen met Ontdekstation013.
- 16 december opening expositie De Nieuwe Vincent 2018 door wethouder Marcelle Hendriks, bekendmaking winnaar Jan Naaijkensprijs/ De Nieuwe Vincent 2018
- 16 t/m 23 december expo De Nieuwe Vincent 2018 bij Kunstpodium T

* I.v.m. de extreme hitte en slechte routing was de deelname aan de Tilburgse Kermis dit jaar geen succes. Net als bij Ontdekstation zijn er nauwelijks bezoekers geteld. Door de hitte was er zelfs de noodzaak enkele dagen te sluiten. Kermisdeelname in 2019 hangt af van een eventuele nieuwe routing en deelname van Ontdekstation013.

ICT

De installatie van de ICT op de nieuwe locatie door ITSupportgroep was problematisch. Er deden zich steeds ernstige storingen voor waardoor het ontvangen van groepen lastig en stressvol werd. De ICT partner weet de problemen aan de verouderde apparatuur. Uiteindelijk zijn er in juli nieuwe WACOM tablets aangeschaft. Na installatie hiervan leken de klachten in eerste instantie te verergeren. Maar nadat er een stevige probleemanalyse werd gemaakt en VTL een nieuwe, vaste monteur toegewezen kreeg leek er aan het eind van het jaar eindelijk een stabiele situatie te zijn ontstaan. Begin 2019 zal een nieuw onderhoudscontract worden aangegaan met IT Supportgroep Tilburg.

Tegelijkertijd met de verhuizing is een Virtual Reality-set aangeschaft. Daarmee kan in V.R. 3d worden getekend. Het digitaal equipment werd daardoor behoorlijk uitgebreid. Maar doordat het ICT-beheer hiervan niet goed verliep zijn hiervoor nog geen goede workshops ontwikkeld en was het niet mogelijk de V.R.-set in te zetten in de leisure van Ontdekstation013. Wordt vervolgd in 2019

Administratie

De verhuizing van VTL naar Ontdekstation bracht aanpassingen op administratief gebied met zich mee door het wegvallen van het oude kassasysteem voor de omzet- en bezoekersregistratie. Het factureren van gezamenlijke boekingen met het Ontdekstation en de gebrekkige communicatie hierover gaf de financiële afdeling aanvankelijk geen goed zicht op de nieuwe situatie. Hoe kunnen gezamenlijke boekingen voor feestjes worden georganiseerd (zijn die eigenlijk wel wenselijk), hoe kan duidelijkheid worden gegeven aan scholen en bezoekers als er nog geen duidelijkheid is. Inmiddels zijn hier betere afspraken over.

Samenwerking met Ontdekstation013

De samenwerking met de nieuwe partner op de nieuwe locatie was en is een intensief proces. Om een soepele samenwerking tot stand te brengen moest (moet) er veel gebeuren. Daarbij kampte Ontdekstation013 met enkele issues die zijn oorsprong vonden in de opstart in 2017. Deze problemen moesten eerst worden opgelost voordat er ten volle aandacht kon zijn voor de gewenste

samenwerking. Denk aan het op elkaar afstemmen van het workshopaanbod, coördinatie als er meerdere groepen tegelijkertijd komen, afstemmen van agenda's, het inwerken van Ontdekstation-personeel voor de leisure, het onderzoeken van nieuwe openingstijden, groepsbezoeken, feestjes (moeten die wel worden aangeboden?), het onderzoeken van nieuwe samenwerkingsvormen met Ontdekstation013, ontwikkelen van interdisciplinaire pilots, visieontwikkeling van Vincents Tekenlokaal in Ontdekstation013. Visie op de toekomst. Er is inmiddels uitzicht op oplossingen voor de problematiek van Ontdekstationp013. De verwachting is dan ook dat in 2019 de gewenste samenwerking een goede vorm zal krijgen.

Partners

In 2018 werd nauw samengewerkt met een groot aantal partners. De belangrijkste hiervan waren:

- Ontdekstation013,
- Ontdekrijk,
- Gemeente Tilburg,
- KunstpodiumT,
- VanGoghhuys Zundert,
- Academie voor Beeldende Vorming (ABV) Tilburg,
- Antoon De Jong Tilburg,
- Museum De Pont,
- Wacom Benelux.

Bezoekers

In 2018 bezochten **93** schoolklassen Vincents Tekenlokaal.

Ondanks dat de kermis dit jaar nauwelijks bezoekers opleverde en VTL vier weken dicht was is het bezoekerscijfer van 2018 aanmerkelijk hoger dan in voorgaande jaren: **8031**.

Colofon

Missie

Stichting Mommerskwartier is de koepelorganisatie die de instellingen TextielMuseum, Stadsmuseum Tilburg en Regionaal Archief Tilburg ondersteunt in een goede uitvoering van hun taken. De ondersteunende activiteiten zijn gebundeld in de eenheid Bedrijfsvoering. De organisatie heeft als ambitie om met al haar onderdelen toonaangevend te zijn binnen de diverse onderdelen van de cultuursector.

De gemeente Tilburg is de belangrijkste financier en opdrachtgever voor Stichting Mommerskwartier en heeft de stichting v.w.b. erfgoed en musea een sleutelrol toegekend in het regisseren van de samenwerking tussen culturele en maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, bedrijven en particulieren teneinde de verhalen van Tilburg te vertalen naar aansprekende presentaties.

Slagkracht zit in de instellingen, waarbij zelfstandigheid van handelen is geborgd in de koers en onderlinge afspraken. Samenwerking tussen de eenheden wordt gestimuleerd, maar is geen noodzakelijke voorwaarde voor het succes.

Bedrijfsvoering is ondersteunend, faciliterend, signalerend en adviserend voor de 3 instellingen. Bedrijfsvoering richt zich daarbij op kwaliteit, efficiency en effectiviteit van de organisatie, zodanig dat de doelen van de instellingen worden behaald.

Uitgave van

Stichting Mommerskwartier, Postbus 4265, 5004 JG Tilburg
www.stichtingmommerskwartier.nl

Stichting Mommerskwartier bestaat uit de instellingen:

TextielMuseum	www.TextielMuseum.nl
Stadsmuseum Tilburg	www.stadsmuseumtilburg.nl
Regionaal Archief Tilburg	www.regionaalarchieftilburg.nl

Tekst

Errol van de Werdt, Karel Heijs, Raad van Toezicht, Hebe Verstappen, Elles van Vegchel, Gert-Jan de Graaf, Marloes Coppes, Jojanneke van Zandwijk, Laure Sauer

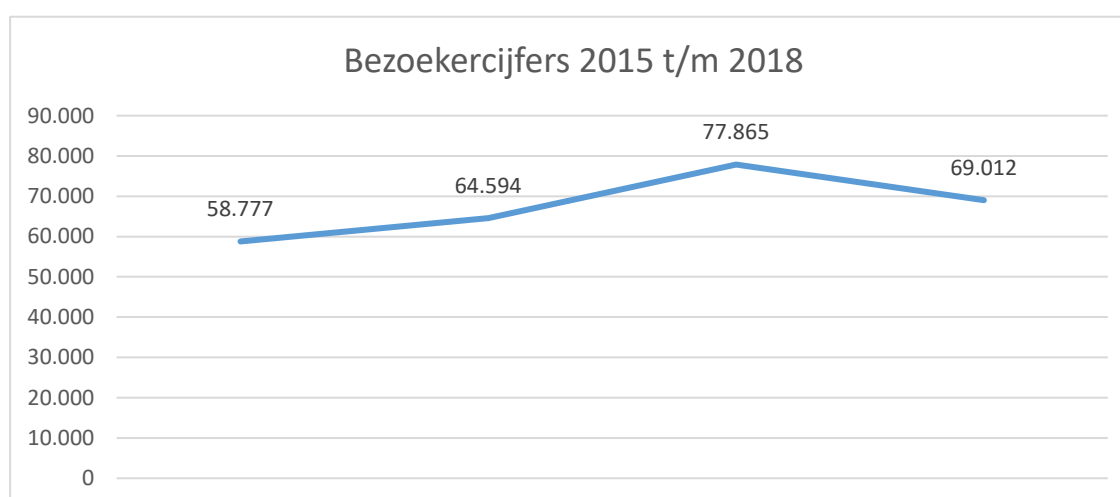
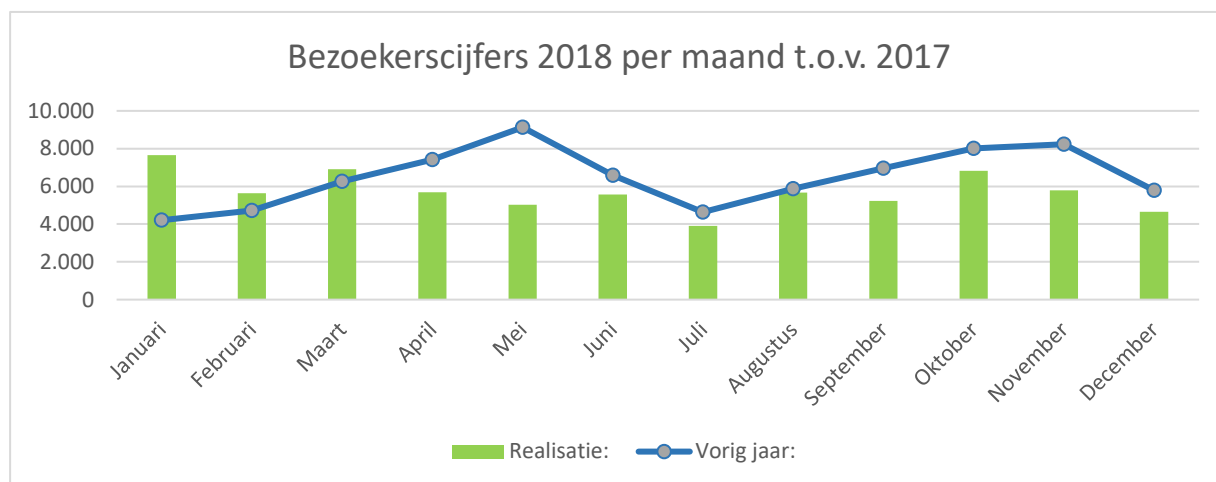
Verspreiding

Digitaal op de website van Stichting Mommerskwartier

Bijlage 1 Marketing en Communicatie

Marketing & Communicatie

In 2018 zijn 69.012 bezoekers gehaald (2017: 77.865). Sinds 2015 volgt het bezoekersaantal een stijgende trend, met een uitschieter in 2017 door de successen van (de campagnes rondom) Koningsdag en de Museumprijs.

In 2018 bezochten 217.543 personen de TextielMuseum website. Hetzelfde jaar groeide het aantal volgers via social media (Twitter, Facebook, Instagram) naar ruim 50.000. Het platform Instagram groeide het meest met maar liefst 91% naar 17.594 volgers.

Het klanttevredenheidscijfer blijft stijgen en bedroeg in 2018 een mooie 8,9 (t.o.v. een 8,6 in 2017 en een 8,5 in 2016).

Campagnes

In 2018 is er campagne gevoerd rondom de volgende tentoonstellingen:

- Kleur & Abstractie
- 1920's Jazz Age
- Simply Scandinavian
- Cultural Threads

Hierbij is primair ingezet op het creëren van zichtbaarheid, met behulp van (beeldende) media die invulling kunnen geven aan ons gewenste imago. De media-mix die hiervoor is aangehouden bestond uit magazines, outdoor en social media.

Secundair is ingezet op activatie door inzet van radio en samenwerkingen met activatiepartners. De media- en middelenmix die hiervoor is aangehouden bestond uit radio, social media en samenwerkingen met o.a. NS, de Museumkaart en de Pont museum.

Ook is in 2018 weer actief ingezet op PR waardoor in totaal in 2018 de volgende free publicity gerealiseerd is:
 Gemeten PR-waarde: € 2.288.289
 Gemeten bereik (impressies): 71.300.000
 Gemeten aantal berichten: 5.834

*De PR-waarde is gemeten op basis van de zoekwoorden 'TextielMuseum' en 'TextielLab'. Daarnaast worden de tentoonstellingen en de lancering van de nieuwe producten voor by TextielMuseum gemeten. De mediaaandacht voor alle activiteiten en events in 2018 samen vormen de totale gemeten PR-waarde.

Overige hoogtepunten in 2018 waren:

- Winnen van The Best in Heritage - Project of Influencer Award 2018
- Viering The Best in Heritage in het TextielMuseum met o.a. Henri Swinkels, gedeputeerde Leefbaarheid & Cultuur in Noord-Brabant
- Artikel over het TextielLab in de New York Times
- 60-jarig bestaan TextielMuseum
- Persconferentie rondom de LochHal-textielen
- Nieuwe collectie kussens i.s.m. Scholten & Baijings
- Influencer campagne: lancering kussencollectie Scholten & Baijings

1920s Jazz Age

9 december 2017 t/m 27 mei 2018

Media Inzet:

Budget: €12.500,-

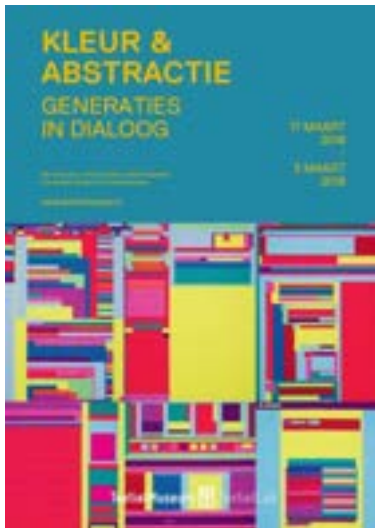
- Advertenties kunst & cultuur magazines
- Cultuurladder dagbladen
- Outdoorcampagne Tilburg
- Social advertising
- Influencers & bloggers

Free publicity:

PR waarde:	€ 133.947
Bereik (impressies):	2.400.000
Media:	Elsevier, ELLE, Financieel Dagblad, Tilburgse Koerier, Brabants Dagblad, Link, NRC, Stylink, Brabant Cultureel, Knipmode, Harpers Bazaar, Trouw, Margriet, L'Officiel, Nu.nl (Museumweek), Groene Amsterdammer

Kleur & Abstractie

17 maart 2018 t/m 3 maart 2019

Media inzet:

Budget: €10.000,-

- Outdoorcampagne Tilburg
- Outdoorcampagne landelijk op NS stations
- Advertenties kunst & cultuur magazines
- Cultuurladder dagbladen
- Social advertising

Free publicity:

PR waarde: € 2.423

Bereik (impressies): 90.700

Media: Museumtijdschrift, FORM (DE), Brabants Dagblad, L'Officiel, Vakblad Mobilia, Jalta, Irene Brination (blog).

Simply Scandinavian

9 juni 2018 t/m 11 november 2018

Media inzet:

Budget: €30.000,-

- Outdoorcampagne Tilburg
- Outdoorcampagne 5 steden & landelijk op NS stations
- Advertenties kunst & cultuur magazines
- Cultuurladder dagbladen
- Radiocampagne Ster & Cultuur
- Social advertising
- Influencers & bloggers

Free publicity:

PR waarde: € 131.516

Bereik (impressies): 553.600

Media: Art Deco, MR Woon, ELLE, Sublime FM, Volkskrant, Knack Weekend, Tilburgse Koerier, Dutch Design Daily, L'Officiel, Omroep Tilburg, Petit Passport, PI magazine, See All This, Elsevier, Art Daily, Harpers Bazar Stylink, Elle Decoration, Nouveau, Dichterbij (Rabobank), Museumkrant, TXP, Weefnetwerk, Museumtijdschrift, Libelle, FORM (DE), Trouw, Kunst Constult, Brabants Dagblad, Finse Ambassade website, Nu.nl.

Cultural Threads

24 november 2018 t/m 12 mei 2019

Media inzet:

Budget: € 10.000

- Outdoorcampagne Tilburg
- Advertenties kunst & cultuur magazines
- Cultuurladder dagbladen
- Indoor affichering + flyers in 6 steden
- Display campagne dagbladen online
- Social advertising incl. YouTube campagne

Free publicity (t/m 31 dec 2018):

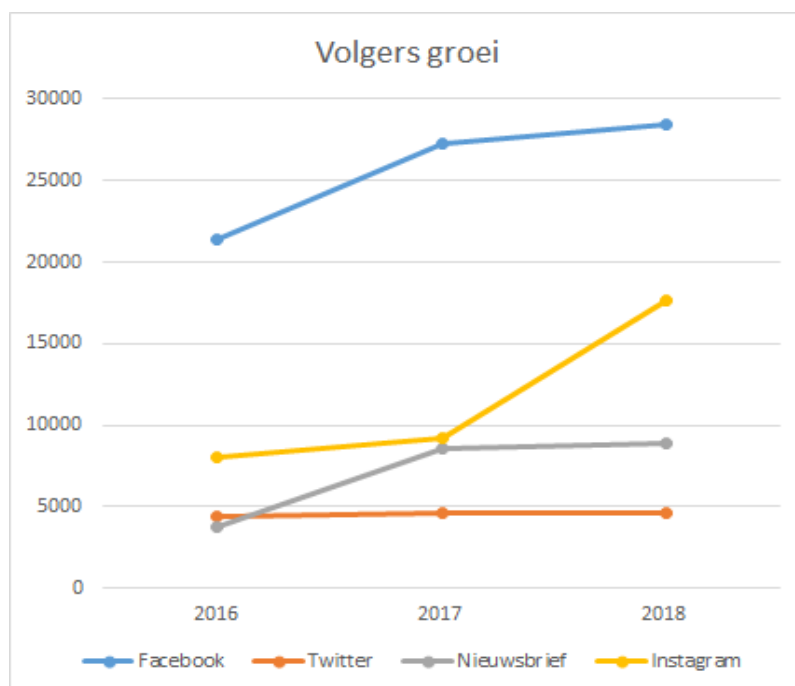
PR waarde: € 97.917

Bereik (impressies) 241.500

Media: ELLE, Brabants Dagblad, Metropolis M, Harpers Bazar, Beelden Magazine, Museumtijdschrift, Hart Magazine, Fashion United, TXP, Volkskrant, Bulletin, SPOOR Magazine.

Owned media

	Facebook volgers	Twitter volgers	Nieuwsbrief abonnees	Instagram volgers
2016	21381	4355	3700	8053
2017	27249	4611	8584	9200
2018	28449	4643	8851	17594
Groei t.o.v 2017	4,4%	0.69%	3.1%	91.2%

Evenementen 2018

Het TextielMuseum nam deel aan de Nationale Museumweek van 9 april tot 15 april 2018. In deze week organiseerde het museum diverse activiteiten rondom de tentoonstelling '1920s Jazz Age | Fashion & Photographs'. Ook was het TextielMuseum een deelnemer van de Open Monumentendag 2018 op 8 en 9 september.

Tijdens de Open Dagen van de LocHal in het weekend van 2 en 3 juni bood het museum de Tilburger gratis entree om te komen kijken naar de productie van de textielen voor de LocHal in het TextielLab. In het weekend van 25 t/m 27 mei vierde het museum zijn 60-jarig bestaan. Bij de entree trakteerde het museum iedere bezoeker op een vilten label om te personaliseren op de borduurmachine of de lasermachine in het lab. Bezoekers die geboren zijn in 1958 ontvingen bovendien gratis toegang.

Samenwerkingen

Lokaal:

- Beekse Bergen en Dierenrijk
- Zomer & kerst actie i.s.m. de Pont
- Topchef arrangement i.s.m. VVV Tilburg
- Ticket to Tilburg - City Marketing Tilburg
- VVV hotspots Tilburg

Nationaal:

- KRO/NCRV
- Elsevier i.s.m. De Pont & Natuurmuseum & Citymarketing Tilburg
- NS Favourites
- NS Spoor magazine
- Visit Brabant
- Museumkaart
- Rabobank Dichterbij
- Harpers Bazaar

Ook heeft het TextielMuseum deelgenomen aan/samengewerkt met diverse sociaal-maatschappelijke initiatieven:

- Meedoen regeling
- De Zonnebloem
- Quiet
- Samenwerking Social Label

Bijlage 2 Tentoonstellingen 2018

De Wollendekenfabriek 1900-1940

3 november 2002 – 1 januari 2020

Ornamentale Patronen | Trijpkleden van de Amsterdamse School

25 maart 2017 - 4 maart 2018

1920 JAZZ AGE | Fashion & Photographs

9 december 2017 - 27 mei 2018

Stories | Dutch Design Damast

11 november 2017 - 2 december 2018

Simply Scandinavian | Nordic Design 1945-2017

9 juni - 11 november 2018

Kleur en Abstractie

17 maart 2018 - 10 maart 2019

Fotografietentoonstelling Wil van Dusseldorp

21 oktober 2018 - 4 november 2018

Cultural Threads

24 november 2018 - 12 mei 2019

Kunstkameraden

24 november 2019 – 12 mei 2019

Bijlage 3 Educatieve activiteiten ca.

- **Onderwijsprogramma's (op aanvraag/doordeeweeks te boeken).**
Voor diverse onderwijsgroepen programma's rondom textiel, vormgeving, materialen, techniek en historie. Het ontdekken en ontwikkelen van eigen interesses, vaardigheden, inspiratie en talenten was bij alle programma's het uitgangspunt.
- **Masterclasses - in de thematiek van de lopende tentoonstelling.**
De bezoeker deed ervaring op met uiteenlopende textieltechnieken onder leiding van experts. De technieken worden op een simpele manier uitgelegd, er wordt geoefend en aan het eind van de dag zijn proeven gemaakt en kan het instructiemateriaal mee naar huis. De masterclasses zijn een opstapje om zelf aan de slag te gaan. Naast techniek is er aandacht voor de herkomst en gebruik van textiel. Basis textielkennis is gewenst, niet noodzakelijk. In 2018 zijn er masterclasses gerealiseerd bij de tentoonstellingen Jazz Age, Simply Scandinavian en Cultural Threads. De masterclasses zijn allemaal uitverkocht.
- **Gratis minirondleidingen (vier keer per dag, 3 keer in de weekenden).**
Onze rondleiders namen dagelijks individuele bezoekers op tour langs de highlights van het museum en lab.
- **Workshops op Zondag (twee keer per maand).**
Op de 1ste en 3de zondag van iedere maand bood het museum *Workshops op Zondag* aan onder leiding van museumdocenten. De workshops sloten aan bij de thematiek van de tentoonstelling (in 2018: jazz Age, Simply Scandinavian en Cultural Threads, allemaal uitverkocht) en waren geschikt voor jongeren en volwassenen.
- **ProefLab (permanent).**
De hele dag door waren families en andere bezoekers met kinderen welkom in het ProefLab. Daar startten zij samen een onderzoek naar de kunstwerken op zaal.
- **Maak het zelf (permanent)**
Het onderzoeken van de techniek voor maken van een ponpon om mee naar huis te nemen.
- **KunstKudde (laatste zaterdag van de maand).**
Voor kinderen tussen de 6 en 12 jaar oud organiseerde het museum op zaterdagmiddagen van 14:00u tot 16:00u de *KunstKudde*. Iedere maand was er iets nieuws te beleven en worden kinderen in groepen door het museum geleid. Ze kwamen in aanraking met de werkwijze van kunstenaars en deden inspiratie op in de tentoonstelling en in het Lab. Na de rondleiding gingen ze creatief aan de slag met het maken van een kunstwerk gebaseerd op technieken uit het museum.
- **Open Monumentendag**
Tijdens Open Monumentendag op zondag 9 september was het museum gratis toegankelijk voor bezoekers en werden er gratis activiteiten aangeboden, waaronder drie lezingen en een speciale kinderspeurtocht met als thema In Europa (thema van de open monumentendag Tilburg).
- **Museumweek**
Tijdens de Nationale Museumweek werd er een reeks aan gratis activiteiten aangeboden. Veel van de activiteiten stonden in het teken van de tentoonstelling '1920's JAZZ AGE | Fashion & Photographs met onder andere een roaring 20's photobooth en het maken van een jaren 20 headdress.

Externe publicaties en lezingen

- Liza Swaving (junior conservator), 'Tussen poëtisch engagement, activisme en kwetsbaarheid. Interview met Dominique Himmelsbach de Vries', Tubelight, #106/mrt 2018
- Liza Swaving, 'Cultural Threads – TextielMuseum', Bulletin Nederlandse Kostuumvereniging, dec 2018
- Caroline Boot (conservator), artikel over Bauhaustextiel in publicatie *Nederland <-> Bauhaus, pioniers van de nieuwe wereld* bij de gelijknamige tentoonstelling in museum Boijmans van Beuningen.
- Caroline Boot e.a. kunst met een grote K : selectie van kunstwerken in en om het provinciehuis. 's-Hertogenbosch: Provincie Noord-Brabant, 2018.
- Elles van Vegchel (Hoofd Museumzaken): Lezing over co-creatie in het TextielLab en de collectie van het TextielMuseum met focus op vlas/linnen op de Linnen Biënnale van Noord-Ierland
- Jantiene van Elk (bibliothecaris): Lezing tijdens conferentie *A Universe of Patterns : Pattern Books in the Industrial Context of the 19th and 20th Century* (incl. vier blogs over stalenboeken in de bibliotheek van het TextielMuseum over trends, globalisering, het gebruik van stalenboeken in de fabriek en in textielscholen)
- Jantiene van Elk: Lezing *Hoe chemiebedrijven trendwatchers werden : modetrends en Tilburgse stalenboeken*.

Prijzen

- Winnaar van de Best in Heritage, Project of Influence 2018 (ICOM)

Awards kunstenaars/ ontwerpers die werkten in het TextielLab

- Samira Boon: popular choice and the jury award for the Architizer A+Award 2018 in the category Fabric+Textiles
- Alexandra Gaca, Dutch Design Award 'best in product category 2018. 3d geweven textiel BLOKO gemaakt voor Renault SYMBIOZ concept car

- Eszter Révész heeft de Hungarian Design Award 2018 gewonnen met stoffen die in het lab geweven zijn.
- Joana Sneider; eindexamenwerk winnaar van de keep an eye award 2018.

Organisatieontwikkeling

De organisatie van het TextielMuseum en TextielLab is altijd in beweging. In 2018 hebben diverse medewerkers een projectleiderscursus gevolgd omdat de organisatie steeds meer projectmatig gaat werken. Verder hebben medewerkers zich kunnen ontwikkelen door het bezoek aan diverse kennisdagen, congressen en overige cursussen.

Stage- en werkervaringsplaatsen

Voor talenten (nationaal en internationaal) bestaat er de mogelijkheid om in de organisatie een langdurige stage – variërend van drie maanden tot een half jaar – te lopen. De stagiaires in 2018 waren:

TextielLab

8 stagiaires van (internationale) vakopleidingen HBO

- Suzanne Koolman, Artez University of Arts, Hall/ Nederland
- J.D. Geiger-Dedio, University of Arts Berlin, Berlijn/ Duitsland
- Charlotte Jessie Lade, Falmouth University, Londen/ Engeland
- Pui Yee So, Glasgow School of Arts, Glasgow/ Engeland
- Emma de Meulenaer, Luca School of Arts Gent, Sint Niklaas/ België
- Inés Sistiaga, Design Academy Eindhoven, Barcelona/ Spanje
- Lauren Luckert da Costa Tavares, Staatliche Akademie der Bildenden Künste, Stuttgart/ Duitsland
- Emily Cai, Rhode Island School of Design, Moenroe Township/ NJ/ Amerika

5 stagiaires van vakopleidingen MBO

- Esther Hendriks, ROC Mondriaan, Rotterdam/ Nederland
- Lune Engbers, Cibap, Almelo/ Nederland
- Sarah Lieve Dam, Cibap, Arnhem/ Nederland
- Jill van Bakel, St Lucas Boxtel, Boxtel/ Nederland
- Samantha Staals, St Lucas, Eindhoven/ Nederland

MuseumZaken

- Sara Bastiaanssen, Fontys ABV, stagiaire educatie, coördinatie tentoonstelling *KunstkameradenYOU!*
- Eva Zandkuijl, AKV St Joost, stagiaire educati, begeleiding 'Design Contest I Reinventing Textiles'
- Emma van der Kammen-Järvenpää, voorbereiding publicatie *Bauhaus& I Modern Textiel in Nederland* (literatuuronderzoek/bronnen/objecten)
- Eva de Bruijne, Media, Kunst, Design & Architectuur te Amsterdam, werkervaringsplaats, voorbereiding publicatie en tentoonstelling 'Bauhaus&'; literatuuronderzoek/bronnen/objecten/collectie; inschrijving collectiestukken (Van Hoogerwou, Damast- en Linnenweverij te Boxtel)
- Inge van Vught, Kunstgeschiedenis, Rijksuniversiteit Utrecht, vooronderzoek damastexpositie 'Flora en Fauna I Chris Lebeau' (literatuuronderzoek/collectie/zaalteksten); inschrijving collectiestukken, m.n. schenking trijppontwerpen van Schellens & Marto, te Eindhoven

Marcom

- Joris de Jager, Communicatie IEMES – International Events, Music & Entertainment Studies, communicatiewerkzaamheden

Bijlage 4 Collectie op reis – Overzicht uitgaande bruiklenen 2018

Overzicht van tentoonstellingen bij andere musea met werken uit de collectie van het TextielMuseum

Museum am Rothenbaum, Hamburg

Flow of Forms / Forms of Flow (Hamburg), 2018-03-01 t/m 2018-09-30

15438a=c, Formafantasma, Studio (Andrea Trimarchi en Simone Farresin), 'Colony', wandkleden, dekens, 2011

Openbare Bibliotheek Amsterdam / Modemuze, Amsterdam

Innovation in Fashion, 2018-05-17 t/m 2018-09-02

15414a=c, Taminiau, Jan, Jurk, Masker en schoenen uit Couture Collectie 'Irradiance voorjaar 2011', 2010.

Verhalenhuis Belvedere, Rotterdam

Tuschinski loves Annabel, 2018-06-08 t/m 2018-09-09

06836, Gidding, Jaap, Remake Ioper Tuschinski Theater, 1921

08684 Gidding, Jaap, Vloerkleed Silma 5012, ca 1920-1940

10021a=b Gidding, Jaap, Eetkamerstoel met trijpbekleding, 1920-1924

10138 Gidding, Jaap, Gordijnstof in beige, turkoois, zwart en oranje, 1928

11039 Gidding, Jaap, Ontwerptekening voor tapijt wandelgang Tuschinski Theater te Amsterdam, 1921-1971

11043 Patroontekening en kleurkaart voor 5012 Silma tapijt, ca 1920-1940

12171 Gidding, Jaap, Fauteuil met trijpbekleding, 1923-1925

Rijksmuseum Twenthe, Enschede

Ars Longa, Vita Brevis, 2018-06-23 t/m 2021-06-27

BK1221, Hess, Bart, Film 'STIMULUS: cord reflexes', 2015-2016

Design Museum London, London

Home Futures, 2018-11-07 t/m 2019-03-24

17549a=c, Makkink & Bey, Studio, VouwPlaats, uit het project HuisRaad, 2013-2014

17533a=c, Makkink & Bey, Studio, Vensterlicht, uit het project HuisRaad, 2013-2014

BK1279, 'Softwear 04', Eijk, Kiki van, TextielMuseum, 2018

BK1280, 'Softwear 02', Eijk, Kiki van, TextielMuseum, 2018

CODA Museum, Apeldoorn

Rijkdom, 2018-10-22 t/m 2019-02-15

BK0650a, Brink, Mecky van den, Halssieraad z.t., 1980

BK0650e, Brink, Mecky van den, 'Halssieraad', 1980

Cube Design Museum, Kerkrade

Luxe?, 2018-09-22 t/m 2019-06-02

17276a=b, Meindertsma, Christien, 'One sheep sweater', twee prototypes, 2003

Afrikamuseum, Berg en Dal

Sieraden – Makers en Draggers, 2018-10-12 t/m 2019-06-02

BK0981, Willemijn de Greef, Halssieraad 'Leguaan' uit serie: Zuiderzeewerken II, 2009

BK1080, Felieke van de Leest, Broche 'Cradleboard Bambi', 2013

BK1196, Ineke Heerkens, Halssieraad 'Shifting Mass - Single Digit Thick', 2015

Het Nieuwe Instituut, Rotterdam

Speculatief Design Archief, 2018-10-18 t/m 2019-03-10

06185, Eckhardt, Rob, Cubic 3 Design, Stoel 'Groeten uit Holland', 1984

AANWINSTEN 2018

Textielvormgeving

Eetkamerstoel met trijp bekleding, ontwerp 'Paardebloem', Lebeau, Chris Schellens & Co., Léo (Eindhoven), 1925-1925 ca, meubilair stoel, aankoop, inv.nr 17921a=b

'Perished', droogdoek, Studio Job Textielmuseum, 2004-2018 ontwerp 2004, uitvoering 2018, huishoudtextiel keukentextiel droogdoek, aankoop, inv.nr 17966a=c

'Folklore', droogdoek, Studio Job Textielmuseum, 2004-2018 ontwerp 2004, uitvoering 2018, huishoudtextiel keukentextiel droogdoek, aankoop, inv.nr 17967a=c

'Insects pattern', droogdoek, Studio Job Textielmuseum, 2004-2018 ontwerp 2004, uitvoering 2018, huishoudtextiel keukentextiel droogdoek, aankoop, inv.nr 17968a=c

'Folklore', plaid, Studio Job Textielmuseum, 2004-2018 ontwerp 2004, uitvoering 2018, interieurtextiel meubelbekleding deken, aankoop, inv.nr 17969a=b

'Perished', plaid, Studio Job Textielmuseum, 2004-2018 ontwerp 2004, uitvoering 2018, interieurtextiel meubelbekleding deken, aankoop, inv.nr 17970a=b

'Insects', plaid, Studio Job Textielmuseum, 2004-2018 ontwerp 2004, uitvoering 2018, interieurtextiel meubelbekleding deken, aankoop, inv.nr 17971a=b

Theedoek en handdoek 'Baan-Brekend', Wolbert, Mariëtte onbekend, 2016-2018 ontwerp 2016; uitvoering 2018, huishoudtextiel keukentextiel droogdoek, aankoop, inv.nr 17973a=b

Theedoek en handdoek 'Bella Salmonella', Wolbert, Mariëtte onbekend, 2016-2018 ontwerp 2016; uitvoering 2018, huishoudtextiel keukentextiel droogdoek, aankoop, inv.nr 17974a=b

'Cyclamen' (dessinnr. 564), servet, Lebeau, Chris Dissel & Zonen, Linnenfabrieken E.J.F. van (Eindhoven), 1935-1935 het weven van dit dessin, waarbij Lebeau aanwezig is, is te zien in de film van Van Dissel uit 1935., huishoudtextiel tafelgoed servet, aankoop, , inv.nr 18275a=b

'Bliss Big', vloer- of wandkleed, Engelgeer, Mae cc-tapis onbekend, 2018-2018, interieurtextiel vloerbedekking vloerkleed, aankoop, inv.nr 18282

Vloerkleedje in de stijl van de Amsterdamse School, Bazal, K.P.C. de, 1915-1923 sterfdatum 1923, interieurtextiel vloerbedekking vloerkleed, aankoop, inv.nr 18283

Vingerdoekje 'Roos' (dessin 509), in twee variaties van het dessin, Lebeau, Chris Dissel & Zonen, Linnenfabrieken E.J.F. van (Eindhoven), 1905-1906, huishoudtextiel tafelgoed vingerdoekje, aankoop, inv.nr 18284a=b

Gordijnstof 'Jolica', Wichard, Frits Swinkels Textieldrukkerij (Geldrop) Ploeg, Weverij De (Bergeijk), 1954-1954 ca, interieurtextiel raambekleding gordijnstof, schenking, inv.nr 18285

'Kite Lamp', prototype (blauw), Somers, Wieki Kinnasand Kvadrat, 2017-2017, interieurtextiel verlichting lamp, aankoop, inv.nr 18286

Swan-zakdoeken in doosje met afbeelding van Sint en Zwarte Piet, Swan, 1950-1970 ca, kleding kledingaccessoire zakdoek, schenking, inv.nr 18287a=d

Kussenovertrek met abstract motief, Verwey, Margaretha, 1915-1935, interieurtextiel meubelbekleding kussensloop, schenking, inv.nr 18290

Staaltes van kunstnaaldwerk, Verwey, Margaretha, 1915-1935, interieurtextiel kleedje sierkleed, schenking, inv.nr 18291a=d

Staaltes van kunstnaaldwerk, Verwey, Margaretha, 1915-1935, interieurtextiel kleedje sierkleed, schenking, inv.nr 18292a=b

Geweven tafelloper met streep patroon, Verwey, Margaretha, 1915-1935, interieurtextiel meubelbekleding loper (bedekking voor meubilair), schenking, inv.nr 18293

Tafellaken 'Meidoorn' (dessin 528), Lebeau, Chris Dissel & Zonen, Linnenfabrieken E.J.F. van (Eindhoven), 1926-1971 ontwerp ca 1926, 1971 sluiting fabriek, huishoudtextiel tafelhoed tafellaken, ruil, inv.nr 18294

Verzameling van 66 ontwerptekeningen voor trijp, Schellens & Marto, Eindhovensche Trijpfabrieken, 1900-1980 ca, tekening, schenking, inv.nr 18296=18362

Stalenboek 'Déwihó 585, Tapis & Tissus, Dewihó Ensemble, Carpettes et Tissus Sunwihó', Koninklijke Vereenigde Tapijtfabrieken (Deventer) (toegeschreven) Déwihó Wyers' Groothandel (Amsterdam), 1880-1930, interieurtextiel meubelbekleding meubelstof, schenking, inv.nr 18401

Stalenboek 'Déwihó 588, 50 jaren tapijt-industrie 1880-1930', Koninklijke Vereenigde Tapijtfabrieken (Deventer) (toegeschreven) Déwihó Wyers' Groothandel (Amsterdam), 1880-1930, interieurtextiel meubelbekleding meubelstof, schenking, inv.nr 18402

Gedenkdoek ter herinnering aan de Vader des vaderlands, Willem van Oranje, 1533-1933, onbekend, 1933-1933, beeldmateriaal gedenkdoek, aankoop, inv.nr 18418

Deken met geel-zwarte abstracte motieven, Kollau, Jan (toegeschreven aan) AaBe Wollenstoffen- en Wollendekenfabrieken, Koninklijke (Tilburg), 1954-1954, huishoudtextiel beddengoed deken, aankoop, inv.nr 18419

Gordijnstof 'Colette' (kleur 002), Moritz, Ulf Sahco Hesslein Kvadrat, 2018-2018, interieurtextiel raambekleding gordijnstof, aankoop, inv.nr 18420

Meubelbekledingstof 'Industry' (466255), Studio Job Maharam Kvadrat, 2014-2014, interieurtextiel meubelbekleding gordijnstof, aankoop, inv.nr 18421

Gordijnstof met cirkels en blokken, Ploeg, Weverij De (Bergeijk), 1965-1970, interieurtextiel raambekleding gordijnstof, schenking, inv.nr 18422

Gordijn met plantenmotief, Ploeg, Weverij De (Bergeijk), 1970-1979, interieurtextiel raambekleding gordijnstof, schenking, inv.nr 18423

Deken met felgekleurde blokken en rechthoeken, Pessers van Zuijlen (Tilburg), 1950-1959, huishoudtextiel beddengoed deken, schenking, inv.nr 18424

Karpet 'Sienna' (549), Jongerius, Hella Kvadrat, 2014-2014 voor het eerst gepresenteerd tijdens de Salone del Mobile (Milaan) in 2018, interieurtextiel vloerbedekking vloerkleed, aankoop, inv.nr 18426

'Darning Sampler' (Eggshell), Scholten & Baijings Maharam Kvadrat, 2018-2018, interieurtextiel meubelbekleding meubelstof, schenking, inv.nr 18427

Kussen 'Darning Sampler' (Fog), Scholten & Baijings Maharam Kvadrat, 2018-2018, interieurtextiel meubelbekleding meubelstof, schenking, inv.nr 18428

Stalen van de meubelstof 'Darning Sampler' (Eggshell), Scholten & Baijings Maharam Kvadrat, 2018-2018, interieurtextiel meubelbekleding meubelstof, schenking, inv.nr 18429a=f

Tafellaken en servet 'Cyclamen' (dessinnr. 564), Lebeau, Chris Dissel & Zonen, Linnenfabrieken E.J.F. van (Eindhoven) , 1935-1935 ontwerp; op de fabrieksfilm van Van Dissel uit 1935 is Lebeau aan het werk met dit patroon, huishoudtextiel tafelgoed tafellaken, aankoop, inv.nr 18430a=g

Sjaal met schilderachtige vis- en bloemmotieven, Kruijningen, H. van, 1970-1975 volgens schenker, kleding kledingaccessoire sjaal, schenking, inv.nr 18431

Damasten vingerdoekje 'Zeepaardjes en vissen' (blauw), Escher, M.C. Dissel & Zonen, Linnenfabrieken E.J.F. van (Eindhoven), 1950-1955, huishoudtextiel tafelgoed vingerdoekje, aankoop, inv.nr 18441a=d

Remake van 'Glasdoek progressieve randen in rood en blauw' (dessinnr. 400), Mijll Dekker, Kitty (Fischer-) van der, 1935-2018 ontwerp 1935, huishoudtextiel keukentextiel droogdoek, museum, inv.nr 18443a=b

Vingerdoekje 'Aardbei' (dessin 602), Lebeau, Chris Dissel & Zonen, Linnenfabrieken E.J.F. van (Eindhoven), 1910-1910 begin, huishoudtextiel tafelgoed vingerdoekje, schenking, inv.nr 18444

Film 'The Secret Garden Project by Scholten & Baijings', Powilleit, Inga Weemen, Mark Textielmuseum, 2018-2018, video, opdracht, inv.nr AV323

Film 'Nelly weet wat zij wil...' (over firma Bendien, Almelo), Bendien (Almelo) , - , beeldmateriaal film , schenking, inv.nr AV325

Beeldende kunst en sieraden

Broche 'Wegwijs 1', Kessler, Beppe, 2017-2017, kledingaccessoire sieraad broche, aankoop, inv.nr BK1263a=b

'Kiku', Müller, Regula Maria Textielmuseum, 2017-2017, kunstwerk wandobject, schenking, inv.nr BK1272

'Ume', Müller, Regula Maria Textielmuseum, 2017-2017, kunstwerk, schenking, inv.nr BK1273

Tapisserie 'Energie I', Wiegersma, Pieter Tapisserie- en Damastweverij (Tilburg), 1977-1977 zie andere datering op ontwerp. Volgens schenker zou het ontwerp uit 1973 zijn, wandkleed tapisserie, aankoop, inv.nr BK1274

Ontwerptekening voor het werk 'Imagine, a rose garden 3', Verwey-Verschuure, Anna, 1979-1979 ca, kunstwerk wandobject installatie, schenking, inv.nr BK1278

'Softwear 04', Eijk, Kiki van Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk wandkleed, aankoop, inv.nr BK1279

'Softwear 02', Eijk, Kiki van Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk wandkleed, aankoop, inv.nr BK1280

Totem: Schlund (Serie: Pluis), Schneider, Joana Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk, aankoop, inv.nr BK1281

Woven Movie (serie), Woven Movie 9.00am, Woven Movie 2.45 pm, JongeriusLab Engelen & Evers, Van (Heeze), 2017-2018 Ontwerp 2017, uitvoering eerste serie 2017, uitvoering voor TextielMuseum 2018, wandkleed, aankoop, inv.nr BK1282a=b

Woven Movie (serie), Woven Movie 7.30 pm, JongeriusLab,, 2017-2018 Ontwerp 2017, uitvoering eerste serie 2017, uitvoering voor TextielMuseum 2018, wandkleed, aankoop, inv.nr BK1282c

Ontwerpschets van het wandkleed 'Softwear 02', Eijk, Kiki van,, 2018-2018 , kunstwerk wandkleed ontwerp, schenking, inv.nr BK1285

Ontwerpschets van het wandkleed 'Softwear 04', Eijk, Kiki van , 2018-2018 , kunstwerk wandkleed ontwerp, schenking, , inv.nr BK1286

Site-specific installatie 'Werk voor TextielMuseum/TextielLab ('de Machinekamer)', Koning, Krijn de Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk installatie, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1290a=

Proef van het getufte kleding van de installatie 'Werk voor TextielMuseum/TextielLab ('de Machinekamer)', Koning, Krijn de Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk installatie proef, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1291

Ontwerpschetsen van de installatie 'Werk voor TextielMuseum/TextielLab ('de Machinekamer)', Koning, Krijn de Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk installatie ontwerpschets, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1292

Wandkleed 'A slightly inaccurate but nonetheless lightly entertaining story of the Bauhaus', Taselaar, Koen Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk wandkleed, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1293

Proeven van het wandkleed 'A slightly inaccurate but nonetheless lightly entertaining story of the Bauhaus', Taselaar, Koen Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk wandkleed proef, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1294a=c

Ontwerp van het wandkleed 'A slightly inaccurate but nonetheless lightly entertaining story of the Bauhaus', Taselaar, Koen Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk wandkleed ontwerp, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1295

Werktekeningen en garenstaaltjes van het wandkleed 'A slightly inaccurate but nonetheless lightly entertaining story of the Bauhaus', Taselaar, Koen Textielmuseum, 2018-2018, kunstwerk wandkleed ontwerp, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1296

Installatie 'Untitled (Gunta Stölzl, 5 Chöre, 1928, 3 Jacquard weavings)', Kreij, Marijn van Textielmuseum, 2018-2019, kunstwerk wandkleed installatie, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1297a=

Proeven van de wandkleden uit de Installatie 'Untitled (Gunta Stölzl, 5 Chöre, 1928, 3 Jacquard weavings)', Kreij, Marijn van Textielmuseum, 2018-2019, kunstwerk wandkleed installatie, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1298a=

Ontwerpen van de wandkleden uit de Installatie 'Untitled (Gunta Stölzl, 5 Chöre, 1928, 3 Jacquard weavings)', Kreij, Marijn van Textielmuseum, 2018-2019, kunstwerk wandkleed installatie, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1299

Werktekeningen en garenstaaltjes van de wandkleden uit de Installatie 'Untitled (Gunta Stölzl, 5 Chöre, 1928, 3 Jacquard weavings)', Kreij, Marijn van Textielmuseum, 2018-2019, kunstwerk wandkleed installatie, opdracht, subsidie Mondriaan Fonds, inv.nr BK1300

Industrieel erfgoed

Groepsfoto familie Léo Schellens en Nella Schellens-Keunen, Beurden, A. van, 1920-1929 ca, beeldmateriaal foto groepsfoto, schenking, inv.nr 13175

Penning van de Wereldtentoonstelling 1937 in Parijs, 1937-1937, medaille, schenking, inv.nr 13177

Gouden horloge 50-jarig jubileum P. van Dal 1901-1951, Dooren & Dams Textielfabrieken, Van (Tilburg) Moeris, 1951-1951, horloge, schenking, inv.nr 13178

Zilveren medaille 50-jarig jubileum P. van Dal 1901-1951, Dooren & Dams Textielfabrieken, Van (Tilburg) Rijksmunt Utrecht, 1951-1951, medaille, schenking, inv.nr 13179

Twee naamplaatjes van Twernerij en Ververij Broekhoven te Tilburg, 1950-1950, informatievorm naamplaat, schenking, inv.nr 13180a=b

Gedenkbord 125-jarig jubileum J. Brouwers Lakenfabriek, Amha Holland, Plateelbakkerij, 1953-1953, beeldmateriaal gedenkbord, schenking, inv.nr 13181

Lichtkast Pantone color viewing light, Just Normlicht, 1970-1980, meetinstrument lichtkast , schenking, inv.nr 13182

Tester voor waterstotende stoffen, Heal & Co., James H., 1970-1980, meetinstrument testapparaat, schenking, inv.nr 13183

Wrijfetheidsmeter, Heal & Co., James H., 1970-1980, meetinstrument wrijfetheidsmeter, schenking, inv.nr 13184

Stalenstans, Heal & Co., James H., 1970-1980, gereedschap en uitrusting stalenstans, schenking, inv.nr 13185a=b

Schilderij met weversinterieur, Pijnenburg, Reinier, beeldmateriaal schilderij , schenking, inv.nr 13187

Portretfoto van Wed. van Nuenen, in lijst, onbekend, - ,beeldmateriaal foto, schenking, inv.nr 13188

Vlasbewerkingsgereedschap, 1920-1940, vlasbewerkingsgereedschap, schenking, inv.nr 13189

Vlasbewerkingsgereedschap, 1920-1940, vlasbewerkingsgereedschap, schenking, inv.nr 13190

Garendoosje met Zebra gekleurd machinegaren, Garenfabriek Bieze, Stork & Co. (Hengelo), 1950-1950 ca, naaigerei garenklos, schenking, inv.nr 13193

Bijlage 5 Subsidies en Fondsen

De steun van subsidies, fondsen en stichtingen is essentieel voor het TextielMuseum. We bedanken onze partners voor hun buitengewone toewijding.

Subsidiegevers

Gemeente Tilburg
Provincie Noord-Brabant

Fondsen & Stichtingen

BankGiro Loterij
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
Fonds 21
Mondriaan Fonds
Prins Bernhard Cultuurfonds
Stichting Vrienden TextielMuseum
Stichting Zabawas
VSB Fonds

Fondsbijdragen per project 2018

Fonds 21	Simply Scandinavian (tentoonstellingsproject)
Stichting Zabawas	Simply Scandinavian (tentoonstellingsproject)
Mondriaan Fonds	Textieltechniek in de collectie Nederland
Mondriaan Fonds	Collectieprogramma's 2018-2019
SCI (Stimuleringsfonds Creatieve Industrie)	Wij gaan het maken! (Activiteitenprogramma 2018)
VSBfonds	Cultural Threads Akwasi in je oor (audiotour)

Provincie Noord-Brabant

VSBfonds,
iedereen doet mee

FONDS 21

Vrienden van het
TextielMuseum

Bijlage 6 Digitalisering 2018

Gemeente	Archieven en collecties
Alpen-Chaam	Burgerlijke stand - late vermeldingen Alphen en Riel, 2017 Burgerlijke stand - late vermeldingen Chaam, 2017 Foto's: 2 stuks Scanning on demand (47 dossiers)
Baarle-Nassau	Burgerlijke stand - late vermeldingen Baarle-Nassau, 2017 Foto's: 1 stuks Scanning on demand (72 dossiers) Schepenbank Baarle-Nassau, 1460-1811
Drimmelen	Foto's: 9 stuks
Gilze en Rijen	Burgerlijke stand - late vermeldingen Gilze en Rijen, 2017 Scanning on demand (1 dossier) Schepenbank Gilze en Rijen, 1602-1811
Goirle	Foto's: 1 stuks Scanning on demand (65 dossiers)
Hilvarenbeek	Burgerlijke stand - late vermeldingen Diessen, 2017 Burgerlijke stand - late vermeldingen Hilvarenbeek, 2017
Loon op Zand	
Oosterwijk	Burgerlijke stand - huwelijksregisters Moergestel, 1915-1950 Burgerlijke stand - huwelijksregisters Oosterwijk, 1921-1950 Scanning on demand (12 dossiers)
Oosterhout	Burgerlijke stand Oosterhout - geboorteregisters, 1902-1916 Burgerlijke stand Oosterhout - huwelijksregisters, 1933-1944 Burgerlijke stand Oosterhout - overlijdensregisters, 1960-1964

	Scanning on demand (34 dossiers)
Tilburg	Burgerlijke stand - late vermeldingen Tilburg, 2017 Burgerlijke stand - late vermeldingen Udenhout, 2017 Foto's, diverse: 223 stuks Fotonegatieven Van Dusseldorp: 437 stuks Gemeentebestuur Berkel-Enschot, 1981-1996 Gemeentebestuur Tilburg, 1938-1985 - aanvulling Gemeentebestuur Udenhout, 1926-1996

Bijlage 7 Inventarisatie 2018 Particuliere archieven

Nr.	Omschrijving	periode		meters
10	Gemeentelijk Scheidsgerecht voor ambtenaren in dienst van de gemeente Tilburg	1920	1963	0,375
123	Vereniging tot bevordering der Textielnijverheid te Tilburg	1910	1925	0,125
194	Samenwerkingsorgaan S.W.O. (Stichting Verenigde Woningcorporaties) te Tilburg	1958	1968	0,625
197	Stichting Meer Ontspanning voor Ernstige Oorlogsgewonden, district Zuid Nederland	1957	1987	0,250
221	Vereniging van Tilburgse Textieltechnici te Tilburg	1947	1985	0,125
226	Nationale Centrale voor hulpverlening in Nederland, afdeling Tilburg	1945	1945	0,125
244	Bond voor Brabantse heemkundige studiekringen afd. Tilburg	1941	1945	0,125
246	Heemkundige studiekring Tilburgs Heem	1947	1956	0,125
249	Oranjecomité Regeringsjubileum Koningin Wilhelmina, afd. Tilburg	1948	1948	0,125
251	Plaatselijke Commissie van toezicht op de bioscopen te Tilburg	1949	1979	0,125
252	Vereniging van Natuur liefhebbers te Tilburg	1950	1971	0,125
254	Tentoonstelling Hart van Brabant te Tilburg	1959	1959	0,375
257	Wijkraad Zuid West te Tilburg	1971	1974	0,125
262	Tilburgse federatie van harmonie- en muziekkorpsen te Tilburg	1910	1959	0,125
286	Katholieke Jeugd Raad te Tilburg	1956	1966	0,250
290	Koninklijke nationale vereniging tot steun aan miliciens te Tilburg	1918	1919	0,125
291	Katholieke Volkspartij (K.V.P.), afd. Tilburg	1959	1964	0,125
292	Stichting Internationale Jeugdruisseling, afd. Tilburg	1970	1976	0,125
293	Stichting "Gilze Rijen Stop" te Tilburg.	1974	1975	0,125
300	Zouavengemeenschap Fidei et Virtuti te Tilburg.	1908	1908	0,500
301	Broederschap O.L.Vrouwe in 't Zand te Tilburg	1912	1919	0,125
327	F.B. van de Bergh te Tilburg.	1939	1947	0,125
386	Nederlands Comité voor Belgische Vluchtelingen, afd. Tilburg.	1914	1918	0,500
389	Nederlandse Vereniging van werkgevers in de textielnijverheid Tilburg	1957	1960	0,125
391	Researchvereniging van de Nederlandse Wolindustrie te Tilburg	1965	1972	0,125
429	Mr. F.J. van Liempt, advocaat te Tilburg	1954	1961	0,125
459	Stichting Nationaal Comité voor het Zilveren Huwelijksfeest van Koningin en Prins der Nederlanden, afd. Tilburg.	1961	1962	0,125
464	Stuurgroep Reorganisatie gemeente Tilburg.	1984	1985	0,125
465	Hoofdzorggebiedenoverleg van de gemeente Tilburg.	1983	1983	0,125
466	Commissie voor beroepschriften ingevolge art. 8 Monumentenzorg te Tilburg.	1979	1982	0,125
476	Tilburgs Integratie Overlegorgaan Beleidsplanning (T.I.O.B.)	1982	1982	0,125
477	Integratieorgaan van de gemeente Tilburg	1983	1983	0,125
492	Commissie Sociale Wijkopbouw van de Stichting Sociale en Culturele Opbouw Tilburg. (SCOT)	1971	1972	0,125
503	Commissiehandel Adr. de Rooij te Tilburg.	1908	1925	0,125

507	Stichting Verkeersonderwijs, Tilburg.	1968	1974	0,125
508	Stichting Culturele Academie, Tilburg.	1969	1973	0,250
509	Commissie ad hoc Betaald Voetbal te Tilburg.	1979	1980	0,250
511	Wijkvereniging Hasselts Belang, Tilburg	1927	1952	0,250
555	Nederlandse R.K. Bond van Handels-, Kantoor- en winkelbedienden St. Franciscus van Assisië, afd. Tilburg.	1941	1962	0,125
1255	Architect Van der Valk	1900	1961	18,250
1462	Noorderligt Tilburg	1984	1999	1,000
1663	Familie Hoosemans-Potters te Tilburg	1896	1986	0,200
1665	Jan Vinken (1914-1986)	1921	1984	0,500
1667	Familie Mol, pater van Riel en pater Meuwese	1906	2004	0,125
2837	R.K. parochies H. Maria Magdalena en H. Maria Boodschap te Rijen	1706	2001	7,375
2845	Parochie H. Gerardus Majella te Hulten	1823	2007	1,375
2846	Parochie van de H. Anna te Molenschot, 1795-2007	1795	2007	2,250

Bijlage 8 Aanwinstenlijst 2018 Regionaal Archief Tilburg

Aanwinsten en verliezenlijst 2018

Algemeen

410. Bidprentjes

Baarle-Nassau **0 meter**

2231. Foto van gemobiliseerde militairen in Baarle-Nassau, 1918.
Geschonken.

Dongen **204,125 meter**

Archieven van:

Voormalige gemeente 's Gravenmoer

- 1640. Bodemdossiers 1980-1996, 0,625 meter;
- 1681 Bouwvergunningen 1980-1996, 8,125 meter;
- 1682 Milieuvergunningen 1930-1996, 1,625 meter;

Voormalige gemeente Dongen

- 1679 Bouwvergunningen 1980-1996, 66,375 meter;
- 1680 Milieuvergunningen 1929-1996, 14,875 meter;
- 1683. Bodemdossiers 1980-1996, 3,875 meter

Gemeente Dongen

- 1644 Bouwvergunningen 1997-2009, 90,875 meter

Deze serie bevat ook de sloopvergunningen.

- 1650. Bodemdossiers Dongen 1997-2015, 17,25 meter.

In totaal: 203,625meter

In beheer overgedragen aan de gemeentearchivaris.

1627. Fotocollectie Betsy Cloin, 1980-2006, 0,5 meter.

Geschonken.

Drimmelen **0 meter**

2335. Glasnegatieven Made, in ieder geval de Sint Bernarduskerk en het Sint Jozefgesticht.

2415. Glasnegatieven Terheijden.

Geschonken door het Gemeentearchief Den Haag.

Geertruidenberg **0 meter**

2638. Aanvulling op de prenten Geertruidenberg, 17 stuks.

Geschonken door mw. Robben-van der Plas aan de gemeentearchivaris.

2654. Aanvulling op collectie Bas Zijlmans.

Geschonken door J. van Beers.

2644. Briefhoofden van Geertruidenberg, 1858-1938.

Geschonken door T. Reniers.

Gilze en Rijen **3,625 meter**

2845. Parochiearchief H. Gerardus Majella te Hulten, 1823-2007, 1,375 meter

2846. Parochiearchief van H. Anna te Molenschot, 1795-2007, 2,25 meter

Geschonken door parochiebestuur.

Goirle 2,25 meter

1623. Collectie documentatie Tweede Wereldoorlog Goirle en Riel 1940-1945, aangelegd door G. Kobes (1947-2017), 2,25 meter. Herinneringen van dhr. A. Nouwens aan de bevrijding van Goirle in 1944.

Gevoegd bij archief nr. 1623.

Geschonken.

Loon op Zand 0 meter

1102. Huurcontracten van de Efteling, 1929.

Geschonken door de heer H. Mombers.

1648. Vertrouwenscommissie van de benoeming burgemeester Loon op Zand, 2017, 1 enveloppe.
In beheer overgedragen aan de gemeentearchivaris.

Oisterwijk 0,125 meter

409. Potloodtekeningen van Samuel de Clercq van Moergestel en Oisterwijk, 1948-1949, 3 stuks.

Geschonken door het Limburgs Museum.

1647. Archief van de Stichting Kulturele Kring Adriaen Poirters te Oisterwijk, 1946-2016, 0,125 meter.

Geschonken.

Oosterhout 0,25 meter

2076. Aanvulling op het familiearchief Oomen, 0,25 meter.

Geschonken door M. Oomen aan de gemeentearchivaris.

Tilburg 271,875 meter

285. Aanvulling op het archief van de Carnavalsstichting Tilburg, inventarisnr. 81-91, 1.375 meter
Geschonken door het bestuur.

338. Kasboeken Van der Laak, 1939-1943. Schenking. Verzoekschrift van Katholieke ingezetenen van Tilburg aan leden van de Eerste kamer het besluit om alleen protestante leraren te salariëren niet uit te voeren, 1801. Aankoop

406. Foto's van frater Baldewijn (1908-1982).

Geschonken door dhr. T. van Dalen aan de gemeentearchivaris.

406. Foto van de huwelijksreis van Kees Enneking en Cis van de Mortel, 1939.

Geschonken door dhr. J. van Gils aan de gemeentearchivaris.

409. Potloodtekeningen van Samuel de Clercq van Tilburg, 1949, 1 stuk.

Geschonken door het Limburgs Museum.

414. Aanvulling op de collectie affiches, 1975-1995.

Geschonken door F. de Kock, E. Schilders en P. van der Pol.

564. Genealogische aantekeningen en persoonlijke documenten van de families Bergmans, Van Dooren, Houben, Janssens, Kerstens, Mandos, Mutsaer(t)s, Van Spaendonck en Verbunt.

Geschonken door P. Everard.

565. Documentatie over Frans Bertens.

Geschonken door Paul Bertens.

1041. Aanvulling op het weekblad de Schakel, 2014-2017, 0,25 meter
Geschonken door M. Panis aan de gemeentearchivaris.

1259. Drie digitale foto's van het parochiecentrum Korvel.

Geschonken, door mw. J. Prinsen.

Archieven van:

- 1626 Gemeentebestuur Tilburg 1997-2006*, 244,875 meter;
- 1630-1633. Monumentencommissies 1974-2011, 15,25 meter;
 1630. Tilburg 1997-2011; 1 meter;
 1631. Berkel-Enschot 1993-1996; 0,25 meter;
 1632. Tilburg 1974-1997, 12,625 meter,
 1633. Udenhout 1977-1997, 1,38 meter.
- 1635. Raadscommissies van de gemeente Tilburg 1997-2004*, 4,875 meter.

Aanvullingen op al overgebrachte archieven:

- 406. Foto van het sierornament van het oude Tilburgse stadhuis, c. 1971.
- 484. Gemeentebestuur Tilburg 1938-1985 (inv. nrs. 7272-7342), 2,375 meter;
- 1000. Gemeentebestuur Berkel-Enschot 1981-1996, (Inv. nrs: 1224-1226), 0,125 meter;
- 1062. Bouwvergunningen Udenhout 1905-1996 (inv.nrs. 1938, 1943, 1949);
- 1188. Gemeentebestuur Udenhout 1926-1996 (inv.nrs. 1763-1766), 0,125 meter;
- 1289. Bestuursdienst/Concernstaf van de gemeente Tilburg 1985-1996 (inv.nrs. 468, 1384-1388, 1396-1400);
- 1290. Dienst Algemene Zaken (DAZ) van de gemeente Tilburg 1985-1996 (inv.nrs. 463-480)*, 0,375 meter;
- 1291. Welzijnsdienst (WZD) van de gemeente Tilburg 1985-1996, (inv. nrs. 1006-1010), 0,25 meter;
- 1292. Milieudienst van de gemeente Tilburg 1985-1996 (inv. nrs. 1840-1847), 0,125 meter;
- 1310. Dienst Publieke Werken van de gemeente Tilburg 1985-1996 (inv. nrs. 4513-4574), 1,875 meter;
- 1478. Gemeentelijke brandweer Tilburg 1974-2009, (inv. nrs. 396-399);
- 1552. Regionaal Overleg Midden Brabant 1997-2011, 0,75 meter;
- 1643 Collectie B. Velge (Kasteel Dongen) 1987-1996, 0,125 meter;
- 1673 Collectie F.M.A. van den Dries 1984-1991, 0,25 meter.

Totaal: 271,375 meter

1658. Brieven van oud-Indiëganger Jos Spijkers aan zijn Tilburgse familie, 1948-1950, 0,10 meter
Geschonken door Jos van Beers.

1660. Contact-krantje voor de Besterdse MULO, 1944-1946, 0,10 meter
Geschonken door J. Vekemans.

1663. Collectie van baker Elisabeth (Lies) Hoosemans (1896-1986), 0,125 meter
Geschonken

1665. Collectie van Jan Vinken (1914-1986), 1902-1984, 0,5 meter

530. Aanvulling van het archief van de Tilburgsche Spaarbank te Tilburg, 1879-1991, 0,125 meter

676. Aanvulling op het archief van het R. K. Gasthuis te Tilburg, 1874-1945
Geschonken door Jeroen Vinken aan de gemeentearchivaris

1667. Archief van de familie Mol, pater van Riel en pater Meuwese, 1906-2004, 0,125 meter
Geschonken

1692. Digitale foto's van Anja van Eersel van de Vogeltjesbuurt, 2012-2014, 25 stuks
 Aankoop.

Verlies

194. Dubbelen uit het archief van het Samenwerkingsverband Stichting Verenigd Woningcorporaties te Tilburg, 0,125 meter.

Vernietigd.

197. Dubbelen en financiële bescheiden uit het archief van de Stichting Meer Ontspanning voor Ernstig Oorlogsgewonden, district Zuid Nederland, 0,125 meter

Vernietigd.

249. Bijlagen tot de rekening uit het archief van het Oranjecomité Regeringsjubileum Koningin Wilhelmina, afdeling Tilburg, 1948, 0,05 meter

Vernietigd

368. Krantenknipsels inzake Cor Wals, 0,125 meter.

Vernietigd.

372. Collectie Van Vollenhove, 0,50 meter.

Geschonken aan Historisch Centrum Overijssel.

381. Documentatie van H. de Leeuw, 0,25 meter.

Vernietigd.

1462. Dubbele affiches van Noorderligt, 1 meter

Teruggegeven aan schenkers.

Opslag

5008.1 Archieven van de Stadswinkels Tilburg t/m 2010, 37 meter

Gemeente**meters****MB**

Alphen-Chaam	0 meter	
Baarle-Nassau	0 meter	
Dongen	204,125 meter meer	
Drimmelen	0 meter	
Geertruidenberg	0 meter	
Gilze en Rijen	3,625 meter meer	
Goirle	2,25 meter	
Hilvarenbeek	0 meter	
Loon op Zand	0 meter	
Oisterwijk	0,125 meter meer	
Oosterhout	0,25 meter meer	
Tilburg	274,05 meter meer	
	2,175 minder	
Tilburg opslag	37 meter	

Bijlage 9 Adviesgesprekken 2018 Stadsmuseum Tilburg

01	6 maart 2018	Gesprek met BS Cleijn Hasselt, coördinator Leila Hersmus. Gevraagd advies i.v.m. project 'Built a house'. Stadsmuseum mogelijk rol als partner in kennis van erfgoed van de wijk en toegang tot netwerk erfgoedpartners.
02	20 maart 2018	Anja Reinhardt, Vloeistof. Advies en medewerking gevraagd voor dansproductie over grond: archeologie, afvalplaatsen en begraven.
03	20 maart 2018	Eardly van der Geld en Arnoud-Jan Bijsterveld i.v.m. digitale foto's Fraters van Tilburg en Caribisch erfgoed.
04	21 maart 2018	Thijs Kemmeren i.v.m. 75-jarig bestaan Contour de Twern in 2019-2020. Verzoek om ondersteuning in onderzoek en productie expositie.
05	22 maart 2018	Gesprek met Hein van Nunen i.v.m. restauratie Mariakapel aan de Gilzerbaan.
06	3 april 2018	Gesprek met Luc Verschuuren i.v.m. aanvraag subsidie graphic novel over de Tilburgse textielindustrie. Verschuuren wil met Ed Schilders een boek uitbrengen o.a. voor het onderwijs.
07	3 april 2018	Gesprek met Caroline Evers (bestuurslid Peerke Donders Paviljoen) en Hennie van Deijck inzake een expositie in Peerke Donders Paviljoen over armoede. Deze expositie wordt geopend najaar 2018.
08	3 mei 2018	Gesprek Saskia Adel en Maria Pinas over herdenking 155 jaar Afschaffing slavernij. De Surinaamse gemeenschap organiseert in de maand juni diverse activiteiten zoals een viering in de Petrus Donderskerk (10 juni), Dialogotafels (30 juni) en Ketu Koti (1 juli). Verzoek om ondersteuning subsidie Erfgoed Tilburg en in publiciteit.
09	11 juli 2018	Gesprek Arnoud-Jan Bijsterveld, Jardena Gil, Jettie Zwaans en Jan Timmermans over struikelstenen, Open Joodse Huizen, Joods Monument en educatie omtrent de Tweede Wereldoorlog. In 2019 worden diverse onderdelen uitgevoerd. Het aanbod voor educatie meenemen in CiST-Educatieteam.
10	17 juli 2018	Gesprek Herman Teerhofer i.v.m. getuigenissen over Holocaust en Auschwitz. Teerhofer heeft vele mensen geïnterviewd waaronder 18 Tilburgers die persoonlijke herinneringen hebben aan de Tweede Wereldoorlog. Herman wil de interviews laten transcriberen en fragmenten van de filmpjes laten editen. Afgesproken dat Herman een A4-tje maakt met daarop korte omschrijvingen. Stadsmuseum Tilburg kan bemiddelen in het zoeken naar vrijwilligers om te transcriberen. Het aanbod voor educatie meenemen in CiST-Educatieteam.
11	19 juli 2018	Gesprek Kim Pattiruhu over mogelijke aanvraag Moluks en Indisch erfgoed. Kim is beeldend kunstenaar en fotograaf en heeft ideeën om wellicht in 2019, gesteund door Stadsmuseum Tilburg, aandacht te besteden aan Moluks en / of Indisch erfgoed.
12	20 november 2018	Adviesgesprek Rozemarijn Romeijn ivm Tilburgversie Theater na de Dam 4 mei 2019.
13	9 november 2018	Gesprek met Stefan Jansen en Bea Mieris inzake reconstructie van gevelreclames in de binnenstad.
14	15 mei 2018	Gesprek met ArtCode en rol studenten in TijdLab / LocHal. I.s.m. Bibliotheek MB.
15	Diverse data	Gesproken met afgevaardigden Molukse werkgroep i.k.v. 55 jaar Molukkers in Tilburg

Bijlage 10 Overzicht gesubsidieerde projecten erfgoedfonds

Danny van der Laan - Till You See Me	€ 2.500
Kunstkabaal - Volière Wilhelminapark	€1.000
Stg Bedeaux - landgoed Schaapsgoor	€1.000
Stg Petrus Donders Tilburg - Arm in arm	€1.500
Vloeistof – Hersenvakantie	€3.000
RADAR - Gedeeld koloniaal verleden	€1.500
Heemkunde Tilborch - Monumenten Website	€2.606
TilburgsAns - Uitbreiding Iconen	€3.000
Stg.Erfgoed Fatima - Fatima op de kaart	€2.500
Marieke Vromans - Kruikezeiker stoplichten	€2.000
Genietgroep Spottn013 - Reeshof AAN vervolg	€2.500
ERF Tilburg sarl - Aabe vitrines wandschilderingen	€3.300
De Jaozeetie - presentatie op 4 locaties	€4.650
Weleer Erfgoedcom - Nationale Archeologiedagen	€773
Bibliotheek Tb Centrum TijdLab Leesplank & identiteit	€3.250
Totaal toegekende Erfgoedprojecten 2018	€35.079

Bijlage 11 Stichting Mommerskwartier: lezingen, openingen en bijeenkomsten – Directie

8 januari	Museumvereniging, Apeldoorn
16 januari	BKKC en Kunstbalie, Tilburg
17 januari	CAST, Tilburg
24 januari	Cultuuralliantie, Tilburg
25 januari	Stadsgesprek Cultuur, Tilburg
16 februari	Ontvangst mevrouw Z. Chaika, Ural Industrial Biennial of Contemporary Art (via Dutch Culture) Jekaterinburg, Rusland
21 februari	NWE Vorst, Tilburg
8-10 maart	Siyum – International Investment Forum of Architecture and Design, Kazan, Rusland
22 maart	Opening Vincents Tekenlokaal, Tilburg
7 april	Vriendendag TextielMuseum, in TextielMuseum
16-18 april	Salone del Mobile, Milaan
25-28 april	Symposium Ruslui, St. Petersburg, Rusland
15 mei	Social Label Lab, 's-Hertogenbosch
17 mei	Ontvangst delegatie uit Changzhou, China in TextielMuseum
23 mei	Cultuuralliantie, Tilburg
24 mei	Erfgoed Tilburg, Tilburg
2 juni	LoCHal, Tilburg
6 juni	BrabantBorrel, Den Haag
14 juni	Ontvangst ICOM Costume, in TextielMuseum
15 juni	Appel Galleries, Tilburg
16 juni	Koninklijke Academie Beeldende Kunsten, Den Haag
22 juni	Ontvangst delegatie (via Dutch Culture), Rusland
25 juni	Koninklijk Paleis Noordeinde, Den Haag
28-29 juni	Werkbezoek, diverse locaties in Barcelona, Spanja
24 augustus	Koningshoeven Meeting, Berkel Enschoot
31 augustus	Natuurmuseum, Tilburg
6 september	Weverijmuseum, Geldrop
20 september	Taskforce cultuurvisie BrabantStad, Eindhoven
25-29 september	The Best in Heritage award, Dubrovnik, Kroatië
2 oktober	Cultuuralliantie, Eindhoven
4-7 oktober	ADD Awards, St. Petersburg, Rusland
30 oktober	Lakenhal, Leiden
21 november	Erfgoed Tilburg, Tilburg
22 november	Ontvangst LWL-Industriemuseum Westfälisches Landesmuseum für Industriekultur, Duitsland
4 december	Ontvangst Mondriaanfonds in TextielMuseum
6-9 december	CHAT, Hong Kong

Bestuursfuncties:

Nederlands Museum Register, toezichthouder

CHAT (Center of Heritage and Textile), Hong Kong, advisory board

KABK (Textiel & Mode), Den Haag, werkveldcommissie

Bijlage 12 Prestatieafspraken 2018 gemeente Tilburg

Uitvoering subsidiecontract gemeente Tilburg

In het subsidiecontract 2017-2020 tussen gemeente en Stichting Mommerskwartier zijn met betrekking tot het TextielMuseum en Stadsmuseum prestatieafspraken vastgelegd. Over deze afspraken dient in het jaarverslag te worden gerapporteerd.

TextielMuseum

Contractafspraken	Contract	Realisatie	Toelichting
Openingstijden (voor publiek):	1.950	1.950	Openingstijden di t/m vr 10 – 17 uur, zat & zon 12- 17 uur feestdagen afwijkende openingstijden
Bezoekersaantallen:	60.000	69.012	Het TextielMuseum heeft in 2018 wederom op positieve wijze van zich doen spreken. Hoogtepunten waren o.a. het winnen van de “Best in Heritage Award” en het “aankleden” van de Lochal.
Tentoonstellingen: 4 grote tentoonstellingen per jaar	4	4+	<ul style="list-style-type: none"> • Chris Lebeau 15-12-2018-01-12-2019 • Simply Scandinavian 09-06-2018 tm 11-11-2018 • Cultural Threads 24-11-2018 tm 12-05-2019 • Kleur en Abstractie 17-03-2018 tm 03-03-2019 • Stories Dutch Design Damast 11-11-2017 t/m 04-11-2018
Educatieve programma's	15	15+	Diverse programma's voor particulieren en professionals.
Educatieve programma's onderwijs	7	7+	
Talentontwikkeling	6	6+	Zie H. jaarverslag
Projecten TextielLab	150-200	200+	

StadsmuseumTilburg

Contractafpraak	contract	Realisatie	toelichting
Exploiteren van Stadsmuseum Tilburg		gerealiseerd	Zie H. 3
Beheer onderhoud stadscollectie		gerealiseerd	Zie H. 3
Exploitatie VTL		gerealiseerd	Zie H. 3
Tentoonstellingen	2	Gerealiseerd	Expositie Maquette Tilburg en de nieuwe Lochal in Bibliotheek MB / Koningsplein. Vanaf medio september tot en met 3 december 2018.

			Hondenexpositie en Straatexpositie bij evenement 'Tussen klooster, Kwetterie en kerk' vanaf 1 september tot en met 30 september 2018.
Digitale Omgevingen	2	gerealiseerd	Geheugen van Tilburg Tilburg Wiki Erfgoed Tilburg
Lezing	1	gerealiseerd	Lezing 'Proef de cultuur van Nederland. Typisch Nederlands? Typisch Tilburgs?' Bij Bibliotheek 't Sant. 15 maart 2018.
Evenementen	2	gerealiseerd	Museumweekend Puk & Muk in herdruk in NS 16. Evenement tussen klooster, Kwetterie en kerk i.s.m. Stichting Straat en Factorium Podiumkunsten. Maand september 2018.
Educatieve programma's	1	gerealiseerd	Wij Herdenken & Vieren. Eerste editie in 2018 waarmee de basis werd gelegd voor editie 2019. Hiermee is na de zomer van 2018 weer een begin gemaakt.
Aantal publicaties	1	gerealiseerd	In 2018 is de productie van de Historische Atlas van Tilburg door Stadsmuseum Tilburg gecoördineerd. Er zijn in totaal 20 auteurs waarvan drie redactieleden: Pieter Siebers, Rob van Putten en Petra Robben. De fotografie is in handen van Jan van Oevelen. Het werk is gereed voor druk en uitgave.
Bezoekers Vincents Tekenlokaal	6000	8031	
Beheer / behoud Kessels Collectie en financiële bijdrage aan de bestuurskosten van Stichting Kessels	Regelen beheer/behoud; financieel bijdragen	gerealiseerd	Huisvesting gefinancierd en subsidie verleend
Financieren heemkundekringen 'Tilburg' en 'De Kleine Meijerij'	Doorbetalen subsidie	gerealiseerd	Subsidie verleend
Onderhoud Expositie over Kasteel van Tilburg	onderhouden	gerealiseerd	Het Kasteel van Tilburg is opgenomen in de brochure van Cist. Voor het schooljaar 2018 meldde zich één school.
Organisatie van vijf à zes bijeenkomsten voor het Erfgoednetwerk	5	gerealiseerd	Zie H. 3
Exploitatie van het Erfgoedsubsidiefonds		gerealiseerd	Zie H. 3